

วารสาร
อันเนื่องมาจาก

ISSN 1685-8234 ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ ประจำเดือน มกราคม - มีนาคม ๒๕๕๙

วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ ประจำเดือน มกราคม - มีนาคม ๒๕๕๙

ISSN 1685-8234

...มาพูดถึงไฟฟ้าและพลังงาน ไฟฟ้าและพลังงานนี้ การไฟฟ้าต้องใช้พลังงาน เพราะสำหรับปั่นไฟฟ้า ต้องใช้พลังงานเพื่อให้มีพลังงานไฟฟ้า อันนี้ทำมานานแล้ว เวลาขาดแคลนเชื้อเพลิงก็บอกว่า ให้ปิดโทรทัศน์ ให้ปิดโทรทัศน์ ให้ปิดไฟ และบอกว่าได้ผลดี ความจริงเปิดโทรทัศน์นี่ไม่เป็นไร ถ้าน้ำมันเชื้อเพลิงหมดแล้วก็ใช้เชื้อเพลิงอย่างอื่นได้ มีแต่ต้องขยัน หาวิธีที่ทำให้เชื้อเพลิงเกิดใหม่ เชื้อเพลิงที่เรียกว่าน้ำมันนั้นมันจะหมด ภายในไม่กี่ปีหรือไม่ก็สิบปีทั้งหมด ถ้าวางไปสี่สิบปีทั้งหมด เราจะอายุร้อยสิบแปด

ร้อยสิบแปดนี้ เรายังมีชีวิตอีกสองปี สองปีก็ใช้แก๊สโซฮอลล์ หรือไม่ใช่แก๊สโซฮอลล์ แก๊สโซฮอลล์นี่ก็ไม่มี เพราะแก๊สโซฮอลล์ใส่แอลกอฮอล์เพียง ๑๐% อย่างมาก ต้องใช้น้ำมันปาล์ม น้ำมันปาล์มเขาก็ใส่เพียง ๑๐% ระหว่างที่จะถึงอายุร้อยสิบแปดหาวิธีได้แล้ว ที่จริงเมื่อสองปีก็ทำ ทำไบโอดีเซล โดยใช้น้ำมันปาล์ม ๑๐๐% ไม่ใช่ ไม่ใช่เพียงน้ำมันปาล์ม ๑๐% นายกาก็ได้เห็นรถแล่นมา น้ำมันปาล์ม ๑๐๐%...

...ถ้าไม่ได้ทำเชื้อเพลิงทดแทน เราก็เดือดร้อน แล้วก็เป๋นห่วง แต่เราไม่ต้องเป๋นห่วง ถ้าคนอื่นเขาไม่ทำ เขาอาจจะไม่มีน้ำมันไบโอดีเซลใช้ แต่ว่าเรามี เราคือข้าพเจ้า ทำเอง คนอื่นอาจจะไม่มี ก็ไม่เป็นไร ต้องเห็นแก่ตัว แต่ละคนถ้าเห็นแก่ตัว ก็รู้ว่าไม่เป็นไร เพราะแต่ละคนก็ต้องพยายามที่จะหาพลังงานทดแทนทั้งนั้น...

พระราชดำรัส พระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคล ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต วันอาทิตย์ที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ (ฉบับไม่เป็นทางการ)

อาศิรวาท

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

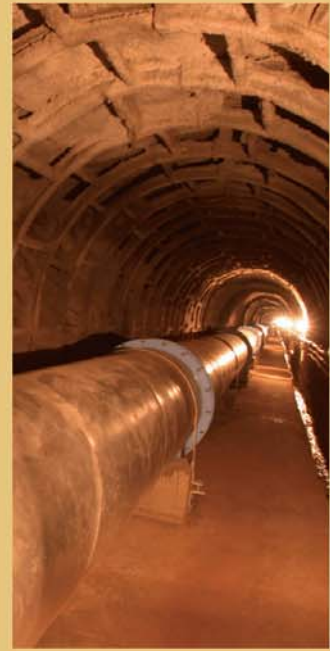
เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี
วันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๙

กลอน

เดชะพระมหาทิเดชปกเกล้า
พระปรีชาพัฒนาน้ำและดิน
รอยพระบาทยาตราท่าทรงตราตรา
สร้างเขื่อนฝายหมายสุขประชาคม
พระทรงเป็นกษัตริย์เกษตรเปี่ยมเมตตา
ทกสิบจนนำล้ำเลิศภูบดี
พระทรงทำสงครามความยากจน
พระราชทานศูนย์ศึกษาฯ ค่าอดุลย์
น้ำคือชีวิตประสิทธิ์ประสาธา
ทรงค้นคิดพลังงานชาญปรีชา
ที่ราบสูงเขาเขาเผ่าย้ายถิ่น
ทรงเปลี่ยนปลูกพลับท้อสตรอเบอร์รี่
ยึดดินด้วยหญ้าแฝกแตกรากลึก
เศรษฐกิจพอเพียงสุขทุกเขตคาม
ขอเดชะไตรรัตน์จรัสเลิศ
ทรงพระเจริญประลาตรา้งห่างโรค

ทุกผองเผ่าไทยสุขถ้วนทุกถิ่น
ที่ทำกินยังยืนคินอุดม
ฝาดงทากลำธารผ่านดินหล่ม
โลกชื่นชมพระบุญญาบารมี
สิริรัชย์วัฒนาสง่าศรี
ประชาชีกัดดีพร้อมน้อมนบคุณ
จุดประทีปชีพชนผลเกื้อหนุน
ทรงค้าจุนพลิกพื้นผืนไร่นา
ฝนหลวงเพื่อทวยราษฎร์ล้ำเลิศค่า
เพาะพันธุ์อุปลาพระราชทานอาหารดี
เพาะปลูกฝิ่นฤทธิ์ร้ายควรหน่ายหนี
กะหล่ำปลีไม้ดอกต้นผลงดงาม
โลกบันทึกทฤษฎีใหม่ในสยาม
ชาวโลกเทิดพระนาม นักพัฒนา
อวยพระพรประเสริฐสุขสรรหา
พระชนมายุยังยืนหมื่นปี เทอญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม
ข้าพระพุทธเจ้า สำนักงาน กปร.

วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ ประจำเดือน มกราคม - มีนาคม ๒๕๕๙

❖ อาศิรวาท

๑

- ❖ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ

❖ บทบรรณาธิการ

๔

❖ เกิดพระเกียรติ

๕

- ❖ เกิดมาต้องทดแทน บุญคุณแผ่นดิน.....พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

❖ พระราชกรณียกิจ

๙

- ❖ พระราชกรณียกิจ ระหว่างเดือน มกราคม - มีนาคม ๒๕๕๙

❖ บทความพิเศษ

๑๙

- ❖ ๖๐ ปี พระบารมีปกเกล้าฯ.....ศรีนิตย์ บุญทอง

❖ แนะนำโครงการ

๒๕

- ❖ โครงการห้วยของคตฯ.....สำเนียง เปรมประเสริฐ

❖ ในความทรงจำ

๒๙

- ❖ นกกระทง คุณสมิทธ ผู้พยากรณ์อากาศ.....กองบรรณาธิการ

❖ ท่องเที่ยวเชิงพัฒนา

๓๖

- ❖ ท่องแดนอีสาน “ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท”กองบรรณาธิการ

❖ ประชาชนนำใจ

๔๒

- ❖ อีสานมีสุขถ้วนหน้า.....กองบรรณาธิการ

❖ **ขยายผลตามแนวพระราชดำริ** ๔๙

❖ น้ำหนาว ธรรมชาติพัฒนา ชีวิตพัฒนา..... ศุภรัชต์ อินทราวุธ

❖ **สาระน่ารู้** ๕๓

❖ พระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี.....สมลักษณ์ วงศ์งามขำ

❖ **พระเกียรติเกริกไกร** ๕๔

❖ ทูลเกล้าฯ ถวายปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์.....กองบรรณาธิการ

❖ **ฎีกา** ๕๕

❖ จากฎีกา สู่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ..... ประญวดี วัชรอากาศ

❖ **เยาวชนไทยสำนึกในพระบารมี** ๕๘

❖ “เยาวชนไทย สำนึกในพระบารมี ๖๐ ปี ครองราชย์”..... กองบรรณาธิการ

❖ **ผลงานวิจัย** ๖๓

❖ “หมูกุพาน” สายเลือดอีสานที่น่าจับตามอง..... นายสัตวแพทย์วิศุทธิ์ เอื้อกึ่งเพชร

❖ **สมุนไพรในโครงการฯ** ๖๘

❖ พืชสมุนไพรที่ใช้ในโครงการสกัดน้ำมันหอมระเหย.....พงษ์ศักดิ์ พลเสนา

❖ **ความเคลื่อนไหว** ๗๑

❖ กิจกรรมของสำนักงาน กปร. ระหว่างเดือน มกราคม - มีนาคม ๒๕๕๙

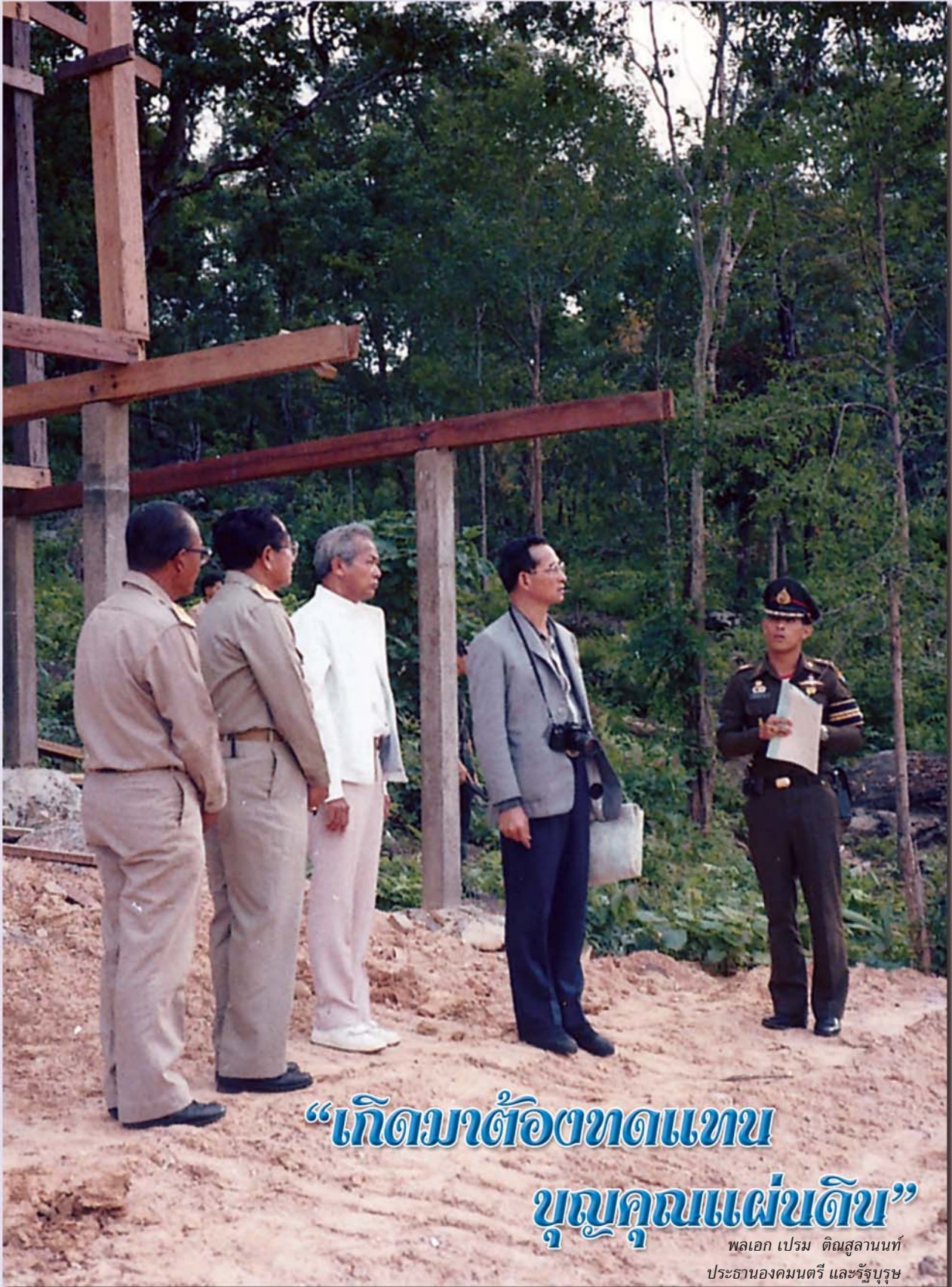
บทบรรณาธิการ

พุทธศักราช ๒๕๔๙ นี้ เป็นปีมหามงคล เพราะเป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติ ครบ ๖๐ ปี ซึ่งกล่าวได้ว่าทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงครองสิริราชสมบัติยาวนานที่สุดในโลก ทั้งรัฐบาล และเอกชน ได้ร่วมกันจัดให้มี **“การจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี”** ดังนั้นวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งเป็นวารสารที่มีวัตถุประสงค์สำคัญในการเผยแพร่พระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศ ในด้านการพัฒนาประเทศ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวพระราชดำริ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้กับหน่วยงานของรัฐ เอกชน และบุคคลทั่วไป และสำนักงาน กปร. ก็ได้ร่วมเทิดพระเกียรติด้วยการจัดงาน **“๖๐ ปี ครองราชย์ ประโยชน์สุข ประชาราษฎร์”** ตลอดทั้งปี ๒๕๔๙ ซึ่งงานดังกล่าวนี้ ประกอบด้วยกิจกรรมมากมาย อาทิ การจัดนิทรรศการและสื่อมวลชนสัญจรไปยังภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนทุกภูมิภาคได้ทราบถึงพระราชกรณียกิจตลอดระยะเวลา ๖๐ ปี ที่ผ่านมา และสื่อมวลชนได้เยี่ยมชมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริแล้วนำไปเผยแพร่ให้ประชาชนได้ทราบถึงพระปรีชาสามารถ พระวิริยอุตสาหะ ที่ทรงทำเพื่อปวงชนชาวไทยตลอดมา จัดทำเอกสารเผยแพร่เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสำหรับแจกจ่ายให้ผู้สนใจได้นำไปปฏิบัติ นอกจากนี้ยังได้มีการประกวดผลสำเร็จของโครงการฯ ที่ประชาชนได้นำแนวพระราชดำริไปใช้ ทั้งเรื่องของการปลูกป่า การพัฒนาแหล่งน้ำ เป็นต้น ขณะเดียวกันได้มีการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ให้ทันสมัยยิ่งขึ้น

วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่จะพิมพ์ออกเผยแพร่ในปี ๒๕๔๙ จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับ งานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ซึ่งประกอบไปด้วย ๔ ฉบับ ในเรื่องของ **๖๐ ปี ครองราชย์, ประโยชน์สุขประชาราษฎร์, ประเทศชาติพัฒนา และ ปวงประชาเทิดไท้** สำหรับเล่มแรกของปีนี้ก็มีเนื้อหาครบทุกคอลัมน์เหมือนเดิม โดยเฉพาะในเรื่องของบทความเทิดพระเกียรตินั้นได้รับอนุญาตจาก **พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรี** ให้นำบทความที่ว่าประชาชนคนไทยควรจะรับใส่เกล้าใส่กระหม่อมสิ่งต่าง ๆ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงแนะนำ ทรงสั่งสอน เป็นแนวทางให้พวกเราเป็นคนดีได้อย่างไร นอกจากนั้นยังประกอบด้วยบทความกล่าวเฉลิมพระเกียรติของเยาวชนที่ได้รับรางวัลจากการประกวดการกล่าวเฉลิมพระเกียรติของสำนักงาน กปร. เพื่อแสดงให้เห็นถึงเยาวชนไทยสำนึกในพระบารมี สำหรับคอลัมน์ท่องเที่ยวเชิงพัฒนานั้นต่อไปท่านผู้อ่านก็จะได้ **“ท่องเที่ยวตามสื่อสัญจร”** ในส่วนของพระเกียรติเกริกไกร ทางกองบรรณาธิการก็จะได้นำข้อมูลของเหรียญต่าง ๆ ที่นานาประเทศได้ทูลเกล้าฯ ถวาย อย่างต่อเนื่องสืบไป

สำหรับวารสารฯ ฉบับที่ ๒ ของปีนี้ ซึ่งเป็นฉบับ **“ประโยชน์สุขประชาราษฎร์”** ทางกองบรรณาธิการก็ได้เตรียมบทความต่าง ๆ เกี่ยวกับการที่ประชาชนได้นำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ไปใช้ในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพแล้วทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น เกิดความสุขกับครอบครัว เพราะสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ให้ท่านได้รู้จัก โปรดคอยติดตามต่อไป 🐼

เทิดพระเกียรติ

“เกิดมาต้องทดแทน

บุญคุณแผ่นดิน”

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
ประธานองคมนตรี และรัฐบุรุษ

พ ระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติมาครบ ๖๐ ปี ในวันที่ ๙ มิถุนายน ปีนี้แล้ว ถ้าพวกเราจะกล่าวถึงพระราชภาระหรือที่เราเรียกว่า โครงการต่าง ๆ โครงการพระราชดำริและสิ่งอื่น ๆ ที่ทรงปฏิบัติเพื่อราษฎรของพระองค์ คงต้องใช้เวลานานมากถึงจะกล่าวได้ครบถ้วนตามที่ได้พระราชทานให้ราษฎรของพระองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจมาตั้งแต่เสด็จขึ้นครองสิริราชสมบัติ มีหลักฐานต่าง ๆ ที่จะค้นหาได้หลายแห่งที่สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ก็มีองค์กรต่าง ๆ ที่บันทึกไว้ก็มี ความละเอียดก็มีอยู่ในนั้นแล้ว ทั้งนี้ เพราะฉะนั้นสิ่งที่เราน่าจะกระทำ ผมหมายถึงพวกเราที่เป็นข้าฝ่าละอองธุลีพระบาทและเป็นประชาชนคนไทย ไม่ว่าจะนับถือศาสนาใดก็ตามควรจรรีบใส่เกล้าใส่กระหม่อม สิ่งต่าง ๆ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงแนะนำ ทรงสั่งสอน เป็นแนวทางให้พวกเราเป็นคนดี ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม แนวพระราชดำริต่าง ๆ มีครอบคลุมทุกสาขาทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ไม่ว่าจะสาขาใด ๆ ก็ทรงแนะนำได้อย่างครบถ้วน

สิ่งหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเน้นมาก ๆ ที่ทราบอยู่คือ เรื่อง **เศรษฐกิจพอเพียง** เป็นเรื่องหลักที่ทรงปฏิบัติและพระราชทานพระราชดำริด้วยพระองค์เอง นอกจากนี้ยังได้พระราชทานพระราชดำริ**ทฤษฎีใหม่**ที่จะทำให้คนไทย

มีความสุข มีความสุขของพระองค์หมายความว่า **สามารถใช้ชีวิตได้โดยไม่ต้องดิ้นรน พอยู่พอกิน** ก็ทรงแนะนำแนวทางสายกลางในการดำเนินชีวิต เป็นสิ่งที่ทุกคนควรปฏิบัติ และเป็นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับคนไทยเป็นแนวทางที่ทำได้ไม่ยาก ไม่ต้องลงทุนมาก ไม่จำเป็นจะต้องใช้ความรู้สูง ประชาชนในชนบทก็สามารถใช้แนวทางนี้ได้

นี่เป็นตัวอย่างหนึ่งที่ยกให้เห็นว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแนะนำ สั่งสอนประชาชนคนไทยอย่างไรบ้าง มีหลายเรื่อง หลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ ทางสังคม ซึ่ง สำนักงาน กปร. ก็ได้รวบรวมหลักฐานพวกนี้ไว้โดยครบถ้วนแล้ว ผมคิดว่าคนไทยน่าจะทำสิ่งหนึ่งคือ **ควรจะรับใส่เกล้าใส่กระหม่อมไปประพฤติปฏิบัติเป็นสิ่งสำคัญ** และเมื่อรับใส่เกล้าใส่กระหม่อมแล้ว จำเป็นต้องเรียนรู้ว่าที่เราปฏิบัติไปได้ผลหรือไม่ได้ผลอย่างไร เพราะบางทีก็อาจจะมียุอุปสรรค ตามที่รับสั่งไว้สิ่งที่สำคัญก็คือ จำเป็นที่จะต้องวางตน ประพฤติตนที่จะรับไปทำให้ถูกต้องตรงกับที่ได้พระราชทานพระราชดำริไม่เช่นนั้นก็จะทำได้ลำบาก

เรื่องที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแนะนำและสั่งสอนมีความสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ พวกเราจะเห็นได้ชัดเจนว่าที่ท่านทรงคิด ในการคิดแต่ละอย่างออกมาทรงใช้เวลานานพอสมควร แต่ที่ทรงคิดก็เพราะว่าทรงต้องการให้คนไทยมีการกินอยู่ที่พอเพียง พระองค์พระราชทานพระราชดำริเพราะห่วงใยราษฎรของพระองค์ เพราะว่าทรงอยากจะทำให้

ทุกคนมีโอกาที่จะทำมาหากินได้ แล้วแต่สถานะของตนสิ่งนี้เป็นสิ่งที่พวกเราควรจะต้องจำไว้ บรรดาท่านทั้งหลายที่อยู่ใน กปร. ผมมั่นใจว่าคงจะจำได้ว่าผมพยายามพูดกับทุกคนว่า **“เกิดมาต้องทดแทนบุญคุณแผ่นดิน”** สิ่งบันดาลใจที่ทำให้ผมคิดวลีนี้ขึ้นมาก็เพราะว่า ในการตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ของผมเป็นเวลา ๓๐ กว่าปีแล้ว ผมได้เห็นกับตาตัวเองว่าทั้ง ๒ พระองค์ทรงเสียสละความเหนื่อยยากต่าง ๆ มาโดยตลอด ผมถึงคิดว่าพระองค์ทรงเป็นพระเจ้าแผ่นดิน ทรงเป็นพระราชินี พวกเราเป็นพสกนิกร เป็นข้าทูลละอองธุลีพระบาท จะต้องทำอะไรตามที่พระองค์ทรงทำเป็นตัวอย่าง ผมจึงชักชวนคนไทยว่า เกิดมาต้องทดแทนบุญคุณแผ่นดิน คือหมายความว่า **ให้ดูพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นตัวอย่างทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อชาติบ้านเมือง**

พระเจ้าอยู่หัว ไม่ใช่เพราะในวาระที่สำคัญทุกวันเราก็ต้องทำตนเป็นคนดี เพื่อถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อทำให้ชาติบ้านเมืองของเราสงบสุขร่มเย็น ตามที่ทรงห่วงใย แล้วก็อยากให้คนไทยเป็นคนดีโดยตลอด

เพราะฉะนั้นในวาระที่เป็นมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี สิ่งที่เราจะต้องทำก็คือ น้อมรับสิ่งต่าง ๆ นั้นใส่เกล้าใส่กระหม่อม ประพฤติตนเป็นคนดี ประพฤติตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแนะนำ สิ่งต่าง ๆ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแนะนำเป็นคำแนะนำที่บริสุทธิ์ ไม่มีเข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด เป็นคำแนะนำที่เป็นกลาง เป็นที่บริสุทธิ์ เป็นที่ประเสริฐ ถ้าใครนำไปใช้จะเป็นสิริมงคลแก่ตนเอง จะทำให้ตนเองเป็นคนดี เพราะฉะนั้นพวกเราทั้งหลายน่าจะรับสิ่งนี้แล้วทำตนเป็นคนดี เพื่อถวายพระบาทสมเด็จพระ

ทั้งหมดเป็นสิ่งที่ผมคิดว่า กปร. เอง หรือพวกเราคนไทยทุกคนน่าจะเข้าใจเรื่องนี้แล้วรับประโยชน์สุขด้วยกัน 🙏

หมายเหตุ : เรียบเรียงจากคำสัมภาษณ์ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรี และรัฐบุรุษ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ณ บ้านสี่เสาเทเวศร์ กรุงเทพมหานคร

พระราชกรณียกิจ

สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ

เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานประทับแรม ณ พระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ จังหวัดสกลนคร

สระหว่างวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน - ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ แปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ พระตำหนัก ภูพานราชนิเวศน์ จังหวัดสกลนคร เพื่อทรงเยี่ยมราษฎรและติดตามความก้าวหน้าของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยมีรายละเอียดดังนี้

วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรบ้านห้วยหินลาด หมู่ที่ ๑๖ ตำบลบึงโขงหลง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย โดยมีนายสุพจน์ เลาว์ณย์ศิริ ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย พลโท สุเจตน์ วัฒนสุข แม่ทัพภาคที่ ๒ นายสมพล พันธุ์มณี เลขาธิการ กปร. นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ รองเลขาธิการ กปร. นายเทอดศักดิ์ บุญขจร วิศวกรใหญ่ฯ กรมชลประทาน นายคณูชา สินธวานนท์ ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานโครงการฯ ๒ และเจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. เฝ้าฯ รับเสด็จ ในกรณีนี้ นายชัยวัฒน์ สารสมบัติ นายอำเภอบึงโขงหลงได้กล่าวถวายรายงานถึงสภาพปัญหาของราษฎรบ้านห้วยหินลาด ซึ่งมีประชากร ๖๗ ครอบครัว ๒๕๑ คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา สวนยางพารา ไร่มันสำปะหลัง และรับจ้าง มีพื้นที่การเกษตร ๒,๑๒๓ ไร่ ในช่วงฤดูแล้งจะปลูกผักสวนครัวไว้สำหรับบริโภคเองในครัวเรือน

ทำงานในฟาร์ม ซึ่งเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ราษฎรอีกทางหนึ่งด้วย และให้ทำการเพาะปลูกข้าวโพดหวาน มันฝรั่ง และพริก พร้อมทั้งให้ทำการสำรวจพื้นที่ว่างผืนการเพาะปลูกในฟาร์มและจัดหาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในฟาร์มตัวอย่างต่อไป

วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรบ้านสายน้ำผึ้ง หมู่ที่ ๑๔ ตำบลบ้านจันทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี พร้อมกับทรงรับฟังสภาพปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคของราษฎร เนื่องจากแหล่งน้ำธรรมชาติมีสภาพตื้นเขินและมีวัชพืชปกคลุมทำให้มีปริมาณน้ำไม่เพียงพอสำหรับทำประปาหมู่บ้าน เพื่อส่งให้แก่บ้านสายน้ำผึ้งและหมู่บ้านใกล้เคียง จึงได้พระราชทานพระราชดำริความว่า

ให้พิจารณาหาความช่วยเหลือแก่ราษฎร

ในโอกาสเดียวกันนี้ได้จัดหาที่ดินสาธารณประโยชน์จำนวน ๓๐๐ ไร่ของหมู่บ้านเพื่อจัดทำฟาร์มตัวอย่าง ซึ่งมีสภาพเป็นป่าไม้เต็งรังประมาณ ๑๕๐ - ๒๐๐ ไร่ พร้อมกันนี้ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

ให้พิจารณาวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อดำเนินกิจกรรมการเกษตรโดยจัดตั้งโครงการฟาร์มตัวอย่าง เพื่อช่วยเหลือราษฎรให้เลี้ยงผึ้ง และปลูกไม้ย้อมสีต่อไป

วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ เสด็จฯ ไปยังบ้านวังกะเบา หมู่ที่ ๔, ๖ ตำบลโคกสว่าง อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม ได้รับทราบถึงสภาพปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรในการขาดแคลนน้ำทำการเกษตรและอุปโภคบริโภค

ในการนี้ นายเทอดศักดิ์ บุญยจร วิศวกรใหญ่ฯ กรมชลประทานได้กราบบังคมทูลแนวทางในการให้ความช่วยเหลือโดยพิจารณาดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำในหมู่บ้านจำนวน ๒ แห่ง คือ ห้วยหินกอง และห้วยแคน เพื่อให้สามารถเก็บกักน้ำไว้ในลำห้วยได้มากขึ้น ซึ่งราษฎรบริเวณทั้งสองฝั่งลำห้วยสามารถที่จะสูบน้ำไปใช้เพื่อทำการเกษตรได้

แต่ไม่มีแหล่งน้ำสำรองไว้ใช้ทำให้ผลผลิตไม่แน่นอนและยังขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคอีกด้วยจึงได้พระราชทานพระราชดำริสรุปได้ดังนี้

ให้กรมชลประทานขุดลอกและก่อสร้างฝายท้ายหินลาด เพื่อเป็นแหล่งน้ำสำรองไว้ใช้ในฤดูแล้ง และให้จัดหาพื้นที่จัดทำฟาร์มตัวอย่างประมาณ ๑๐๐ ไร่บริเวณพื้นที่บ้านโนสวนปอ เพื่อให้ราษฎรเข้ามา

ในการนี้ นายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษ ได้กราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต จัดทำโครงการฟาร์มตัวอย่างในพื้นที่ อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม จำนวน ๒ แห่ง คือ

- ฟาร์มตัวอย่างแบบป่าไม้เศรษฐกิจในพื้นที่สาธารณะบ้าน โคกสว่าง หมู่ที่ ๑ และหมู่ที่ ๘ จำนวน ๒๐๐ ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าเต็งรัง โดยขอให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมชลประทาน เข้ามาช่วยวางแผนการพัฒนาพื้นที่ โดยจะมีการส่งเสริมการเลี้ยงผึ้ง ธรรมชาติและผักหวานป่า การเพาะเห็ดพื้นเมือง ในเรื่องนี้ได้พระราชทาน พระราชดำรัสความว่า

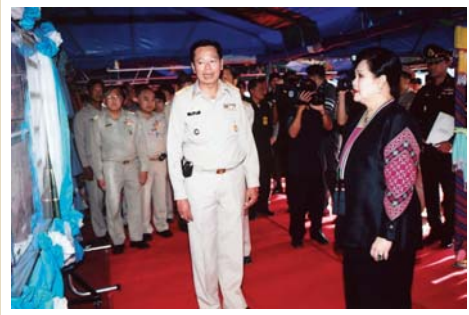
“...ถ้าสามารถเลี้ยงผึ้งได้จะสามารถส่งตลาดกรุงเทพได้... น้ำผึ้ง เดียวนี้ทางการแพทย์สมัยใหม่บอกว่า น้ำผึ้งที่แท้จะทำให้ไม่เป็น cancer ได้ เป็นที่ต้องการมาก และมีราคาแพง ให้กำนันและชาวบ้านช่วยกัน คิดและช่วยกันดูแลรักษาป่าไม้ เพราะป่ามีความสำคัญมาก...”

- ฟาร์มตัวอย่างด้านประมงสำหรับ เพาะพันธุ์ปลาในพื้นที่ย่านน้ำประมาณ ๙๐๐ ไร่ ของตำบลกุดตาไก้ ซึ่งเป็นพื้นที่น้ำท่วม และเป็น ป่าฝื่อ (พืชน้ำที่นำมาทำหัตถกรรมพื้นบ้าน) ได้ มีพระราชดำรัสความว่า

“...ลองพยายามทำพื้นที่ที่แปลกออกไป น่าสนใจถ้าจะทำได้... และปลาชนิด ไทน์บ้าง ที่จะทำให้มีปริมาณปลาเพิ่มขึ้นได้...”

วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๘ เสด็จฯ ไป ทรงเยี่ยมราษฎรบ้านท่าแร่ (ชุมชนดงปลาปาก) หมู่ที่ ๔ ตำบลโพธิ์งาม อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบ อาชีพทำนาเป็นอาชีพหลัก อาชีพรอง ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์ และรับจ้างทั่วไป ในพื้นที่มีแหล่ง น้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำสงคราม อ่างเก็บน้ำห้วย แซ่ตึนกุด และหนองไชยวาน สภาพพื้นที่ทั่วไปมี ลักษณะเป็นที่ราบและป่าทาม กล่าวคือ จะเป็น พื้นที่ราบในฤดูฝนน้ำท่วมพื้นที่ ราษฎรจะขุดบ่อ ให้ปลาที่ไหลมากับธรรมชาติเข้ามาอาศัยอยู่ใน บ่อที่ขุดและพอน้ำลดก็สามารถจับปลาขายได้แต่ ในช่วงฤดูแล้งจะขาดแคลนน้ำในการทำการเกษตร ในการนี้ นายเทอดศักดิ์ บุญขจร วิศวกรใหญ่ฯ

กรมชลประทาน ได้กราบบังคมทูลรายงาน แนวทางการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง โดยการปรับปรุงอ่างเก็บน้ำห้วยแช่ดินกุด และ ขุดลอกหนองไชยวาน อำเภอศรีสงคราม จังหวัด นครพนม ด้านการพัฒนาอาชีพ นายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษ ได้กราบบังคมทูลขอ พระราชทานโครงการฟาร์มตัวอย่างในพื้นที่ ประมาณ ๒๐๐ ไร่ และในโอกาสเดียวกันนี้ พลตรี วีรลิต จรัสสัมฤทธิ์ ผู้บัญชาการกองพล ทหารราบที่ ๓ ได้กราบบังคมทูลรายงาน แนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและรักษาป่าทาม (ป่าที่น้ำท่วมในฤดูฝน) ตามลุ่มน้ำสงคราม โดย จัดทำ “โครงการคนและชุมชนอยู่ร่วมกับน้ำ” ซึ่งในปีแรกจะจัดทำโครงการนำร่องใน ๒ หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านท่าแร่ และบ้านท่าโขง

ในการนี้ได้พระราชทานพระราชดำริความว่า เหมือนที่บ้านเนินธัมมัง จังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัด พระนครศรีอยุธยา แต่ต้องทำโครงการให้ราษฎรมีน้ำไว้ใช้ด้วยและ รักษาภูมิประเทศของเดิมไว้ให้มากที่สุด และให้กรมชลประทานแก้ไข ปัญหาการขาดแคลนน้ำให้กับราษฎร โดยขอให้สำนักงาน กปร. สนับสนุนด้านงบประมาณด้วย

ส่วนการจัดทำ โครงการคนและชุมชนอยู่ร่วมกับน้ำ ขอให้จัดทำ รายงานกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อขอ พระราชทานพระบรมราชวินิจฉัย และการทำฟาร์มตัวอย่างให้พิจารณา ความพร้อมของพื้นที่ก่อนดำเนินการเป็นสำคัญ

เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๘ เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎร บ้านดอนม่วงพัฒนา หมู่ที่ ๑๑ ตำบลโพนทราย อำเภอมือง จังหวัด มุกดาหาร ซึ่งตั้งอยู่ในโครงการพัฒนาป่าดงหมูเป็นหมู่บ้านป่าไม้ที่จัดตั้ง ขึ้นใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหการบุกรุกทำลายป่า ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบ อาชีพทำการเกษตรและหาของป่า โดยใช้น้ำฝนและน้ำในลำห้วยหมากไฟ ในการอุปโภคบริโภค แต่ในฤดูแล้งน้ำจะน้อย จึงไม่เพียงพอต่อความ ต้องการของราษฎรในการนี้ได้พระราชทานพระราชดำริสรุปได้ว่า

มีป่าช่วยความชุ่มชื้นดี และให้กรมชลประทานพิจารณา โครงการแหล่งน้ำเพื่อช่วยเหลือราษฎร และให้กรมป่าไม้พิจารณา แก้ไขปัญหาการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าเพื่อขยายที่ทำกิน พร้อมทั้งให้ พิจารณาจัดตั้งโครงการฟาร์มตัวอย่างในพื้นที่ประมาณ ๘๐ ไร่ ซึ่งอยู่ บริเวณหน้าฝายห้วยหมากไฟ เพื่อให้ราษฎรบ้านดอนม่วงพัฒนา หมู่ที่ ๑๑ ตำบลโพนทราย มีอาชีพเสริมต่อไป

เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๘ เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎร โครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกำพี้ และราษฎรบ้านแดงน้อย หมู่ที่ ๒ ตำบลกำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ทรงรับฟังสรุปผลการดำเนิน

โครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านกำพี้ และราษฎรในพื้นที่ตำบลกำพี้ที่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำ สำหรับทำการเกษตรและอุปโภคบริโภค และไม่มีอาชีพเสริม

ในการนี้ได้พระราชทานพระราชดำริสรุปความว่า

ให้กรมชลประทานพิจารณาปรับปรุงหนองสระแบ่ง และฝายช่วยเขียงคำและให้กรมทรัพยากรน้ำพิจารณาขุดลอกโคกสระแบ่ง เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ประสบกับปัญหาการขาดแคลนน้ำให้ได้มีน้ำใช้สำหรับทำการเกษตร และอุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอตลอดปี และให้พิจารณาจัดทำโครงการฟาร์มตัวอย่าง เพื่อช่วยเหลือราษฎรให้มีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว

เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๘ เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรยังบ้านดินจี่ บ้านห้วยสมอทบ ตำบลดินจี่ อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ทรงรับฟังรายงานสรุปสภาพความเป็นอยู่ของราษฎรที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ และทอผ้าไหมแพรวา ซึ่งประสบกับสภาพการขาดแคลนน้ำในช่วงหน้าแล้ง ในการนี้ได้พระราชทานพระราชดำริสรุปความว่า

“...ป่ายังคงต้องการความชุ่มชื้น ถ้าขาดความชุ่มชื้นจะทำให้ธรรมชาติขาดความสมบูรณ์...”

“...อย่าปล่อยให้คนมาเอาเปรียบธรรมชาติ และควรจะทำฝนเทียมเพื่อจะทำให้รักษาสภาพภูมิประเทศไว้ให้มากที่สุด...”

ในการนี้ได้พระราชทานพระราชดำริสรุปความว่า

ให้กรมชลประทานพิจารณาแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อช่วยเหลือราษฎรบ้านโพนแพง โดยขอให้ กปร.ช่วยประสานงาน

และเร่งรัดการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยสังกะซึ่งอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติต่อไป

เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๘ เสด็จฯ

ไปทรงเยี่ยมราษฎรและสมาชิกโครงการส่งเสริมศิลปาชีพบ้านดอนคำ-เสนานฤมิตร ตำบลนาด้ อำเภอกำตากล้า จังหวัดสกลนคร และในการนี้ได้พระราชทานพระราชดำริสรุปความว่า

“...เดี๋ยวนี้ทั่วโลกก็นิยมว่าปลาเป็นอาหารที่ยอดเยี่ยมที่สุด ดังนั้นให้พิจารณาจัดทำโครงการฟาร์มตัวอย่างในพื้นที่ ๔ ตำบล ได้แก่ ตำบลนาด้ หนองบัวลี้บ คำตากล้า และแพด”

ในการนี้กรมชลประทานและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะได้ดำเนินการสำรวจและวางแผนการจัดทำโครงการฟาร์มตัวอย่างตามความเหมาะสมต่อไป

เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๘ เสด็จฯ

ไปทรงเยี่ยมราษฎรบ้านพนมชัย หมู่ที่ ๕ ตำบลห้วยตามอญ อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่มันสำปะหลัง ปลูกมะม่วงหิมพานต์ ปลูกข้าว ทำสวนยางพารา และรับจ้างทั่วไป มีแหล่งน้ำที่สำคัญคือ ลำห้วยหินแตกและลำห้วยไฟไหลผ่าน ในช่วงฤดูแล้งน้ำในลำห้วยจะมีปริมาณน้อย จึงไม่เพียงพอต่อความต้องการทั้งทางด้านการเกษตรและอุปโภคบริโภค

ในการนี้ได้พระราชทานพระราชดำริสรุปได้ว่า

ให้กรมชลประทาน พิจารณาการพัฒนาแหล่งน้ำดังกล่าว เพื่อช่วยเหลือราษฎรสำหรับเรื่องการทำกินในพื้นที่ป่าไม้ของราษฎรนั้น และให้กรมป่าไม้พิจารณาจัดทำพื้นที่เพื่อลองทำโครงการโดยส่งเสริมอาชีพ เพื่อให้คนอยู่ร่วมกับป่าโดยไม่ทำลายป่า

พระราชกรณียกิจ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จฯ ไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดตาก

ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ไปทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่จังหวัดตาก โดยมี นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการสำนักงาน กปร. และรองผู้ว่าราชการจังหวัดตาก พร้อมเจ้าหน้าที่จากสำนักงาน กปร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฝ้าฯ รับเสด็จ โดยมีรายละเอียดดังนี้

วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๘ เสด็จฯ ไปยังมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ศูนย์อุดมศึกษาแม่สอด ตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อทรงประกอบพิธีเปิดอาคารเรียนรวม “สิรินธร” จากนั้นได้เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนภัทรวทยา ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด ทรงประกอบพิธีเปิด “อาคารภัทรปัญญา เมตพิเชฐ สุเวทवर”

วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘ เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านถ้ำเสือ หมู่ที่ ๕ ตำบลพระธาตุผาแดง อำเภอแม่สอด เพื่อทอดพระเนตรกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน พร้อมกับได้พระราชทานพระราชดำริกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปความว่า “เด็กนักเรียนสนใจที่จะเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่นน้อยลง เนื่องจากผู้ปกครอง

ต้องการให้บุตรหลานมุ่งศึกษาในสายสามัญ เพื่อจะได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและมีงานประจำทำ การฝึกอาชีพให้กับนักเรียนก็ยังไม่ค่อยประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะขาดแคลนอุปกรณ์ในการฝึกสอนและเมื่อผลิตสินค้าออกมาแล้วก็ไม่ค่อยมีตลาดในท้องถิ่นรองรับ โดยเฉพาะสินค้าประเภทอาหาร จะมีวันหมดอายุหากขายไม่ได้ก็จะเน่าเสีย อย่างไรก็ตามโรงเรียน ตชด. สามารถที่จะเป็นจุดกระจายสินค้าเพื่อจำหน่ายได้ แต่ควรจะต้องมีการควบคุมคุณภาพ (Q.C.) ด้วย”

ต่อมาได้เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนศึกษาสงเคราะห์ ๒ บ้านโกช่วย หมู่ที่ ๑๐ ตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านห้วยน้ำซุ่น หมู่ที่ ๘ ตำบลมหาวัน อำเภอแม่สอด และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านแม่อกฮู หมู่ที่ ๔ ตำบลวาเลย์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก เพื่อทอดพระเนตรกิจกรรมการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน

วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๘ เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจุฬา-ธรรมศาสตร์ ๓ บ้านแม่อกฮู หมู่ที่ ๙ ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก และทอดพระเนตรกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ทั้งนี้ได้พระราชทานพระราชดำริกับหน่วยแพทย์และผู้ว่าราชการจังหวัดตาก สรุปความว่า

ให้ช่วยเหลือคนใช้ในพระบรมราชานุเคราะห์จำนวน ๓ ราย โดยเร่งด่วน และควรพิจารณาให้ได้รับการฝึกอาชีพและเรียนหนังสือต่อไป ควรหารูปแบบการทำมุ้งลวดกันยุงของเรือนนอนของศูนย์เด็กเล็กที่นี้ไปใช้กับศูนย์ฯ เด็กเล็กที่อื่น ๆ ด้วย

จากนั้นเสด็จฯ ไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเทคนิคอาสา ๑ บ้านปะน้อยปู หมู่ที่ ๕ ตำบลแม่กุ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ในการนี้ได้พระราชทานพระราชดำริกับ นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการ สำนักงาน กปร. สรุปความว่า

เรื่องการศึกษาจัดหาไม้ช่วยเหลือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่อำเภอท่าสองยาง และอำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๘ โดยทรงซักถามถึงงบประมาณที่จะมาดำเนินการ

ในการนี้ นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการ สำนักงาน กปร. ได้กราบบังคมทูลว่า การดำเนินการจะใช้งบประมาณ กปร. ปี ๒๕๔๙ นี้

ต่อมาได้เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนบ้านแม่ระเมิง หมู่ที่ ๘ ตำบลแม่สอง อำเภอท่าสองยาง และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวง บ้านเลเคาะ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลแม่หละ อำเภอท่าสองยาง

การเสด็จฯ ไปทรงติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานของโรงเรียนต่าง ๆ ครั้งนี้ได้พระราชทานสิ่งของแก่ครู ตชด. ครูช่วยสอน ครูประจำศูนย์ ผู้แทนนักเรียนชาย-หญิง พร้อมกับผู้แทนชาวบ้าน ทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทาน และราษฎรที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ

พระราชกรณียกิจ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในเขตพื้นที่ภาคเหนือ

สระหว่างวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ - ๑ มีนาคม ๒๕๔๙ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในเขตพื้นที่ภาคเหนือโดยมีนายสุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการ สำนักงาน กปร. และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเฝ้าฯ รับเสด็จ โดยมีรายละเอียดดังนี้

วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ เสด็จพระราชดำเนินไปยังแปลงเพาะกล้าชาข้าวมัน หมู่ที่ ๒ บ้านสันกอง ตำบลแม่ไร่ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย เพื่อทอดพระเนตรการเพาะกล้าชาข้าวมัน ซึ่งผู้แทนมณฑลทลทวงสีและคณะศูนย์วิจัยป่าไม้ทลทวงสี ได้ถวายต้นกล้าชาข้าวมันซึ่งเป็นพันธุ์ดีจำนวน ๔,๐๐๐ ต้น และเมล็ดชาข้าวมัน จำนวน ๒,๕๐๐ กิโลกรัม พร้อมกับทรงทดลองปลูกกล้าชาข้าวมันในพื้นที่ดังกล่าวด้วย

วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนศรีสมวงศ์ บ้านสามัคคีเก่า หมู่ที่ ๑๑ ตำบลแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โรงเรียนอนุบาลแม่ฟ้าหลวง หมู่ที่ ๖ บ้านมูเซอป่ากล้วย ตำบลแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย และโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๔ ตำบลแม่สลอง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย เพื่อทรงติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามโครงการพระราชดำริด้านต่าง ๆ และทอดพระเนตรกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

ในโอกาสนี้ได้พระราชทานสิ่งของแก่ครูตำรวจตระเวนชายแดน ผู้แทนนักเรียนชาย-หญิง และพระราชทานพันธุ์ไม้ผลแก่ผู้แทนชาวบ้าน ต่อมาได้เสด็จฯ ไปยังแปลงปลูกชาข้าวมัน บ้านปางมหัน ตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ทอดพระเนตรแปลงเพาะกล้าชาข้าวมันจากมณฑลทูลุทนาน

วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๙ เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านนาโด (วปรอ. ๓๔๔ อุปถัมภ์) หมู่ที่ ๒๐ ตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๔ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๔๖ หมู่ที่ ๒๐ ตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ ๓ (ช่างกลปทุมวันอนุสรณ์ ๔) หมู่ที่ ๑ บ้านหินแตก ตำบลแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ทอดพระเนตรการเรียนการสอนตลอดจนติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานของโรงเรียน อาทิ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

ในการนี้ได้พระราชทานสิ่งของให้แก่ครูตำรวจตระเวนชายแดน ผู้แทนนักเรียนชาย-หญิง และพระราชทานพันธุ์ไม้ผลแก่ผู้แทนชาวบ้าน พร้อมกันนี้ได้เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทานและราษฎรที่เฝ้าฯ รับเสด็จ

พระราชกรณียกิจ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เสด็จฯ ไปทรงเกี่ยวข้าว ณ แปลงนาสาธิตการเกษตร โครงการทำนาในพื้นที่ว่างเปล่าฯ จังหวัดนครนายก

วนศุกร์ที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เวลา ๑๕.๓๐ น. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเกี่ยวข้าว ณ แปลงนาสาธิตการเกษตร โครงการทำนาในพื้นที่ว่างเปล่าอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ภายในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก โดยมีเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก อธิบดีกรมวิชาการเกษตร นักเรียนนายร้อยฯ ประชาชน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเฝ้าฯ รับเสด็จ

จากนั้นได้ทอดพระเนตรนิทรรศการโครงการทำนาในพื้นที่ว่างเปล่าฯ และโครงการตามแนวพระราชดำริสวนเกษตรรวมใจ ซึ่งจัดโดยนักเรียนนายร้อยฯ ในครั้งนี้ เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา ได้กราบบังคมทูลรายงานผลการดำเนินงานภายในแปลงนาสาธิตการเกษตรที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาทรงปักดำกล้าข้าวพันธุ์ปทุมธานี ๑ ณ แปลงนาสาธิตการเกษตร แปลงที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๘ ที่ผ่านมา โดยศูนย์วิจัยข้าวปทุมธานีได้ทำการเก็บวัชพืชและใส่ปุ๋ยยูเรีย จำนวน ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ พบว่าต้นข้าวเจริญเติบโตดี มีเพียงศัตรูพืชรบกวนเพียงเล็กน้อย ปัจจุบันต้นข้าวมีอายุ ๑๑๗ วัน และก่อนเสด็จพระราชดำเนินกลับได้ทอดพระเนตรแปลงเพาะปลูกพืชสวนครัว

ข้าวปทุมธานี ๑ เป็นพันธุ์ข้าวที่ได้รับการรับรองจากสถาบันวิจัยข้าวกรมวิชาการเกษตร ลักษณะของข้าวปทุมธานี ๑ เป็นพันธุ์ข้าวค่อนข้างเตี้ย

ความสูงประมาณ ๑๐๔ - ๑๓๓ เซนติเมตร ลำต้นแข็งแรง กอตั้ง ปล้อง กาบใบและใบมีสีเขียว ใบธงยาว ตั้งตรง ใบแก่ข้า คอรวงสั้น รวงแน่นปานกลาง มีอายุเก็บเกี่ยวประมาณ ๑๑๒ - ๑๒๕ วัน ให้ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ ๖๐๙ กิโลกรัมต่อไร่ คุณสมบัติเด่นของข้าวปทุมธานี ๑ คือ เมื่อสีแล้วได้ข้าวสารเมล็ดเรียวยาว หุงสุกแล้วนุ่มเหนียวเหมือนข้าวหอมมะลิ แต่กลิ่นจะหอมน้อยกว่าสามารถปลูกเป็นข้าวนาปรังได้ ต้านทานต่อเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล โรคไหม้ โรคขอบใบแห้ง และเพลี้ยกระโดดหลังขาว

พระราชกรณียกิจ

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ฯ เสด็จไปทอดพระเนตรศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ

พพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จไปทอดพระเนตรกิจกรรมของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ในการนี้ได้ทอดพระเนตรกระบวนการผลิตนมของสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคนมชะอำ-ห้วยทราย จำกัด สามารถผลิตนมพาสเจอร์ไรส์ได้ ๑,๐๐๐ ลิตรต่อชั่วโมง โดยผลผลิตส่งให้แก่โรงเรียนในเขตจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดใกล้เคียง มีผลกำไรประมาณ ๑ - ๒ ล้านบาทต่อปี ทอดพระเนตรศูนย์ฝึกอาชีพเจียรไนพลอย ซึ่งสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่เป็นสตรีไทยมุสลิม โดยความร่วมมือกับบริษัทเอกชน นำวัตถุดิบมาให้เจียรไนพลอยและจ่ายเป็นค่าแรงต่อเม็ดต่อขนาด ทำให้มีรายได้ไม่ต้องไปทำงานทำห้างไกลภูมิลำเนา ทอดพระเนตรกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามพระยา ซึ่งดูแลเด็ก

ประมาณ ๖๐ คน ประธานชมและของเล่นแก่เด็ก ๆ

จากนั้นเสด็จไปทอดพระเนตรโครงการศึกษาทดลองด้านพืช (พื้นที่ ๑๔๖ ไร่) ทรงสอบถามเกี่ยวกับการปลูกพืชผักและดอกไม้ สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ทราบรมราชชนนี ประทับเสวยพระสุธารส (น้ำสมุนไพโร) ซึ่งเป็นผลผลิตของโครงการ แปลงปลูกมะกอกน้ำมันโครเอเชีย ทรงสอบถามเกี่ยวกับการเจริญเติบโต ผลผลิต และวิธีการปลูกที่มีการศึกษาเปรียบเทียบกับวิธีการปลูกร่วมกับหญ้าแฝก 🌱

๖๐ ปี พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ศรีนิตย์ บุญทอง*

พ ระปฐมบรมราชโองการ เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ ความว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ประชาชนชาวไทยและชาวโลกได้เห็นแล้วว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ แห่งราชวงศ์จักรี ทรงครองแผ่นดินโดยธรรมอย่างไร เพราะตลอด ๖๐ ปี ที่ทรงครองสิริราชสมบัติ นอกจากจะทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในฐานะพระมหากษัตริย์อย่างสมบูรณ์ครบถ้วนแล้ว ยังทรงเป็นผู้ให้ กับประชาชนของพระองค์ ทั้งเรื่องของพระราชทรัพย์ ทุนที่ที่เกิดภัยพิบัติต่าง ๆ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และความช่วยเหลือต่างๆ จะพระราชทานเป็นลำดับขั้นต่อไป

* ที่ปรึกษาด้านการพัฒนา สำนักงาน กปร.

เมื่อประเทศชาติประสบภาวะคับขัน พระองค์จะเป็นผู้ที่ทรงชี้ทางสว่างให้กับปวงชนชาวไทย ด้วยพระเมตตาจนทำให้ภาวะวิกฤตผ่านพ้นไปได้ แต่ที่พระองค์ได้พระราชทานให้เหนือสิ่งอื่นใดคือ ทรงสละความสุขเพื่อทรงงานด้านพัฒนาด้วยพระวิริยอุตสาหะที่สูงยิ่ง ซึ่งเป็นที่ประจักษ์แก่ปวงชนชาวไทยแล้วว่า ได้เสด็จฯ ไปยังท้องถิ่น ทุรกันตารตั้งแต่มีแสงแดดแผดจ้าจวบจนมืดค่ำ ภายใต้แสงจันทร์ พระองค์ก็ยังมีพระราชดำรัสอยู่กับประชาชนของพระองค์ทุกเพศทุกวัย ตามทุ่งนา ป่าเขา ด้วยพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการแล้วนำมาจัดทำโครงการพระราชทานให้ประชาชนของพระองค์มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ทรงเยี่ยมราษฎรอย่างทั่วถึง

จากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ โดยมิได้เตรียมพระองค์มาก่อน จึงได้ประทับอยู่ต่างประเทศเมื่อต้นรัชกาลเพื่อทรงศึกษาต่อด้านกฎหมายและรัฐศาสตร์ จนกระทั่งวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๔๙๓ จึงได้เสด็จนิวัตประเทศไทย จากนั้นเป็นต้นมาพระองค์ก็ได้เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยม

ราษฎรในภูมิภาคต่าง ๆ และได้เสด็จฯ แปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ วังไกลกังวล ตั้งแต่ปี ๒๔๙๓ เป็นต้นมาเป็นประจำทุกปี และได้เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมประชาชนบริเวณใกล้เคียง เมื่อทรงทราบว่าเกษตรกรบ้านห้วยมงคลมีปัญหาเรื่องการขนส่งผลผลิตสู่ตลาดมาก เพราะเส้นทางเป็นโคลนตมและทุรกันตาร จึงมีพระราชดำริให้สร้างถนนเข้าบ้านห้วยมงคล ตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริโครงการแรก และโครงการอื่น ๆ ก็ได้เกิดตามมา เช่น อ่างเก็บน้ำเขาเต่า โครงการหุบกะพง และหนองพลับ ฯลฯ

เพื่อให้ประชาชนได้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทอย่างทั่วถึง และเพื่อทรงได้ถามทุกข์สุขของราษฎรด้วยพระองค์เอง เมื่อวันที่ ๒ - ๑๙ พฤศจิกายน ๒๔๙๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ - ๑๗ มีนาคม ๒๕๐๑ เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรในภาคเหนือ และวันที่ ๖ - ๒๗ มีนาคม ๒๕๐๒ เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรในจังหวัดภาคใต้ ทำให้พระองค์ทรงทราบข้อมูลเกี่ยวกับราษฎรของพระองค์ได้ระดับหนึ่ง แต่แนวทางการพัฒนาของพระองค์นั้น ทรงงานตามลำดับขั้น เพื่อสุดท้ายเป็นการพัฒนาประชาชนในชนบท ซึ่งเป็นพื้นฐานของสังคมให้สามารถอยู่ได้ด้วยการทำงานของตนเอง ดังนั้นระยะต้นจึงทรงให้ความสำคัญในการดำเนินงานทางด้านสาธารณสุข เพื่อให้ประชาชนได้มีสุขภาพที่แข็งแรงซึ่งจะได้มีกำลังกายและกำลังความคิดในการประกอบอาชีพและความเจริญในขั้นสูงก็จะได้ตามมา การศึกษาระดับต้นในสวนที่รัฐเข้าไปไม่ถึง ก็จะมีพระราชดำริให้ทหาร ตำรวจตระเวนชายแดนเข้าไปช่วยเหลือในระดับสูงก็ได้พระราชทานทุนให้ผู้มีความสามารถได้ไปศึกษาในต่างประเทศถึงระดับปริญญาเอก และได้พระราชทานอย่างต่อเนื่องจนปัจจุบัน

ทรงศึกษาสภาพภูมิศาสตร์ สังคม

ด้วยหลักการทรงงานที่ว่า การพัฒนาจะต้องเป็นไปตามสภาพภูมิศาสตร์ และภูมิสังคม เมื่อประทับอยู่ที่พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน ก็ทรงใช้พื้นที่ในบริเวณสวนจิตรลดารโหฐานทำโครงการนาข้าวทดลองตั้งแต่ปี ๒๕๐๔ และในปีนั้น ทรงปลูกต้นยางนาในแปลงทดลอง ปี ๒๕๐๕ ก็มีโรงโคนมสวนจิตรลดารโหฐาน เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่การเลี้ยงโคนมอย่างถูกวิธีแล้วในปี ๒๕๐๙ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ปลูกป่าสาธิตพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ในบริเวณสวนจิตรลดารโหฐาน และให้มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับไม้ยางนา ผลการศึกษาที่สำเร็จได้ดำเนินการจนปัจจุบันและเป็นທີ່ศึกษาดูงานของผู้สนใจทั่วไป และด้วยพระราชประสงค์ในการเสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรอย่างทั่วถึง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระตำหนักในภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งได้เสด็จฯ แปรพระราชฐานประทับแรม ณ พระตำหนัก ภูพิงคราชนิเวศน์ จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ปี ๒๕๐๕ เสด็จฯ ไปประทับแรม ณ พระตำหนัก ทักษิณราชนิเวศน์ จังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่สิงหาคม ๒๕๑๖ และ ณ พระตำหนัก ภูพานราชนิเวศน์ ตั้งแต่พฤศจิกายน ๒๕๑๙ เป็นครั้งแรก จากนั้นมาปวงชนชาวไทยในแต่ละภูมิภาคโดยเฉพาะในชนบทที่ห่างไกลออกไปในทุกภูมิภาคจะได้เข้าเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ อย่างใกล้ชิดทุกปี หลายๆ ครั้งที่พระองค์เสด็จฯ ไปยังพื้นที่ทำกินของราษฎรโดยไม่มีใครทราบมาก่อน ทำให้ราษฎรเหล่านั้นได้เข้าเฝ้าฯ ตามสภาพความเป็นอยู่อย่างใกล้ชิด ท่ามกลางแสงแดด แสงจันทร์ สายฝน ป่ารก เพื่อกราบบังคมทูลถึงสภาพความเป็นอยู่ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพ

จากการทุ่มเทพระวรกาย นับแต่เสด็จขึ้นครองสิริราชสมบัติ ด้วยการเสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมประชาชนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องยาวนาน ทำให้พระองค์ทรงทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับประชาชนของพระองค์อย่างดียิ่ง ทรงรู้จักสภาพภูมิศาสตร์ สังคม ของประเทศไทยและประชาชนคนไทยยากที่จะมีผู้ใดเสมอเหมือนได้พระราชทานความช่วยเหลือมาตามลำดับชั้น โดยเฉพาะปัจจัยการผลิต คือ “น้ำ” ที่ทรงให้ความสำคัญว่า “น้ำคือชีวิต” ตลอดเวลาที่ทรงงาน ทรงจัดหาน้ำไว้เพื่อการอุปโภค บริโภค เมื่อมีปัญหาการขาดแคลนน้ำ ได้พระราชทานพระราชดำริให้ค้นหาวิธีการทำให้เกิดฝนตกนอกเหนือจากที่ได้รับจากธรรมชาติ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ จนกระทั่ง ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๑๒ เป็นวันปฐมฤกษ์ในการปฏิบัติการทดลองทำ “ฝนหลวง” และได้พระราชทานพระราชดำริในการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จนสามารถทำให้กำหนดบังคับฝนให้ตกสู่เป้าหมายได้สำเร็จกลายเป็นหลักแนวทางให้นักวิชาการฝนหลวงในปัจจุบัน พร้อมๆ กันนี้ อ่างเก็บน้ำ ประตูนํ้าฝาย ซึ่งเป็นการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริก็ได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจนปัจจุบัน นับพันโครงการ ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ป้องกันน้ำท่วม ตลอดจนแก้ปัญหาหน้าแล้งเพื่อรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ทรงบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

ในงานพัฒนาของพระองค์นั้น ทรงให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้ได้มีการใช้อย่างคุ้มค่า ประหยัด และมีความยั่งยืนตลอดไป โดยเฉพาะทรัพยากรธรรมชาติที่มนุษย์ได้ใช้ไปอย่างขาดความเข้าใจ ทำให้ทรัพยากรที่มีค่ายิ่งได้เสื่อมโทรมไปเป็นอย่างมาก ทั้งเรื่องของดิน น้ำ ป่าไม้ ด้วย

สายพระเนตรที่ยาวไกลและพระปรีชาสามารถ ได้มีพระราชดำริเพื่อแก้ปัญหาทรัพยากรเหล่านี้ ตามสภาพภูมิศาสตร์ สังคม ของแต่ละท้องถิ่น **โครงการหลวง** ที่มีพระราชดำริเริ่มดำเนินการ ตั้งแต่ปี ๒๕๑๒ สำหรับแก้ปัญหาการตัดไม้ ทำลายป่าเพื่อทำไร่เลื่อนลอยในพื้นที่สูง ของภาคเหนือ ปัจจุบันผลผลิตของโครงการ หลวง ซึ่งมีทั้งไม้ดอก ไม้ผลเมืองหนาว ที่มี ประสิทธิภาพได้มีจำหน่ายทั่วไป ก่อให้เกิดรายได้ แก่ชาวไทยภูเขา มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นมาก มี อาชีพที่สามารถพึ่งตนเองได้ สามารถลดปัญหา การตัดไม้ทำลายป่า และการปลูกฝิ่น **ส่วนดินที่ ถูกใช้ไปอย่างขาดความรู้ความเข้าใจ** ทำให้ ดินเสื่อมโทรม มีปัญหาทั้งดินเปรี้ยว ดินเค็ม ดินดาน หน้าดินได้สูญหายไป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็มีพระราชดำริให้มีการศึกษาหา วิธีการแก้ปัญหาและปรับปรุงบำรุงดินที่มี ปัญหาทั้งหลาย ให้มีสภาพที่สมบูรณ์สามารถ ทำการเพาะปลูกได้ แนวพระราชดำริของ พระองค์นั้น เป็นวิธีการที่ง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อน **ใช้วิถีธรรมชาติมาแก้ไขธรรมชาติ** ประหยัด เกษตรกรทั่วไปสามารถนำไปปฏิบัติได้ เช่น การ แก้ปัญหาดินเปรี้ยวด้วยวิธีการ **“แก้งดิน”** การ ปรับปรุง บำรุงดินด้วยวิธีการปลูกพืชหมุนเวียน การใช้ปุ๋ยหมัก การใช้ปุ๋ยพืชสด **การปลูก หล่้าแฝก** เพื่อป้องกันการพังทลายของหน้าดิน และปรับปรุงบำรุงดิน การแก้ปัญหาน้ำเสียด้วย

ผักตบชวา **กัณฑ์น้ำขัยพัฒนา** ที่พระองค์ทรงประดิษฐ์คิดค้น ให้ได้ใช้ ประโยชน์อยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ

ในส่วนของป่าไม้ ที่เสื่อมโทรมก็มีพระราชดำริให้ปลูกป่าด้วย วิธีง่าย ๆ เช่นกัน คือ **“ปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก”** นั่นคือ มนุษย์ไม่เข้าไป รบกวนเขา ปล่อยให้ป่าขึ้นเองโดยธรรมชาติ ซึ่งผลได้ปรากฏอย่างชัดเจน แล้วที่เขาชะงุ้ม จังหวัดราชบุรี หรือป่าไหนที่ต้องฟื้นฟูโดยเฉพาะต้นน้ำ ลำธาร ก็มีพระราชดำริให้สร้างความชุ่มชื้นให้เกิดขึ้นด้วยการสร้าง **ฝายชะลอความชุ่มชื้น** กระจายไว้ในป่าบ้นร้อยฝาย ตัวอย่างความสำเร็จก็ ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน คือ ป่าห้วยฮ่องไคร้ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัด เชียงใหม่ เพราะจากป่าที่เสื่อมโทรม ขนาด ๘,๕๐๐ ไร่ มีไฟไหม้ป่า แต่ละปีนับร้อยครั้ง เมื่อเกือบ ๒๐ กว่าปีที่แล้ว สัตว์ป่าเกือบจะไม่มีชนิดใดอยู่ แต่ปัจจุบัน จากการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริ ทำให้ป่าห้วยฮ่องไคร้ เป็นผืนป่าที่อุดมสมบูรณ์ สัตว์ป่าค่อย ๆ เพิ่มขึ้นตามความสมบูรณ์ ของป่า และด้วยความชุ่มชื้นของป่าแห่งนี้จึงไม่พบเห็นไฟไหม้ป่าผืนนี้มา เป็นเวลาหลายปีแล้ว ส่วนผืนป่าใดที่ควรจะได้ปลูกป่าก็มีพระราชดำริให้ ปลูกหญ้าแฝก นำ เพื่อการเจริญเติบโตของต้นไม้จะได้เร็วขึ้น ไม้ที่จะปลูกก็ ควรจะเป็นไม้ ๓ อย่าง นั่นคือ **ควรได้มีไม้ผล** ที่สามารถเก็บกินได้ **ไม้โตเร็ว** ที่สามารถตัดมาใช้งาน ในระยะเวลาไม่นานนัก และปลูกทดแทน ลงไปใหม่ เช่น นาม้าเผ่าถ่าน ทำรั้วบ้าน ทำคอกสัตว์ และไม้อีกประเภท ที่ต้องปลูกไว้ คือ **ไม้เศรษฐกิจ** ซึ่งเป็นไม้เนื้อแข็ง ที่นำมาใช้สร้างบ้าน เช่น ไม้สัก ยางนา ตะเคียน เป็นต้น ไม้ทั้งสามอย่างนี้นอกจากจะเกิดประโยชน์ ดังกล่าวแล้วประโยชน์อย่างอื่นที่สื่ที่จะเกิดขึ้น คือ ความชุ่มชื้นของป่า และ แผ่นดินนั่นเอง

ในเรื่องของป่าไม้นี้ทรงให้ความสำคัญกับป่าทุกชนิด ทั้งป่าพรุ ป่าชายเลน หากยังมีความสมบูรณ์อยู่ก็ให้ท่านบำรุงรักษา ศึกษา ส่วนใดที่ เสื่อมโทรมก็ให้ปลูกทดแทน บำรุงรักษา เพื่อให้เกิดเป็นป่าธรรมชาติที่ สมบูรณ์ดังเดิม ส่วนใดที่เสื่อมโทรมหมดแล้วก็ให้พัฒนาที่ดินเหล่านั้น ตามแนวพระราชดำริให้ได้ใช้ประโยชน์ต่อไป

ทรงแก้ปัญหาให้มีอาหารบริโภค อย่างพอเพียง

ในด้านการเกษตรนั้นทรงให้ความสำคัญกับการปลูก “ข้าว” เพราะข้าวเป็นอาหารของคนไทย และชาวนาเป็นผู้ผลิตข้าวเพื่อเลี้ยงชาวโลก ซึ่งเห็นได้ตั้งแต่ต้นรัชกาลที่ทรงทดลองทำนาด้วยพระองค์เอง และมีโรงสีข้าวตัวอย่างในบริเวณสวนจิตรลดาทำให้ได้มีพันธุ์ข้าวที่ทรงปลูกพระราชทานชาวนา ใช้ในพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญที่เราได้เห็นกันอยู่ทุกวันนี้ และการที่ทรงพยายามแก้ไขปัญหาดินเสื่อมโทรม โดยเฉพาะที่นารกร้างว่างเปล่า ทำประโยชน์อะไรไม่ได้ ก็ได้พระราชทานพระราชดำริให้มีการศึกษาปรับปรุงบำรุงดินพร้อมๆ กับให้มีระบบชลประทานเข้าไปทำให้นาร้างนับหมื่นไร่ได้มีการทำนามีผลผลิตถึง ๔๐ - ๕๐ ถึงต่อไร่ ทำให้ชาวนาเหล่านั้นได้กลับมามีข้าวกินได้ตลอดปี และหลายๆครอบครัวที่เป็นชาวนาแต่ต้องซื้อข้าวกินเพราะความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ได้กลับมาปลูกข้าวได้พอกินและเหลือขายเป็นรายได้ ก็ด้วยพระปรีชาสามารถ พระวิริยอุตสาหะที่ทรงทุ่มเทเพื่อให้ผืนดินของไทยได้ “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” เพื่อให้ชาวไทยส่วนใหญ่ของเราได้พึ่งตนเองได้ “ทฤษฎีใหม่” ที่ได้พระราชทานให้ปวงชนชาวไทยเป็นแนวทางการเกษตรที่เหมาะสมกับเกษตรกรไทยในการดำรงชีวิตที่สามารถพึ่งตนเองได้ในเรื่องอาหารเป็นเบื้องต้น เพราะหากทำการเกษตรทฤษฎีใหม่แล้ว ที่ดินที่มีอยู่อย่างจำกัดเมื่อมีการบริหารจัดการตามทฤษฎีใหม่แล้ว ที่ดินเหล่านั้นก็จะเกิดประโยชน์สูงสุด มีน้ำให้ใช้ได้ตลอดฤดูแล้ง ผลผลิตที่เป็นอาหารทั้งข้าว ผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์ ปลา เป็นอาหารที่ได้บริโภคในครัวเรือนครบหมวดหมู่ หากมีความขยันมาก ผลผลิตก็จะมากตามมา และมีให้ขายทำให้เกิดรายได้ตลอดปี

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เกิดขึ้นทุกโครงการ เกิดขึ้นจากการที่พระองค์ได้ศึกษาหาข้อมูลจากหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะจากการทรงซักถามประชาชนด้วยพระอัธยาศัยที่อ่อนโยน ด้วยพระวิริยอุตสาหะ ทรงอดทนต่อสิ่งทั้งปวงที่จะได้ทอดพระเนตรสภาพพื้นที่เพื่อประกอบการพิจารณา เมื่อได้พระราชทานพระราชดำริให้ดำเนินการและทำการศึกษา ค้นคว้า ประสบผลสำเร็จแล้วก็โปรดฯ ให้สาธิตไว้ในลักษณะ “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” ซึ่งปรากฏให้เห็นที่ “ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ทั้ง ๖ แห่ง ตามสภาพภูมิศาสตร์ของแต่ละภูมิภาค ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเหล่านี้คือ ที่รวมแหล่งความรู้ที่เกิดจากการศึกษาตามแนวพระราชดำริเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของเกษตรกรรูปแบบของการพัฒนาที่มีทั้งเรื่องการปลูกพืชหลากหลายรูปแบบ การบริหารจัดการป่าไม้ การเลี้ยงสัตว์ การประมง ตามสภาพภูมิศาสตร์สังคมของแต่ละท้องถิ่น และอ่างไร้วังซึ่งทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน เข้าไปเรียนรู้ได้แล้วสามารถเลือกปรับใช้ในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตตามความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของตนเอง

พระบารมีปกเกล้าฯ

ผลจากการทรงงานด้านการพัฒนาด้วยพระวิริยอุตสาหะตลอดเวลา ๖๐ ปี พระราชดำริที่ได้พระราชทานให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการนั้น อยู่ภายใต้เหตุผล มีข้อมูลอย่างละเอียด อาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังในการดำเนินงานทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผน จนถึงการปฏิบัติ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านั้นจะต้องประหยัดและเกษตรกรสามารถดำเนินการได้ พระมหากรุณาธิคุณที่ทรงงานเพื่อปวงชนชาวไทยโดยตรง ทำให้พระบารมีได้ปกเกล้าปกกระหม่อม ชจัดปิดเป่าบรรเทาความยากจน ปรับปรุงคุณภาพชีวิตประชาชนให้ดีขึ้น และสามารถพึ่งตนเองได้คุ้มครองรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติทั้งหลาย ของผืนแผ่นดินไทยคืนสู่ความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งทรัพย์ของชีวิตทั้งมวล เกื้อกูลกันอย่างสมดุลง และเอื้ออำนวยประโยชน์สุขแก่ปวงชนชาวไทยอย่างยั่งยืน

ขอจงทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน

◆ แนะนำโครงการ ◆

โครงการห้วยองคต

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี

สำเนียง เปรมประเสริฐ*

โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นโครงการตามแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินงานสนองพระราชดำริ ตั้งแต่ปี ๒๕๓๓ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งการดำเนินงานโครงการฯ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและชุมชน ควบคู่ไปกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้หลักการประสานสัมพันธ์ของสถาบันหลักในการพัฒนา คือ บ้าน (ชุมชน/ประชาชน) วัด โรงเรียนและราชการ หรือ “บวร” ซึ่งเป็นแนวพระราชดำริการพัฒนาแบบการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในลักษณะบูรณาการทั้งแผนการดำเนินงานและการปฏิบัติงาน

* เจ้าหน้าที่กลุ่มประสานงานโครงการ ๑ สำนักงาน กปร.

การพัฒนาพื้นที่เดิมสู่แนวพระราชดำริ

โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติเขาพระฤๅษี-เขาบ่อแร่ แปลงที่ ๒ ตำบลสมเด็จเจริญ อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี ในพื้นที่ที่มีราษฎรเข้าไปบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าและครอบครองทำประโยชน์ ต้นไม้ใหญ่ถูกตัดทำลาย ส่งผลให้ป่าและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความแห้งแล้งขึ้นในพื้นที่

จากสภาพดังกล่าว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริในการดำเนินงาน **“โครงการห้วยองคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”** โดยมุ่งพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎร ควบคู่ไปกับการพัฒนาและฟื้นฟูสภาพป่าไม้ให้กลับคืนสู่ความอุดมสมบูรณ์ ทรงเน้นการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยให้ราษฎรได้อาศัยทำกินร่วมกับการคงอยู่ของธรรมชาติ ให้คนอยู่ร่วมกับป่าอย่างเกื้อกูลเพื่อนำไปสู่ความสมดุลของระบบนิเวศและการพัฒนาที่ยั่งยืน

“บวร” หลักการดำเนินงานตามวิถีไทย

สังคมไทยดำรงอยู่ด้วยสายใยอันแนบแน่นมายาวนาน ความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและราชการ ได้ยึดเหนี่ยวเกื้อกูลวิถีชีวิตคนไทย ทำให้สังคมไทยอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข ซึ่งเป็นลักษณะจำเพาะที่ไม่ค่อยจะพบเห็นในสังคมอื่น อย่างไรก็ตามเมื่อสภาวะสังคมโลกเปลี่ยนแปลงไปได้ส่งผลต่อสังคมไทย ประชาชนไทยจำนวนไม่น้อยได้

ทอดทิ้งวิถีชีวิตไทยอันดีงามในอดีตเกือบหมดสิ้น ด้วยเหตุนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงให้ความสำคัญและคุณค่าของความเป็นไทย โดยได้พระราชทานแนวคิดเรื่อง **“บวร”** (บ้าน วัด โรงเรียนและราชการ) เน้นให้การพัฒนาทุกด้านไปพร้อมกัน ด้วยความร่วมมือร่วมใจกันของทุก ๆ ฝ่าย รับฟังความคิดเห็นและร่วมดำเนินกิจกรรมไปด้วยกันอย่างมีระบบและเรียบง่าย ซึ่งโครงการห้วยองคตฯ ได้นำแนวพระราชดำริดังกล่าวมาเป็นหลักการดำเนินงาน เริ่มต้นจากวัดมีพระสงฆ์ ชุมชนมีบ้าน หน่วยราชการสนับสนุน ด้วยความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่าย จึงทำให้โครงการฯ ดำเนินการก้าวหน้าไปตามลำดับและเกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนและชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

การบริหารจัดการไปสู่ประโยชน์สุข

การบริหารจัดการโครงการช่วยเหลือของคตอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินการในรูปคณะกรรมการระดับต่างๆ ทั้งในระดับบริหารและระดับปฏิบัติ โดยมีกองอำนวยการโครงการฯ ทำหน้าที่ประสานและสนับสนุน การดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ สำหรับพื้นที่ของโครงการฯ กรมป่าไม้ ได้อนุญาตให้สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเขาพระฤๅษี-เขาบ่อแร่ แปลงที่ ๒ จำนวน ๒๐,๖๒๕ ไร่ ตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ - ๒๕๖๔ และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงได้มีการจ่ายค่าแผ้วถางที่ดินให้กับราษฎรที่บุกรุกครอบครองพื้นที่อยู่ตาม จำนวนสภาพความเป็นจริง

ในด้านการจัดการที่ดินและพัฒนาแหล่งน้ำ มีการจัดแบ่งที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เป็นพื้นที่อนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่า พื้นที่พัฒนา แหล่งน้ำ ที่อยู่อาศัยและที่ทำกิน พื้นที่ส่วนราชการและที่สาธารณประโยชน์ ต่าง ๆ พร้อมทั้งจัดให้ราษฎรที่ครอบครองที่ดินอยู่เดิมได้เข้าอยู่อาศัย ทำกินในพื้นที่ที่จัดให้ใหม่ ในส่วนที่อยู่อาศัยได้จัดบริการสาธารณูปโภคที่ จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำและฝายทดน้ำพร้อมจัดระบบชลประทาน เพื่อให้ราษฎรทำการเกษตร และใช้อุปโภค-บริโภค มีการ

สร้างบ่อพักน้ำขนาดใหญ่และชุดสระน้ำในแปลงเกษตรของเกษตรกร เพื่อช่วยให้มีน้ำทำการเกษตรและอุปโภค-บริโภค นอกจากนี้ได้จัดบริการพื้นฐาน ได้แก่ เส้นทางคมนาคม การ

บริการขยายเขตไฟฟ้า การก่อสร้างระบบ
ประปาหมู่บ้านและการจัดให้มีบริการโทรศัพท์
สาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน
ทั่วไป

สำหรับการพัฒนาอาชีพและรายได้ มี
การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้แก่ราษฎรอย่าง
ต่อเนื่องทั้งในและนอกภาคเกษตร มีองค์กร
ภาคเอกชนสนับสนุนการดำเนินงาน ได้แก่ มูลนิธิ
พัฒนาชีวิตชนบท ในเครือเจริญโภคภัณฑ์เข้า
ร่วมดำเนินงานโครงการฯ ในกิจกรรมต่างๆ
เช่น สนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มในการจัดตั้ง
ร้านค้าชุมชน การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์
เพื่อการผลิต ทำให้ประชาชนในพื้นที่โครงการ
มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ส่วนในด้านการพัฒนา
คุณภาพชีวิตของราษฎร ได้จัดบริการด้านการ
ศึกษาในระดับต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา
ในรูปแบบของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จัดบริการ
ด้านสาธารณสุขและสุขภาพอนามัย รวมทั้งการ
แก้ไขปัญหาเสพติด ดำเนินการพัฒนาชุมชน
ในรูปกลุ่มกิจกรรมต่างๆ และให้บริการด้าน
สวัสดิการสงเคราะห์แก่ผู้ประสบความเดือดร้อน
นอกจากนี้มีการพัฒนาฟื้นฟูและอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและ
ชุมชนไปพร้อมกัน

ผลการดำเนินงานของโครงการช่วยองคตอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ เป็นภาพการพัฒนาในพื้นที่แบบบูรณาการอย่างเป็น
ระบบในลักษณะองค์รวม ส่งผลให้ราษฎรมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย
และที่ทำกิน มีรายได้เพิ่มมากขึ้นสามารถพึ่งตนเองได้ มีคุณภาพชีวิต
ตามเกณฑ์มาตรฐาน รวมทั้งสภาพแวดล้อมของคน คือทรัพยากร
ธรรมชาติ ก็ได้รับการพัฒนาและอนุรักษ์ไปพร้อมกัน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ
เหล่านี้เป็นผลลัพธ์การพัฒนาที่นำมาซึ่งประโยชน์สุขของประชาชนและ
ความมั่นคงของสังคมอย่างแท้จริง อันเป็นผลมาจากพระมหา
กรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีต่อพสกนิกรของพระองค์
... ขอจงทรงพระเจริญ... 🙏

นกกะทุง...

คุณสมิทร พุฒยากรณ์อากาศ

กษัตริย์ชาติเป็นภัยใกล้ตัวของมนุษย์ที่อาจเกิดขึ้นได้อยู่ตลอดเวลาถ้าหากเราไม่รู้จักมีการเตรียมการป้องกันภัยไว้ล่วงหน้า และไม่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสภาพดิน ฟ้า อากาศ อยู่เป็นประจำ เนื่องจากในสภาวะปัจจุบันสภาพดิน ฟ้า อากาศ ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมาก จากที่เราเคยรู้ว่าในประเทศไทยมี ๓ ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว แต่ในขณะนี้อาจจะไม่ใช่อย่างนั้น สภาพดิน ฟ้า อากาศได้เริ่มเปลี่ยนแปลงไปไม่ตรงตามฤดูกาลเหมือนเช่นแต่ก่อนอันเนื่องมาจากสภาพธรรมชาติที่ได้ถูกทำลายด้วยน้ำมือมนุษย์ที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นใหญ่ จากการบุกรุกทำลายป่า การลущาล้ำน้ำนำสาธารณะและการทำลายสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสภาพดิน ฟ้า อากาศ

ดังนั้นทุกวันนี้ การพยากรณ์สภาพดิน ฟ้า อากาศ จึงเป็นสิ่งที่คุณคนต้องให้ความสนใจ เพื่อเป็นแนวทางป้องกันภัยจากธรรมชาติที่อาจจะทำลายชีวิตและทรัพย์สินของเราให้หมดไปได้ ดังจะเห็นได้จากการเกิดภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นในบ้านเราหลาย ๆ ครั้งที่ทำให้ความเสียหายให้กับชีวิตและทรัพย์สินอย่างใหญ่หลวง และหลาย ๆ ครั้งประเทศไทยเรารอดพ้นจากภัยธรรมชาติด้วยเพราะพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงชี้แนวทางในการป้องกันภัยจากธรรมชาติ ที่จะเกิดขึ้นได้ก่อน ทรงมีความรอบรู้ในทุก ๆ ด้านแม้แต่ทางด้านพยากรณ์อากาศ จึงทำให้

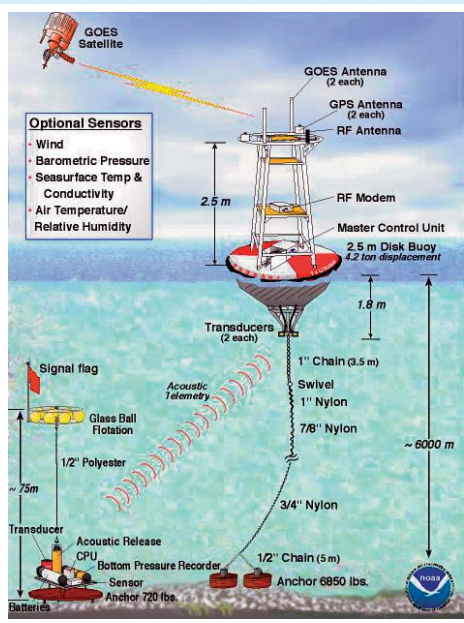
นายสมิทธ ธรรมสโรช นำคณะกรรมการการศึกษาระบบการเตือนภัยล่วงหน้าของประเทศไทย เข้าเฝ้าฯ กราบบังคมทูลถวายรายงาน ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ เวลา ๑๗.๓๐ น.

พวกเราทั้งหลายได้รอดพ้นจากภัยธรรมชาติอยู่หลาย ๆ ครั้งและไม่ใช่เพียงแต่ทางด้านภัยธรรมชาติเท่านั้น พระองค์ยังได้พระราชทานแนวพระราชดำริในการจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อพสกนิกรทั้งหลายให้มีสภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ดังนั้น กองบรรณาธิการวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงได้สัมภาษณ์ **คุณสมิทธ ธรรมสโรช** อดีตอธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยา ผู้ซึ่งได้ทำงานสนองพระราชดำริ ด้วยความตั้งใจและทุ่มเท ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งผู้ช่วยรัฐมนตรี ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ประธาน

กรรมการการศึกษาระบบการเตือนภัยล่วงหน้า ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ ฝนหลวง ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ฯลฯ ได้กรุณาเล่าถึงพระอัจฉริยภาพในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้พวกเราทั้งหลายได้เห็นถึงความห่วงใยที่ทรงมีต่อพสกนิกรไทย ได้รับทราบโดยทั่วกัน รวมทั้งความทรงจำเมื่อครั้งที่ได้ทำงานสนองพระราชดำริ ให้กองบรรณาธิการฟังว่า

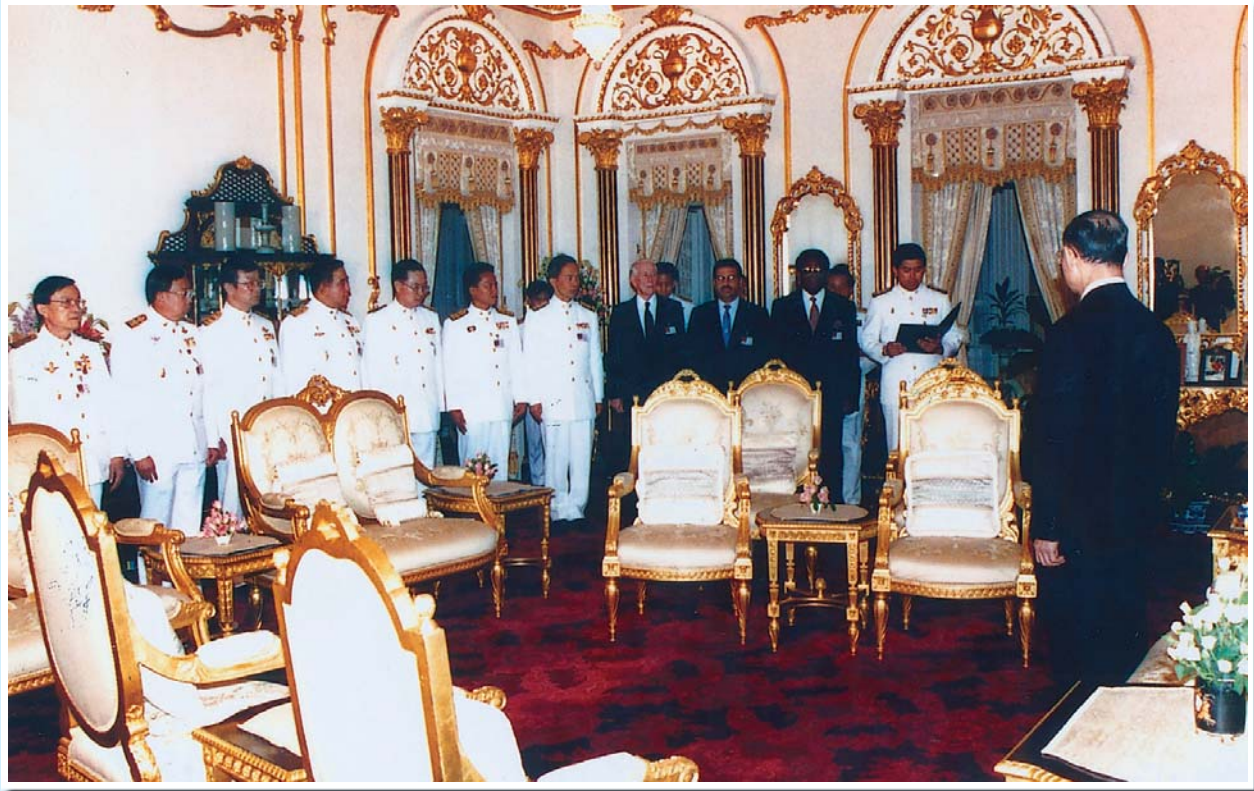
ได้ทำงานสนองพระราชดำริ ตั้งแต่สมัยรับราชการอยู่ที่กรมอุตุนิยมวิทยา ขณะดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยา สมัยแรกเมื่อปี ๒๕๓๒ - ๒๕๓๕ และสมัยที่สอง เมื่อปี ๒๕๓๕ - ๒๕๔๐ โดยได้ถวายรายงานข้อมูลด้านอุตุนิยมวิทยาปริมาณฝน และได้กราบบังคมทูลถวายรายงานอากาศพร้อมแผนที่อากาศและข้อมูลอุตุนิยมวิทยาต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นประจำ บางครั้งที่เข้าเฝ้าฯ จะมีพระราชดำรัสถามมากจนบางครั้งนั่งไม่ไหว แต่ถ้าไม่ได้เข้าเฝ้าฯ พระองค์มีอะไรก็จะฝากให้คุณดิศธร วัชรโรทัย (บุตรชายคุณขวัญแก้ว วัชรโรทัย เลขาธิการพระราชวัง) ให้มาถาม และเวลาที่ผมมีอะไร ก็จะเฝ้าขอพระบรมราชวินิจฉัย ฝากถวายกราบบังคมทูลถาม พระองค์ก็จะทรงตอบกลับมาให้ช่วยคุณโน่นคุณนี้ ทำข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องโน้นเรื่องนี้ให้ พระองค์ต้องมีข้อมูลก่อนเสมอในการทรงงานใด ๆ

ทรงเป็นนักอุตุนิยมวิทยา กิตติมศักดิ์

โครงการแรกที่ผมเข้าไปช่วยพระองค์ คือ โครงการฝนเทียม ซึ่งอธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยา สมัยก่อนได้รับสนองพระราชดำริอยู่ก่อนแล้ว และผมได้ขึ้นมาเป็นอธิบดีก็ได้รับสนองพระราชดำริต่อ

ถ้าพูดถึงฝนเทียมพระองค์ได้มีการเปลี่ยนสูตรเป็นวิธีการทำระบบการโปรยสารเคมี พระองค์ก็จะทรงแนะนำให้ศึกษา ทดลองอะไรต่าง ๆ

นายสมิทธ ธรรมสโรช ร่วมกับคณะเลขาธิการองค์การอูดุณนิยมวิทยาลัยโลก ซึ่งมี Dr. Obasi เป็นหัวหน้าคณะเข้าเฝ้าฯ ถวายวุดบัตรเทิดทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นนักอูดุณนิยมวิทยาลัยโลก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต

หลาย ๆ แบบ จะคอยสอน คอยบอกว่า เป็นอย่างนั้นะลองไปทำใหม่ นะอะไรอย่างนี้ ฝนหลวงทำลำบากมากต้องมีส่วนประกอบหลายอย่าง ทั้งลม ทั้งอุณหภูมิ ทั้งความชื้นอะไรต่ออะไรมากมาย บางคนนึกว่า เอาเครื่องบินขึ้นไปโปรยสารเคมีแล้วฝนก็จะตกลงมา ไม่ใช่อย่างนั้น จะต้องรอ ฝนจะ ความชื้น ลม และต้องมีบรรยากาศที่เหมาะสม ต้องมีการก่อตัวของไอน้ำ มีเมฆ มีอะไรต่อมีอะไรอีกมากกว่าจะรวมตัวเป็นฝนตกลงมาได้ ซึ่งพระองค์ทรงทำมานานมากจนต่างประเทศเขาที่ กระทบองค์การอูดุณนิยมโลกได้ถวายวุดบัตรให้พระองค์เป็นนักอูดุณนิยมวิทยาลัยโลกิตติมศักดิ์ของโลก เป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรกของโลกที่ได้รับเกียรตินี้

แม้กระทั่งเลขาธิการองค์การอูดุณนิยมวิทยาลัยโลก ซึ่งเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่เก่งมาก ยังยกย่องว่า เวลาพระองค์ทรงบรรยายให้ฟังเกี่ยวกับวิธีการทำฝนเทียมเหมือนกับอาจารย์ที่สอนอยู่ในมหาวิทยาลัยต่างประเทศที่เขาเรียนอยู่คือมหาวิทยาลัย MIT ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงโด่งดังที่สุดในโลก และเขาก็ได้นำแนวพระราชดำรัสที่ทรงอธิบายให้ฟังไปเผยแพร่เวลาที่ไปพรีเซนเทชั่นที่ไหน ๆ โดยการทำให้เป็นเรนโมเดลนิเคชั่น แล้วบอกว่านี่เป็นของ King ของ Thailand เขาทำอย่างนี้ใช้สูตรต่าง ๆ ในการทำฝนเทียมจนเป็นผลสำเร็จ ซึ่งก็เป็นการเผยแพร่

พระปรีชาสามารถของพระองค์ให้ต่างประเทศได้รู้จักอีกด้วย

พระเมตตาห่วงใยปวงประชา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นห่วงทุกเรื่องทั้งเรื่องของน้ำ เรื่องของความแห้งแล้ง และเรื่องของภัยธรรมชาติ อย่างเรื่องน้ำก่อนที่จะมีพระราชดำริให้สร้างเขื่อนหรือสร้างอะไรก็ตาม จะทรงไตร่ตรองมาก มีข้อมูลมากมาย ทรงหาข้อมูลความเหมาะสมเป็นไปได้ทางวิชาการ เช่น จะสร้างเขื่อนบริเวณนี้ จะทรงศึกษาข้อมูลปริมาณฝนที่ตกลงมามีเพียงพอหรือไม่ จะเก็บน้ำได้เท่าไร และมีความลำบากในการที่น้ำจะไปท่วมพื้นที่ของราษฎร ท่วมที่ทำกิน สิ่งแวดล้อม อะไรต่าง ๆ หรือไม่ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อสภาวะอากาศในประเทศไทย ทรงมี

ข้อมูลครบถ้วน ยกตัวอย่างเช่นป่าสักชลสิทธิ์ ทรงใช้เวลาในการศึกษาเอาเครื่องวัดฝนไปตั้งในพื้นที่ต้นน้ำ เพื่อตรวจสอบปริมาณฝนในแต่ละเดือน แต่ละปี ว่ามีปริมาณฝนตกอย่างไร ปริมาณฝนที่ตกมีมากน้อยแค่ไหน แล้วจะเก็บไว้ได้เท่าไร ไปท่วมตรงไหนบ้าง สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ในการเกษตรกรรม ใช้ในหน้าแล้งได้เท่าไร ผมทำงานสนองพระราชดำริให้อย่างเดียว ๆ อยู่ ๒ ปี พระองค์ทรงมีความละเอียดมากในการที่จะพระราชทานพระราชดำริในแต่ละเรื่อง ทรงทำด้วยความรักกุ่ม มีข้อมูลหลักฐานทางวิชาการมาก โดยปกติที่บริเวณต้นน้ำป่าสักจะไม่มีการวัดปริมาณฝน ฝนตกมาก็ตกไป ถ้าไม่คิดจะทำอะไร พอตกลงมาก็ไหลลงแม่น้ำป่าสัก และมาไหลลงแม่น้ำเจ้าพระยา ออกมาท่วมแถวชัยนาท แถวจังหวัดอะไรต่ออะไรท่วมไปเรื่อย แต่พอทำเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์เสร็จเรียบร้อยแล้วน้ำก็ไม่ท่วมอีก

เรื่องภัยธรรมชาติทุกเรื่อง พระองค์ทรงเป็นห่วงมาก มีพระราชกระแสรับสั่งให้ผมเข้าเฝ้าฯ และได้มีพระราชดำริหลายอย่าง เพราะว่าประเทศไทยเรามีประชากรมากขึ้น ผู้ที่เข้าไปอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยก็มากขึ้น แต่ก่อนนี้ราษฎรเขารู้จักทำที่อยู่อาศัยไม่เข้าไปอยู่ในหุบเขา ไม่เข้าไปอยู่ในแหล่งที่มีดินถล่ม ไม่เข้าไปอยู่ริมทะเลที่มีพายุ แต่พอคนมากขึ้นพื้นที่ทำกินก็น้อยลงที่อยู่อาศัยก็น้อยลง ก็เข้าไปอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย

แต่ก่อนสังเกตรธรรมชาติได้ดี แต่เดี๋ยวนี้สังเกตุไม่ค่อยได้ เนื่องจากไปทำลายธรรมชาติ ทำลายสิ่งแวดล้อมอะไรต่าง ๆ ที่อาจจะทำให้เกิดวาทภัย อุทกภัย ได้ง่าย และประเทศไทยของเรา ก็ยังไม่มีระบบเตือนภัย ดังนั้นก็ให้มีระบบเตือนภัย ให้มีการศึกษาและสอนให้ประชาชน เขารู้ว่าภัยธรรมชาติที่จะมากระทบกับพวกเขา มีอะไรบ้าง ตามสภาพภูมิประเทศ สภาพท้องถิ่นนั้น ๆ ต้องสอนให้เขารู้จักกับภัยธรรมชาติ รู้จักป้องกันตนเองให้อยู่ร่วมกับภัยธรรมชาติได้

นายสมิทธ ธรรมสโรช กำลังถวายรายงานการเคลื่อนตัวของพายุไต้ฝุ่นในมหาสมุทรแปซิฟิก

และให้รอดพ้นจากการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน เพราะความเสียหายจากภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นแต่ละครั้งเมื่อรวมตัวกันแล้ว บางปีเป็นหมื่น ๆ ล้าน แต่พวกเราไม่ค่อยได้คิด เตียวเกิดน้ำท่วมที่เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน อุตรธานี อุบลราชธานี น้ำท่วมภาคใต้ สงขลา นราธิวาส นครศรีธรรมราช แต่ละจุดท่วมก็ท่วมไป เสียหายไป ๑๐๐, ๒๐๐ ล้าน ก็เสียหายไป ซึ่งถ้ารวมกันแล้วทั้งปีความเสียหายจากภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นในแต่ละปีเสียหายมากกว่า ความเสียหายที่เกิดคลื่นสึนามิ ๑ ครั้งเสียอีก

เพราะฉะนั้นถ้าเราหยุดความเสียหาย ระวังความสูญเสียจากภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นในแต่ละปีได้ก็จะสามารถประหยัดงบประมาณที่จะไปซ่อมแซม บำรุงรักษา หรือทดแทนการเสียหายจากภัยธรรมชาติได้เป็นอย่างมาก สามารถนำไปสร้างโรงเรียน โรงพยาบาล อะไรต่อมิอะไรที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนได้อีกมากมาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห่วงใยและมีพระราชกระแสรับสั่งว่า

“ช่วยกันนะช่วยกันทำระบบเตือนภัย ทำอะไรต่ออะไรให้มันดี ให้ประชาชนปลอดภัยจากภัยธรรมชาติ ภัยธรรมชาตินี้เราหยุดเขาไม่ได้ เพราะมันเกิดจากธรรมชาติ แต่เราต้องรู้ที่จะทำตัวอยู่กับเขาได้อย่างไร ให้ปลอดภัยและมีความสุข”

นายสมิทธ ธรรมสโรช ถ่ายรายงานลักษณะอากาศที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำฝนหลวงต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ที่สถานีเรดาร์ อมก๋อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ในเรื่องของระบบเตือนภัยพระองค์ไม่ได้พระราชทานพระราชดำริโดยตรง แต่สมัยผมเป็นอธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยา ทรงฝากพระราชกระแสรับสั่งมาเรื่อย ๆ บอกให้เตือนบ่อย ๆ อย่างเช่นเวลาที่มีผู้ใหญ่ไปเข้าเฝ้าฯ กราบบังคมทูลถวายรายงานในเรื่องต่าง ๆ ก็จะทรงฝากบอกท่านเหล่านั้นว่าให้ช่วยดูกรมอุตุนิยมวิทยาเขาหน่อย หาเครื่องไม้เครื่องมือให้เขาให้ดีให้พอจะได้พยากรณ์อากาศหรือเตือนภัยประชาชนได้ถูกต้องแม่นยำ พระองค์ทรงเป็นห่วง ถ้าหลักการพยากรณ์อากาศไม่ดี การเตือนภัยไม่ดีเสียแล้วจะทำให้เกิดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินได้อย่างมากมาย

เรื่องของการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ผมเป็นที่ปรึกษามูลนิธิราชประชานุเคราะห์ มีพระราชกระแสรับสั่งว่า

“เวลาก่อนที่จะมีภัยพิบัติ มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ที่ต้องไปรออยู่เลย”

ซึ่งทรงทราบจากการพยากรณ์อากาศว่าจะเกิดภัยธรรมชาติขึ้นที่ไหน เมื่อไปถึงถ้ามีภัยพิบัติเกิดขึ้นเราก็สามารถที่จะช่วยเหลือราษฎรได้ เพราะฉะนั้นมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ จะไปถึงจุดที่ประชาชนจะได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติก่อนหน่วยงานอื่น อย่างที่เกิดพายุไต้ฝุ่นเกย์ ที่เป็นवादภัยครั้งใหญ่ มีพระราชกระแสรับสั่ง **“ให้ตำรวจตระเวนชายแดนไปรออยู่ในจุดนั้น ๆ ก่อน ทรงบอกว่าตรงนี้จะมีความพายุนะ”** ทั้ง ๆ ที่

หน่วยราชการ ยังไม่ได้ประกาศยังไม่ได้ทำอะไร พระองค์ทรงศึกษาและมีข้อมูลอยู่ตลอดเวลา ทรงเป็นห่วงประชาชนเป็นอย่างมาก

“นกสมิทธ” พูดยากรณ์อากาศ

“นกสมิทธ” เป็นชื่อที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเอ่ยถึงอยู่บ่อย ๆ ทำให้กองบรรณาธิการอยากจะทราบถึงที่มาของชื่อนี้ จึงได้เรียนถามคุณสมิทธ ธรรมสโรช ซึ่งท่านก็ได้กรุณาเล่าให้เราฟังว่า

มีคนเคยบอกว่าพระองค์ชอบคุย ชอบรับสั่ง ชอบรับฟังข้อมูลต่าง ๆ มากมาย และชอบตั้งชื่อนกเป็นชื่อผม และได้มีคนเคยกราบบังคมทูลถาม ทรงตอบว่า ที่ตั้งชื่อผมเป็นชื่อนก เพราะว่า พระองค์มีนกกระทงที่ทรงเลี้ยงไว้ ๒, ๓ ตัว แต่ตอนหลัง ๆ ก็ไปพานกอื่น ๆ มาอยู่ด้วย มาลอยอยู่ในสระที่สวนจิตรลดา และ

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๔๘ เสด็จออก ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ผู้บริหารกระทรวงการคลัง และผู้แทนคณะกรรมการบริหารสมาคมสินเชื่อการเกษตรและชนบทภาคพื้นเอเชีย แปซิฟิกเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายรวงข้าวทองคำ

นายสมิทธ ธรรมสโรช ร่วมกับคณะถวายรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์น้ำท่วมและแผ่นดินไหวที่จะมีผลกระทบต่อกรุงเทพมหานคร ในวันเปิดศูนย์ควบคุมน้ำท่วม

ได้ทอดพระเนตรนกลอยอยู่ในน้ำ นกจะหันหน้าสู่ลม ทำให้ทรงทราบว่าลมจะมาทางไหน เหมือนกับนกบอกลักษณะอากาศให้ทรงทราบ พระองค์ก็คิ่งนึกถึงผม บอกว่านี่เหมือนคุณสมิทธที่คอยพยากรณ์อากาศให้ทรงทราบ ก็ทรงเรียกนกนี้ว่า “สมิทธ”

พระองค์ยังได้เล่าให้อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ว่า ทำไม่ถึงเรียกนกกระทงว่าชื่อ สมิทธ เพราะว่าก่อนฝนจะตกนกจะเข้ามาอยู่ในบ้านของเขาเล็ก ๆ ที่ทำไว้ข้างสระ เขาจะรู้ตัวเวลาฝนจะตกหรือมีพายุอะไร นกจะไม่ไปลอยอยู่กลางสระ ทำให้ทรงทราบว่า ฝนจะตกวันที่ผมจะเกษียณอายุราชการพระองค์มีพระราชกระแสรับสั่งว่า

“ที่ไม่บอกใคร ไม่กล้าพูดเรื่องที่เราเรียกนกนี้ชื่อ สมิทธ แต่ตอนนี้ คุณสมิทธ เขาเกษียณแล้วไม่เป็นไรพูดได้”

นอกจากนี้ พระองค์ยังตั้งชื่อพายุให้ผมเลย บอกว่าพายุนี้เรียกแต่ชื่อฝรั่งทำไมไม่เอาชื่อสมิทธบ้าง ซึ่งเมื่อก่อนการตั้งชื่อพายุจะมีคณะกรรมการขององค์การต่างประเทศจะตั้งชื่อพายุเป็นชื่อผู้หญิงทั้งหมด ตอนหลังมาเปลี่ยนและเปลี่ยนเป็นชื่อไทยบ้าง แต่ก่อนอเมริกาเขาตั้งอยู่คนเดียวมีตั้งแต่อักษร A-Z แต่ Q จะไม่มี

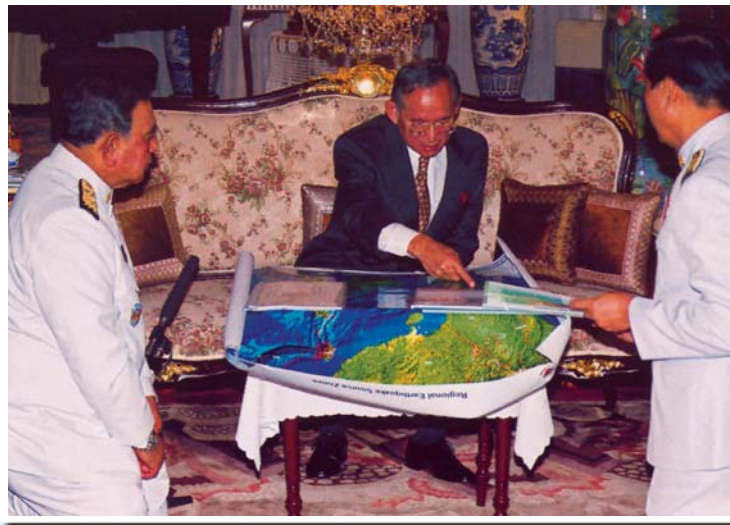
เพราะชื่อ Q จะไม่ค่อยมีเป็นชื่อมนุษย์ เขาจึงยกเว้น มีพระราชดำรัสว่าพอมมาถึง S นี้ ชื่อ “สมิทธ” ได้แล้ว

ข้อมูลต่าง ๆ ด้านอุดมศึกษา ทรงศึกษาด้วยพระองค์เองมาตลอด ทรงขอตำราอะไรไปก็เพื่อศึกษาด้วยพระองค์เอง ทั้งเรื่องกลุ่มเมฆชนิดของเมฆ ความสูงของเมฆ ศึกษาเรื่องลม ทรงมีพระอัจฉริยภาพมากในเรื่องต่าง ๆ

สมัยก่อนที่เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในถิ่นทุรกันดาร ก็มีปัญหาเรื่องเฮลิคอปเตอร์ขึ้นไม่ได้ มีแรงลม มีพายุ พระองค์ก็ทรงขอตำราไปศึกษาเอง ถึงลักษณะกระแสลม ฝน หรืออะไรต่าง ๆ ที่มีผลกระทบและอุปสรรคต่อการขึ้นลงของเฮลิคอปเตอร์ด้วยพระองค์เอง ซึ่งก็ไม่เคยมีใครสนใจมาก่อน จนกระทั่งพระองค์ทรงศึกษา และนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในกิจกรรมการบินของตำรวจและทหาร ในปัจจุบันด้วย

นางมณีเมขลา พาไปหาพระสุเมรุ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีสายพระเนตรที่กว้างไกล ทรงศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ซึ่งบางครั้งพระองค์ก็ต่อว่าผมอยู่หลายเรื่องเหมือนกันที่ผมวิเคราะห์ผิด พระองค์วิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องกว่า แต่ก็ไม่ทรงโกรธ มีพระราชดำรัสว่า ข้อมูลของพระองค์เป็นอย่างไร วิเคราะห์มาอย่างนี้ ซึ่งผิดกับของผม และผิดกับของคนอื่น ๆ ทั่วโลกเลย อย่างเช่น การเกิดพายุแอนจิรา เป็นพายุที่อยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิก ที่ใคร ๆ ก็บอกว่าต้องเข้าประเทศไทยแน่นอน ผมก็บอกว่าต้องเข้าแถว ๆ จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ เข้ามาถึงกรุงเทพ ทำให้น้ำท่วมมาก พวกฝรั่งก็บอก CNN BBC ก็รายงาน แต่พระองค์มีพระราชกระแส

๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๘ เสด็จออก ณ พระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พระราชทานพระราชวโรกาสให้นายสมิทธ ธรรมสโรช ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ประธานคณะกรรมการศึกษาระบบการเตือนภัยล่วงหน้า นำคณะกรรมการฯ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท กราบบังคมทูลรายละเอียดการดำเนินงานของศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ และรับพระราชทานพระราชดำริ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของศูนย์ฯ

รับสั่งว่า **“ไม่เข้า”** ทุกคนก็แปลกใจมากกว่า ทำไมจึงมีพระราชกระแสรับสั่งว่า **“ไม่เข้า”** ก็ได้ทูลถาม มีพระราชกระแสรับสั่งว่า **“ได้ให้นางเมขลา พาไป เขาพระสุเมรุ”** แต่ไม่ทรงบอกว่าทรงวิเคราะห์อย่างไร ผมก็เลยไม่กล้าจะทูลถามอีก ไม่ใช่ว่าพระองค์จะไม่สอน ทรงสอนเวลาที่ทรงงานจะทรงสอนผมให้รับทราบหลาย ๆ เรื่อง แม่ทัพภาค ๓ สมัยก่อน ได้กราบบังคมทูลถามตอนร่วมโต๊ะเสวยว่า อธิบดีสมิทธ ชอบเถียงพระองค์ ทรงตอบว่า

“ใช่ ๆ เขาชอบเถียงฉัน แต่ฉันไม่โกรธเขาหรอก เขาเก่ง”

จะเห็นได้ว่าทรงเป็นนักวิทยาศาสตร์ ทรงรับฟังข้อมูลของคนอื่น ๆ มีข้าราชการบริพารบางคนเวลามีพระราชกระแสหรือพระราชดำริใด ๆ ไม่ค่อยให้ข้อมูล เกิดความกลัว เห็นด้วยไปหมดทุกเรื่อง ซึ่งบางครั้งทำให้พระองค์ไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริง แต่ผมไม่ใช่อย่างนั้น ถ้ามีข้อมูลอะไรที่ถ้าผมคิดว่าถูกต้องทางวิชาการ ผมจะกราบบังคมทูลให้ทรงทราบ ถ้าสิ่งไหนที่ผมทำไม่ได้ ผมจะเขียนไปกับข้อมูลที่น่าขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายขอได้โปรดมีพระบรมราชวินิจฉัย พระองค์ก็มีพระราชกระแสว่า

“มาใช้ฉันอีกแล้วนะ”

แต่พระองค์ก็ไม่ทรงโกรธ

ตลอดชีวิตของผมในโลกนี้ที่ผมภูมิใจที่สุดคือได้รับใช้ใต้เบื้องพระยุคลบาท ถึงแม้จะไม่ได้รับใช้ใกล้ชิดพระองค์ก็ตาม แต่ก็ทรงมีพระเมตตากับผมมาก ในการที่จะให้กำลังใจ แม้จะไม่ได้มีพระราชกระแสโดยตรง แต่ก็ทรงฝากผู้อื่นมาให้กำลังใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ผมจะขอรับใช้พระองค์ไปจนกว่าชีวิตจะหาไม่

ทั้งหมดนี้เป็นเพียงบางส่วนในความทรงจำที่คุณสมิทธ ธรรมสโรช อดีตอธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยา ได้กรุณาถ่ายทอด ถึงความรู้สึกและการดำเนินงานสนองพระราชดำริ ให้กับคณะกองบรรณาธิการได้รับทราบในอีกหลายแง่มุมที่พวกเราทั้งหลายอาจจะยังไม่เคยได้รับทราบ ที่ใดมาก่อน ถึงพระอัจฉริยภาพในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการทรงงานด้านต่าง ๆ เพื่อให้พลนิกรของพระองค์ได้มีความอยู่ดีมีสุขตลอดระยะเวลา ๖๐ ปี ที่ทรงครองสิริราชสมบัติไม่เคยทรงหยุดปฏิบัติพระราชภารกิจ แม้ว่าจะหนักหน่วงเพียงใด ทรงคลายความทุกข์ยากให้กับประชาชนของพระองค์ ในทุก ๆ เรื่องด้วยพระปรีชาสามารถอย่างหาที่สดมิได้

สุดท้ายนี้คุณสมิทธ ธรรมสโรช ยังได้กล่าวถึงท้ายถึงความรู้สึกที่มีบุคคลบางกลุ่มได้พยายามสร้างความหนักพระทัยให้กับพระองค์อย่างไม่หยุดหย่อนด้วยว่า

พระองค์ทรงมีพระชนมายุมากแล้ว ทรงทำงานหนักเพื่อพลนิกรมาโดยตลอดระยะเวลา ๖๐ ปี ก็ไม่ยอมให้พวกเราไปทำให้พระองค์หนักพระทัยมากนัก ผมไม่เห็นด้วยเลยที่จะดึงพระองค์เข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะการตัดสินใจที่จะให้พระมหากษัตริย์มาเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทำไม่ได้ เพราะพระองค์ตัดสินใจพระทัยอย่างไร ก็ต้องมีคนไม่ชอบและคนชอบ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ผมไม่เข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด แต่ไม่ยอมให้ใครไปทำอะไรให้ระคายเคืองเบื้องพระยุคลบาท เพราะพระองค์ทรงงานมาหนัก เพื่อพวกเราแล้ว จึงขอให้ทุกฝ่ายอยู่ด้วยความสามัคคี เพื่อประเทศชาติของเราจะได้เจริญก้าวหน้าต่อไป ภายใต้พระบรมโพธิสมภารในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของพวกเราชาวไทยทั้งปวง

ห้องเด่นอีสาน

“ตามรอยเข็มนาพระยุดลบาท”

1 นโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จเสด็จถวัลย์ราชสมบัตินครบ ๖๐ ปี สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้จัดงานชื่อ “๖๐ ปี ครองราชย์ ประโยชน์สุข ประชาชนชาวไทย” เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจ และแนวพระราชดำริด้านการพัฒนาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยจัดกิจกรรม สื่อมวลชนสัญจรเพื่อเดินทางไปติดตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตพื้นที่ภาคอีสาน เมื่อไม่นานมานี้ทำให้ได้มีโอกาสสัมผัสถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านได้ดียิ่งขึ้น เมื่อก้าวแรกที่เหยียบแผ่นดินอีสาน ได้สัมผัสกลิ่นอายของศิลปวัฒนธรรมโบราณของแผ่นดินถิ่นนี้ได้อย่างชัดเจน

แสงแดดแรงกล้า ทุงนาเว้งว้าง กับ ผืนดินที่แตกกระแหงนี้ คงเป็นภาพที่คนเมืองกรุงอย่างเรา ๆ คิดถึง เมื่อเอ่ยถึงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือ ถ้าจะเรียกกันง่าย ๆ ก็คือ “ภาคอีสาน” นั่นเอง

“อีสาน” ภูมิภาคแห่งความแห้งแล้งและยากจน ประชากรส่วนใหญ่ยังคงยึดอาชีพเกษตรกรรม มีความเป็นอยู่อย่างยากลำบาก มีภาระหนี้สินล้นพ้นตัวเพื่อแลกกับปากท้องและการศึกษาของลูกหลาน ที่เป็นความหวังของพวกเขา ซึ่งน้อยครอบครัวนักที่จะพอมีกำลังในการส่งเสียเด็ก ๆ เหล่านั้นให้ไปถึงฝั่งฝันได้สำเร็จ แต่นั่นก็กำลังจะกลายเป็นเพียงอดีตที่เลือนราง เมื่อพวกเขาได้รับพระเมตตาจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเปรียบประดุจน้ำทิพย์ที่ตกลงมาบนพื้นแผ่นดินที่แตกกระแหง ก่อให้เกิดชีวิตใหม่ เกิดความหวัง เกิดกำลังใจที่จะต่อสู้กับอุปสรรคนานัปการของเกษตรกรภาคอีสานทุกคน

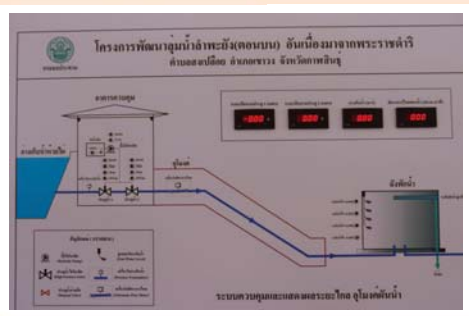
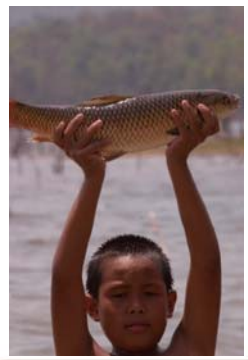

ที่หมายแรกที่เราได้มีโอกาสเข้าเยี่ยมชมพร้อมทั้งได้เคารพสักการะ เป็นแห่งแรกคือ**พระธาตุพนม** พระธาตุศักดิ์สิทธิ์อันเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนทั้งสองฝั่งโขง สร้างขึ้นในราวปี ๑๒๐๐ - ๑๔๐๐ อันเป็นยุคเดียวกับการสร้างปราสาทขอม พระธาตุพนมยังเป็นพระธาตุประจำวันเกิดของผู้ที่เกิดวันอาทิตย์ ซึ่งชาววันอาทิตย์ควรหาโอกาสมานมัสการกันสักครั้งหนึ่ง เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตัวเองและครอบครัว เมื่อพวกเขาต่างขอพรตามแต่ใจของทุกคนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็ได้เวลาเคลื่อนขบวนไปยังจุดหมายต่อนั้นก็คือ โครงการพัฒนาลุ่มน้ำก่ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเดินทาง “ตามรอยเบื้องพระยุคลบาท” อย่างแท้จริง

โครงการพัฒนาลุ่มน้ำก่ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งตั้งอยู่ที่

อำเภอธาตุพนม จังหวัดสกลนคร-นครพนม เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรสองฝั่งลำน้ำที่ประสบปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝนและขาดแคลนน้ำสำหรับทำการเกษตรในฤดูแล้ง โดยลักษณะของโครงการเป็นการก่อสร้างประตูระบายน้ำเพื่อกักเก็บน้ำไว้ในลำน้ำและยกระดับน้ำให้สูงขึ้นจำนวน ๗ แห่ง พร้อมทั้งก่อสร้างระบบส่งน้ำ รวมถึงพัฒนาหนองบึงขนาดใหญ่ทำให้สามารถเก็บกักน้ำในลำน้ำก่ำและลำน้ำสาขาได้รวมเกือบ ๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร ส่งน้ำในพื้นที่ชลประทานได้ทั้งหมดประมาณ ๑๖๕,๐๐๐ ไร่ เป็นทั้งแหล่งน้ำอุปโภค-บริโภค และบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่บริเวณลุ่มน้ำก่ำได้

จุดหมายต่อไปพวกเราได้มุ่งหน้าไปโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทราย (ตอนบน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอ ดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร โครงการดังกล่าว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเล็งเห็นปัญหา ความยากจนและความล้มเหลวในการประกอบ อาชีพของเกษตรกรในเขตพื้นที่ตำบลกุดชุม อำเภอ ดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร โดยมีสาเหตุ มาจากการขาดแคลน เนื่องจากการทำลาย ทรัพยากรป่าไม้เพื่อใช้เป็นที่ทำกินของราษฎร จึงได้พระราชทานพระราชดำริให้พิจารณาวาง โครงการพัฒนาพื้นที่ในลักษณะการพัฒนา แบบเบ็ดเสร็จ มีการพัฒนาที่สำคัญหลายด้าน

ด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านการพัฒนาป่าไม้และฟื้นฟูสภาพป่า มีการจัดตั้ง ชุมชนโดยอพยพราษฎรออกจากเขตป่าอนุรักษ์และจัดหาธนาคารอาหาร ชุมชนหรือการปลูกพืชอาหารเสริม

ด้านการพัฒนาอาชีพ มีการส่งเสริมทั้งการปลูกพืชสวน ไร่ นา ประมง ปศุสัตว์ และอาชีพเสริมต่าง ๆ ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำมีการ ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ พร้อมระบบส่งน้ำในพื้นที่โครงการฯ รวม ๗ แห่ง เพื่อการเกษตรอุปโภคบริโภค มีการอบรมผู้ใช้น้ำในเขตพื้นที่โครงการฯ เพื่อสนับสนุนการใช้น้ำให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าด้วย

จากที่กล่าวไว้ว่า โครงการพัฒนาฯ นี้มีอ่างเก็บน้ำถึง ๗ แห่งด้วยกัน หนึ่งในนั้นคือ **อ่างเก็บน้ำห้วยไผ่** ซึ่งนับเป็นหนึ่งในแผนการเดินทางของ เราในครั้งนี้ด้วย อ่างเก็บน้ำแห่งนี้มีการก่อสร้างอุโมงค์ผันน้ำไปยัง **อ่างเก็บน้ำลำพะยัง** อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ระยะทางยาว ๗๑๐ เมตร กว้าง ๓ เมตร

อุโมงค์ผันน้ำเริ่มก่อสร้างในปี ๒๕๔๕ เชื่อมพื้นที่ ๒ จังหวัด คือ จังหวัดมุกดาหาร และจังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อเดินลอดเข้าภายในอุโมงค์ อากาศภายในค่อนข้างเย็นและมีมืดมาก แต่ด้านข้างจะมีดวงไฟตะเกียงติดอยู่ เป็นระยะ ๆ พอให้แสงสว่างให้พวกเราเห็นทางเดินได้บ้าง แต่ถ้า เพื่อน ๆ พกไฟฉายไปด้วยคนละกระบอกสองกระบอกก็จะดีมาก พื้นที่อุโมงค์เป็นพื้นลาดลงถึงจะไม่ชันมากแต่ร่องเท้าที่ใส่ก็ควรจะกระชับพอ สมควร เมื่อเดินไปได้สักพักก็จะพบป้ายติดไว้ด้านข้างว่า **“จุดเชื่อมต่อ ระหว่าง ๒ จังหวัด คือจังหวัดกาฬสินธุ์ และมุกดาหาร”** ซึ่งจุดนี้มักจะ เป็นจุดถ่ายภาพของผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมเสมอ

โครงการอุโมงค์ผันน้ำและระบบส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำห้วยไผ่ เป็น รูปแบบการผันน้ำจากพื้นที่ที่มีน้ำส่วนเกินมาสู่พื้นที่ขาดแคลนน้ำใน ลักษณะของอ่างเล็กเดิมสระน้ำ ทำให้ราษฎรมีแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ใน ภาวะฝนทิ้งช่วงและในฤดูแล้ง น้ำจากอุโมงค์ผันน้ำจะไหลเข้าสู่บ่อพักน้ำและ กระจายต่อไปยังพื้นที่การเกษตร สามารถส่งน้ำให้แก่พื้นที่เพาะปลูกในเขต โครงการฯ ประมาณ ๑๒,๐๐๐ ไร่

ขอเล่าถึงประวัติความเป็นมาหน่อยว่าโครงการพัฒนาลุ่มน้ำลำพวยังตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เริ่มในปี ๒๕๓๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริให้ก่อสร้างเพื่อช่วยเหลือราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้มีน้ำใช้สำหรับการเกษตรอุปโภคบริโภคตลอดทั้งปี และในปี ๒๕๓๘ มีพระราชดำริ ให้ก่อสร้างระบบขยายการส่งน้ำให้สามารถรับน้ำเข้ามาจากระบบส่งน้ำตามแนวทางการเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อขยายพื้นที่รับน้ำในเขตชลประทานต่อไป

พวกเราได้กล่าวลาเจ้าหน้าที่ที่ดูแลอุโมงค์ผันน้ำและยังช่วยอนุเคราะห์ในการนำเที่ยวและถ่ายทอดความรู้และประวัติความเป็นมาของอุโมงค์ผันน้ำแห่งนี้ให้ทราบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ต่อจากนั้นพวกเรา ก็มุ่งหน้าไปยัง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” ก่อตั้งขึ้นในปี ๒๕๒๕ มีวัตถุประสงค์ให้เป็นสถานที่ทำการศึกษาดูแบบเบ็ดเสร็จ ทั้งการพัฒนาที่ดิน การพัฒนาแหล่งน้ำ พันธุ์สภาพป่า การวางแผนปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ ถ้าเกษตรกรคนใดสนใจก็สามารถเข้าชม ศึกษา ค้นคว้า ฝึกอบรม ทาความรู้เพิ่มเติมและนำไป

ปฏิบัติเพื่อพัฒนาอาชีพให้ได้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้น และมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้ และศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ แห่งนี้ จัดสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นแบบจำลองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการเป็นพื้นที่ส่วนย่อยของภูมิภาคที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหาและศึกษาหารูปแบบ และตัวอย่างของการพัฒนาเฉพาะพื้นที่ภาคอีสาน ว่าควรจะดำเนินการไปในทิศทางใดจึงจะประสบความสำเร็จ และแนวทางนั้นจะต้องเป็นสิ่งที่ราษฎรและเกษตรกรทำตามได้ง่าย มีเทคนิคที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศ และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรม และเมื่อทราบถึงความเป็นมาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ แห่งนี้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะได้ไปดูผลการพัฒนาภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ กันต่อไป

เริ่มจากการนั่งรถฟ่วงเพื่อไปชมกิจกรรมการดำเนินงานต่าง ๆ ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาจุดแรกที่เยี่ยมชม คือ เส้นทางศึกษาธรรมชาติ โดยพวกเราต้องเดินขึ้นภูเขาสูงๆ ย่อม ๆ กันไปประมาณ ๒ กิโลเมตร ซึ่งทางศูนย์ศึกษาการพัฒนา ได้คงสภาพความเป็นธรรมชาติไว้ให้มากที่สุด ซึ่งตลอดทางเดินจะมีป้ายอธิบายจุดสำคัญ ๆ ไว้ เพื่อให้ผู้ที่เดินผ่านได้ทราบถึงชนิดของพรรณไม้และสัตว์ประจำถิ่นที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศในบริเวณนั้น และสิ่งหนึ่งถ้าไม่พูดถึงก็คงไม่ได้ นั่นก็คือ **“ฝายต้นน้ำลำธาร” (Check Dam)** ฝายนี้ทำหน้าที่ชะลอความชุ่มชื้นชาวบ้านมักเรียกว่า **ฝายแม่** การก่อสร้างโดยใช้หลักการง่าย ๆ ประหยัดและคงความเป็นธรรมชาติไว้ เพื่อสร้างความชุ่มชื้นให้กับผืนป่าและช่วยกักเก็บหน้าดินที่ถูกพัดมาไว้ ซึ่งส่วนที่เห็นมานั้น ทำจากหินขนาดกลางมาก่อขึ้นทำเป็นฝาย ซึ่งเราก็ได้รับฟังคำอธิบายมาว่า เวลาก่อสร้างนั้นต้องยึดหลัก **“ธรรมชาติช่วยธรรมชาติเป็นสำคัญ”**

และที่หมายต่อไปที่ขบวนรถฟ่วงจะพาเราไปชมเป็นกิจกรรมด้านปศุสัตว์ที่น่าสนใจคือ โคทาจิมะ กับ หมูภูเขา แค่นี้ก็รู้แล้วว่ามันต้องไม่ใช่วัวแบบไทย ๆ ที่เราคุ่นเคยเป็นแน่ ต้องเป็นวัวสายพันธุ์ญี่ปุ่นอย่างแน่นอน

โคทาจิมะ เป็นโคเนื้อที่รัฐบาลญี่ปุ่นได้นำเข้ามาขาย ภายหลังสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี ซึ่งต่อมาได้พระราชทานต่อให้กรมปศุสัตว์นำไปเลี้ยงขยายพันธุ์ เพื่อทำการศึกษาดูแลและทดสอบการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของประเทศไทย ซึ่งหากนำไปเข้ากระบวนการขุนที่ถูกต้องตามแบบฉบับญี่ปุ่นแท้ ๆ จะให้เนื้อโคขุนดีมาก ซึ่งคออาหารญี่ปุ่นทั้งหลายต้องรู้จักเป็นอย่างดี นั่นก็คือ **“เนื้อโกเบ”** หรือ **“เนื้อมัสสึซากะ”** ที่มีรสชาติความนุ่มที่พิเศษ และมีราคาแพงที่สุดในโลก ซึ่งตอนนี้โคทาจิมะของทางศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ยังอยู่ในช่วงขยายพันธุ์ และทำการศึกษาเพื่อให้ได้เนื้อโคขุนคุณภาพดีตั้งเช่นในญี่ปุ่น และถ้าทางศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ สามารถนำไปผสมข้ามพันธุ์กับโคเนื้อของเกษตรกรแล้วนั้น จากเดิมที่พวกเขาเคยขายวัวได้ตัวละ ๒๐,๐๐๐ บาท ก็จะกลายเป็นตัวละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ได้อย่างไม่ยากเลย

ส่วนพระเอกอีกตัวหนึ่งของทางศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ที่ไม่ยอมน้อยหน้ากัน คือ **หมูภูเขา** เป็นหมูที่เกิดจากการรวมเอาจุดเด่นต่าง ๆ ของหมู ๓ สายพันธุ์เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อที่จะได้หมูที่เลี้ยงง่าย โตเร็วปรับตัวเข้ากับสภาพการเลี้ยงของเกษตรกรได้ดี ทนทานต่อโรค ให้ลูกตกขนาดกะทัดรัด ใบหูไม่ใหญ่จนเกินไป และให้ปริมาณเนื้อแดงมาก โดยพวกเรายังได้รับทราบข้อมูลเพิ่มเติมอีกว่า ขณะนี้หมูภูเขากำลังอยู่ในช่วงอายุที่ ๕ หมูภูเขาจะกลายเป็นพระเอกเต็มตัว และกลายเป็นสายเลือดอีสานพันธุ์แท้ก็สายพันธุ์หนึ่ง ที่จะสามารถนำมาส่งเสริมให้เกษตรกรได้เลี้ยงกันในอนาคตในไม่ช้าอย่างแน่นอน

แล้วจุดสุดท้ายของวันนี้ก็คือ การชมกิจกรรมส่งเสริมอาชีพอุตสาหกรรมในครอบครัว ซึ่งอยู่ภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ แห่งนี้ มีผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ของชาวบ้าน ไม่ว่าจะเป็นการนำเส้นใยพืชต่าง ๆ มาทำกระเป๋า หมอน การทอผ้าด้วยกี่กระตุก การทำสบู่และยาสมุนไพรที่มีส่วนผสมจากสมุนไพรธรรมชาติ และที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่ง คือ การทำลูกปัดจากกะลามะพร้าว โดยนำลูกปัดมาร้อยเป็นตุ๊กตาในอิริยาบถต่าง ๆ (ขอบอกว่าน่ารักมาก ๆ) เช่น นำมาร้อยเป็นพวงกุญแจ ทำไว้เป็น

ของตั้งโชว์ ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่นารักนำเอ็นดูเหล่านี้ ก็เป็นผลงานการผลิตอัน
ประณีตจากกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร นักเรียน ที่อาศัยอยู่รอบ ๆ ศูนย์ศึกษา
การพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริแห่งนี้นั่นเอง

ขอขอบพระคุณ ท่านผู้ว่าฯ
เริ่มเกริ่นนำ ด้วยทรงธรรม ล้วนอำไพ
ยก **“หนองหาน”** ควบศิศึกษา แหล่งน้ำใหญ่
คำตอบคือ **“พื้นล่างเป็นกรด”** เข้าคุกคาม
งานศึกษา วิจัย จากในศูนย์ฯ
พระราชดำริ พระราชทานเอง ต่างเร่งรัด
“ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ”
จากดินแลว พลิกฟื้น ผืนดินไว้
เปลี่ยนระบบ นิเวศ ดุจลูกโซ่
เพียงหกเดือน ท่านสืบสาน งานเกื้อกูล
ท่านเลขาฯ กปร. ผู้นำคณะ
กปร. ส่วนกลาง นโยบายมี
โดยรับสนอง พระราชดำริ
แนวพัฒนา **“บูรณาการ”** สานถ่องแท้
ศึกษา วิจัย ผลทดลอง
ราษฎรมีส่วน ร่วมด้วย ช่วยเกลียวกลม
ฟื้นความ สมบูรณ์ พูนใจภักดิ์
“ภูมิสังคม” พระราชดำริ ตรีพัฒนา
ผลสำรวจ เห็นประจักษ์ ตระหนักแล้ว
“คุณสมชายฯ” ผอ.ศูนย์ฯ พูนผลงาน
สื่อมวลชนสัญจร ก่อนลาจาก
หนึ่งงานถวายเป็น **“๖๐ ปี”** พระกรุณา

ท่าน **“ปรีชา กมลบุตร”** สุดเลื่อมใส
“สกลนคร” ชื่อเสียงใน พุทธศาสนงาม
เทียบ **“บึงบรเพ็ด”** ไม่ได้ ชวนไถ่ถาม
ไม่ชุดลอก นำครั้นคร้าม ความจริงชัด
แหล่งข้อมูล นำมา สู่ปฏิบัติ
เกษตร-ปศุสัตว์ พัฒนาไกล
ต้นแบบงาน สู่ประชา พาสตไส
Check Dam ได้ นำวาง สร้างสมบูรณ์
สัตว์อาศัย เติบโต จุบรวมศูนย์
ขอเพิ่มพูน กำลังใจ ด้วยไมตรี
พาสื่อมวลชน มาพบปะ จนถึงที่
แต่ท่านชี้ **ผู้ว่าฯ** คือหลัก รักษาดูแล
ทุกเรื่องนำ ครอบครอง ปัญหาแก้
ที่ทรงเน้น แน่วแน่ **“สภาพสังคม”**
เทคโนโลยี ง่ายง่ายมอง ที่เหมาะสม
“ทกศูนย์ฯ” พระราชนิยาม บ่มปัญญา
ท่าน**เฉลิมเกียรติฯ** สรุปลักษณ์ แห่งปัญหา
จึงทรงเลือก ตั้ง **“ศูนย์ศึกษาฯ”** ที่ภูพาน
ดำรงแนว พระราชดำริ ตรีสืบสาน
ให้สมที่ พระราชทาน แนวคิดมา
ใคร่ขอฝาก คำนิยาม **“สมแหล่งศึกษา”**
จะประชาสัมพันธ์คุณค่า **“ร่วมพระบารมี”**

จาก สื่อมวลชน และข้าราชการ กปร.
กลุ่มสื่อมวลชนสัญจร ครั้งที่ ๒/๒๕๔๙
๒๒/๐๓/๔๙

* ประพันธ์โดย พลตรีหญิง อุษณีย์ เกษมสันต์ ณ ออยุธยา ในช่วงการเดินทางเพื่อขอบคุณผู้ให้การต้อนรับ

การเดินทางในครั้งนี้ สิ่งหนึ่งที่พวกเราทุกคนต่างประจักษ์ชัดในหัวใจว่า พระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ที่ทรง
ทำทุกอย่างเพื่อให้ราษฎรของพระองค์ได้มีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีซึ่งเปรียบประดุจพ่อที่มุ่งทำทุกอย่างเพื่อให้ลูกได้รับ
ในสิ่งที่ดีที่สุคนั่นเอง

ประชาชนน้ำใส

สระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙ สำนักงาน กปร. ได้นำคณะสื่อมวลชน ทั้งสื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ และสื่อสิ่งพิมพ์ ประมาณ ๔๐ คน ไปดูงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนเหนือ หรือภาคอีสานเหนือ เพื่อเป็นการเผยแพร่พระเกียรติคุณ และพระมหากรุณาธิคุณ เนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ในปี ๒๕๕๙ นี้

คณะกองบรรณาธิการได้ร่วมเดินทางไปในครั้งนี้ด้วย และได้มีโอกาสได้พูดคุยกับเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่โครงการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นโครงการพัฒนาลุ่มน้ำก้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครพนมและจังหวัดสกลนคร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร โครงการพัฒนาลุ่มน้ำห้วยบางทราย (ตอนบน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดมุกดาหาร และโครงการพัฒนาลุ่มน้ำลำพะยั้งตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดกาฬสินธุ์

จากการได้พูดคุยกับเกษตรกรบางท่าน เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอีสานมีทางเลือกมากกว่าแต่ก่อน ทั้งนี้ เนื่องจากแนวพระราชดำริที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานไว้ นั้น เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาขั้นพื้นฐานของชนบทในภาคอีสานโดยแท้ จะเห็นได้ว่า จากผืนดินที่เคยแห้งผาก กลับลกลายเป็นดินที่ชุ่มน้ำ วัชควายมีหญ้ากินตลอดปี ที่เคยทำนาแต่เพียงอย่างเดียว ก็สามารถปลูกพืชที่หลากหลายได้มากขึ้น แม้จะยังไม่ถึงขั้นเหลือกินเหลือใช้ แต่ก็ช่วยให้มีรายได้หมุนเวียน พอกินพอใช้ตามอัตภาพ ไม่ต้องอพยพโยกย้ายไปหางานทำต่างถิ่นต่างที่

อีสาน มีสุขถ้วนหน้า

อย่างกรณีพื้นที่ลุ่มน้ำเก่า จังหวัดนครพนมและจังหวัดสกลนคร ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริ เมื่อปี ๒๕๓๕ ให้แก้ไข ปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรสองฝั่งลำน้ำที่ประสบปัญหาน้ำท่วมใน ฤดูฝนและขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง อันก่อให้เกิดโครงการพัฒนาลุ่มน้ำเก่า อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีการก่อสร้างประตูปรับน้ำในลำน้ำเก่า ๔ แห่ง และในลำน้ำสาขาอีก ๒ แห่ง เพื่อควบคุมระดับน้ำ ให้มีน้ำเพียงพอสำหรับ ฤดูแล้ง ครอบคลุมพื้นที่การเกษตรรวมทั้งสิ้น ๖๖,๑๙๐ ไร่

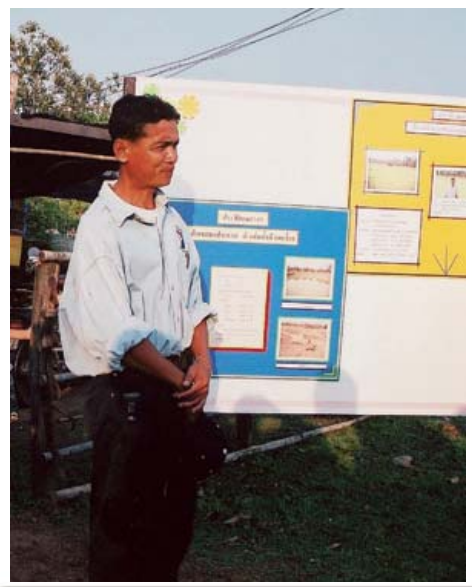
ภาวิณี มีเที่ยง หนึ่งในเกษตรกรที่มีที่ทำกินอยู่ในพื้นที่โครงการฯ ดังกล่าว คืออยู่ที่บ้านส้มป่อย ตำบลหนองสา อำเภอนาแก จังหวัด นครพนม มีที่ทำกิน ๑๕ ไร่ แต่ก่อนเคยปลูกข้าว ตอนหลังได้หันมาปลูก มะเขือเทศและข้าวโพดด้วย โดยสูบน้ำจากคลองส่งน้ำขึ้นมาใช้ ทำให้มีรายได้ ประมาณ ๕ หมื่นกว่าบาทต่อปี โดยรายได้หลักมาจากการขายมะเขือเทศ

สมบัติ ไวแสง เกษตรกรที่บ้านส้มป่อยอีกผู้หนึ่ง ที่หลังจากมี โครงการฯ แล้วสามารถปลูกพืชได้หลากหลายชนิด ไม่ว่าจะเป็นข้าวโพดหวาน สลัดด้วยแตงโม ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ ฝักหอม ฯลฯ ทำให้มีรายได้ กว่าแสนบาท

❖ **ภาวิณี มีเที่ยง** บ้านส้มป่อย อำเภอนาแก จังหวัด นครพนม

❁ **ชวน เชื้อบริบูรณ์ บ้านส้มป่อย จังหวัดนครพนม**

❁ **เสงี่ยม วงศ์สีดา เกษตรกร บ้านนานกเค้า ตำบลห้วยยาง จังหวัดสกลนคร**

ในขณะที่ **ชวน เชื้อบริบูรณ์** แต่เดิมทำนาอย่างเดียว พอสิ้นฤดูการทำนาก็ออกไปทำงานทำในกรุงเทพฯ ปัจจุบันสามารถเพาะปลูกได้ตลอดปี โดยในฤดูแล้งก็ทำไร่อ้อยต่อมากภายหลังก็เริ่มปลูกมะเขือเทศด้วย ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่ต้องไปทำงานที่กรุงเทพฯ เหมือนดังแต่ก่อน **“เจริญกว่าแต่ก่อนครับ ผู้คนก็ไม่ค่อยไปทำงานต่างถิ่น”**

สำหรับหมู่บ้านบริเวณรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านนานกเค้า ตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร คณะกองบรรณาธิการมีโอกาสได้พูดคุยกับเกษตรกร ๒ กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ชลประทาน กับกลุ่มที่สองเป็นกลุ่มที่เรียกว่า **“เกษตรกรน้ำฝน”**

เสงี่ยม วงศ์สีดา อายุ ๓๙ ปี เป็นเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ชลประทานและเป็นประธานกลุ่มบริหารจัดการน้ำด้วย ผลจากการมีน้ำใช้อย่างอุดมสมบูรณ์ เสงี่ยมได้ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์เพื่อขายในพื้นที่ ๑๐ ไร่ จากทั้งหมด ๑๒ ไร่ โดยปลูกหญ้า ๒ ชนิด คือ แทงโคล่า ๘ ไร่ และทีนีสีม่วง ๒ ไร่

“การให้น้ำก็เดือนละ ๒ ครั้ง ทีนีสีม่วงจะให้น้ำมากกว่า อาทิตย์ละครั้ง การใส่ปุ๋ย ตัดแต่งประมาณ ๓ วัน เราก็ใส่ปุ๋ย เอาน้ำลงแล้วก็ใส่ปุ๋ย คือปลูกครั้งแรกเริ่มแรกก็หว่านพันธุ์ เติร์ยมแปลง ทำเหมือนกับเราทำนาคครับ แล้วก็หว่านพันธุ์ แล้วก็เอาไม้ทาบ ๆ ให้มันจมดินครับ ได้ประมาณ ๔๕ วัน เราก็ตัดแต่งปรับพื้นที่ครับ เศษหญ้าเศษอะไรก็ให้วัว (ของตนเอง) จะตัดแต่งถึง ๒ ครั้ง ถึงได้มีการจำหน่าย ถ้าเกษตรกรชาติไหนเราจำหน่ายได้...”

หญ้าที่วานี้ กิโลกรัมหนึ่ง ขายได้ราคา ๑ - ๓ บาท เมื่อ ถามว่าตัด ครั้งหนึ่ง ๆ ได้เท่าไร

“ครั้งหนึ่งก็...มันขึ้นอยู่กับพื้นที่นะครับคือหญ้าครั้งแรกก็ไม่ได้เต็มที่ ครั้งที ๓ จะได้เต็มที่...ไร่หนึ่งก็ตก ๔ พันบาทต่อไร่ ปีหนึ่งตัดได้ ๖ ครั้ง”

นั่นก็หมายความว่า ไร่หนึ่ง ๆ จะได้รายได้ประมาณ ๒๔,๐๐๐ บาท เมื่อถามว่า เมื่อเทียบกับการทำนาข้าวเป็นอย่างไร

“ถ้าเทียบกับข้าวที่ผมเคยทำมา หญ้าจะได้ดีกว่าครับ หากปลูกข้าว ปีหนึ่ง จะได้ประมาณ ๑๐๐ ถึง ถึงละ ๘๕ บาท ประมาณ ๘,๕๐๐ บาท แต่ปลูกหญ้า ตัดได้ ๖ ครั้งต่อปี ในขณะที่อายุการใช้งานของแทงโคล่า ประมาณ ๕ - ๗ ปี”

เมื่อถามถึงว่า ในฐานะที่เป็นประธานกลุ่ม บริหารจัดการน้ำด้วย มี แนวทางการบริหารจัดการน้ำอย่างไร

“คือการบริหารจัดการน้ำ เราตกลงกัน ในกลุ่มว่า เราต้องการใช้น้ำยังไง ถ้ามีการปลูก ผักหรือแปลงหญ้าเราจะใช้น้ำยังไง เราก็มา ตกลงกันในกลุ่ม ถ้าสมมติว่าขโมยกันเราก็มี การปรับครับ เงินในส่วนที่ปรับ เราก็เอามา บริหารในกลุ่มครับ แล้วถ้าใครอยากได้น้ำก็มา ขอทางประธาน ทางคณะกรรมการ แล้วผมก็ทำ หนังสือถึงศูนย์ศึกษาฯ ก็บริหารกันเอง”

หากมีการปรับ จะปรับครั้งละ ๕๐๐ บาท ต่อคน แต่ทุกวันนี้ยังไม่เคยมีการปรับ เพราะยังไม่เคยมีใครเคยละเมิดข้อตกลงของกลุ่ม เมื่อ ถามถึงเรื่องเงินกองทุนของกลุ่มว่ามีประมาณ เท่าไร ได้รับคำตอบว่า ประมาณ ๑๓,๐๐๐ บาท

เมื่อฟังความจากเกษตรกรในพื้นที่ ชลประทานแล้ว ลองมาฟังเกษตรกรในพื้นที่ เกษตรน้ำฝนดูบ้าง

ละมัย วงศ์ศรีสุข อายุ ๕๐ ปี เดิมเป็น ลูกจ้างของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่อง มาจากพระราชดำริ แต่ด้วยความขยันอดทนสูงาน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่อง มาจากพระราชดำริ จึงให้การสนับสนุน เพื่อเป็นเกษตรกรตัวอย่างในการนำเกษตร ทฤษฎีใหม่มาใช้ในพื้นที่เกษตรน้ำฝน ละมัย เล่าให้ฟังว่า

❁ ละมัย วงศ์ศรีสุข เกษตรกร ตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

“แต่ก่อนผมมามีกระเป๋าคคนละใบกับแฟน มาอยู่ที่เขตไร่นี้... พอผมมาอยู่ ๒ ปี ผมก็มี รายได้เพิ่มขึ้นเยอะ แล้วก็ปลูกกะเพรา โหระพา แมงลัก เป็นพืชหมุนเวียน ถึงหน้านา ก็ทำนา ทำนา ก็ได้ข้าวพอสมควร อะไรก็ขายได้ ผลผลิต ทุกอย่าง ลินจี้จะโรผมก็ฟุ้งต่อไป ผมขายลินจี้ ก็ได้วันละ ๒๐๐ กว่าบาท ทุกวันนี้บางวันก็ได้ ๓๐๐ - ๔๐๐ บาท แต่ละวันไม่ขาดวันละ ๒๐๐ กว่าบาท ความเป็นอยู่ก็สบายดี ผมก็ดีใจ แต่ก่อนผมก็เคยทำงานก็ไม่มีเหมือนมาเป็น เกษตรกร รายได้ก็พอสมควร พอใจแล้ว คิดว่า ชาตินี้ดีใจที่สุด ผมก็ขอบคุณในหลวงและศูนย์ฯ ที่ให้ที่อยู่อาศัยผม”

ในการเพาะปลูก แม้จะไม่ได้ใช้น้ำ ชลประทาน แต่ก็ได้ชุดสระเก็บกักน้ำไว้ใช้อุปโภค บริโภคและทำการเกษตร เมื่อถามว่าในแต่ละ เดือนมีค่าใช้จ่ายอะไรบ้างในการทำการเกษตร

ได้รับคำตอบว่าแทบจะไม่มีค่าใช้จ่ายอะไรเลย หลังจากศูนย์ศึกษาฯ ให้การ สนับสนุนพันธุ์พืชพันธุ์ปลาในครั้งแรกๆ แล้ว เมื่อได้รับการอบรมแล้ว ละมัก็เพาะพันธุ์เองได้ในเวลาต่อมา ทั้งนี้ การเพาะปลูกก็ไม่ใช้สารเคมี ใด ๆ อีกด้วย ดังนั้น ในขณะที่มีรายจ่ายน้อย แต่เขาและครอบครัวกลับมี รายได้เดือน ๆ หนึ่งประมาณ ๑ หมื่นบาท

คุณสมชาย พิกุลประยงค์ ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนา ภูพานฯ ได้อธิบายเพิ่มเติมให้บรรดานักข่าวได้ฟังว่า

“นี่เป็นเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเกษตรกรตัวอย่างใน พื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าผืนน้ำ ซึ่งเป็นการทำที่ยากนะครับ สำหรับพื้นที่นอกชลประทาน แล้วมีรายได้ถึงขนาดนี้ พื้นที่ชลประทานเองบางครั้งยังทำสู่เขาไม่ได้ นี่คือ ความแตกต่างของเกษตรกรที่ทำให้เกิดรายได้ ทั้ง ๆ ที่เขาเสียเปรียบ เพราะเป็นพื้นที่นอกเขตชลประทาน แต่เขาสามารถทำได้ เลี้ยงตัวเองได้ ภายใน ๒ ปี เขามีรถไถ มีทีวี มีอะไรทั้งหมด คือสิ่งเหล่านี้เขาทำ รู้จักคิด รู้จักทำแล้วเขาฉลาดที่จะทำอะไรก็แล้วแต่ที่จะทำให้มีรายได้ทุกวัน นี่คือ ความฉลาดของเขา”

❖ ลิขิต นามโพธิ์ชัย เกษตรกร ตำบลกกตูม อำเภอ ดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

สำหรับเกษตรกรในพื้นที่โครงการพัฒนาลุ่มน้ำห้วยบางทราย (ตอนบน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดมุกดาหาร คณะกองบรรณาธิการ ได้พูดคุยกับ ลิขิต นามโพธิ์ชัย อายุ ๕๓ ปี อยู่ที่บ้านปากช่อง ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

ลิขิต เข้ามาอยู่ในพื้นที่โครงการฯ ประมาณปี ๒๕๔๑ ก่อนหน้านั้น เคยทำงานเป็นนักการภารโรง เมื่อลูกสาวคนสุดท้องจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จึงได้ลาออก และเข้ามาใช้ชีวิตอยู่ในพื้นที่โครงการฯ ได้เข้ารับการอบรมเป็นหมอดินประจำตำบล เพื่อไปถ่ายทอดแนะนำให้เกษตรกรอีกทอดหนึ่ง

เมื่อถามว่า ตอนนี้อยู่ทำอะไรบ้าง

“ตอนนี้ที่หลักเป็นขนุน มันเป็นไม้ผล แล้วก็เป็นที่นา ที่นา ๖ ไร่ ไม้ผลนี่ ๘ ไร่ ซึ่งรายได้ต่างๆ งบประมาณแต่ละปีมันไปตามอายุคนแก่ ตอนนี้มีวัวอยู่ ๕ ตัว ก็คงจะสักปีละ ๔ หมื่น ๕ หมื่น แค่นี้แหละเพราะกำลังเราน้อย”

นอกจากพืชหลักดังกล่าวแล้ว ลิขิตยังปลูกมะไฟ เงาะ ถั่วฝักยาว มะเขือม่วงยาว ผักต่าง ๆ รวมทั้งเลี้ยงปลา เลี้ยงไก่

“เกษตรกรรุ่นใหม่มันทำให้เราเย็น เมื่อเราได้เข้าโครงการนี้แล้ว ทำให้เราเย็นขึ้น ใจจะหนักแน่นขึ้น ใจเย็นขึ้นสม่ำเสมอเพราะไม่ต้องกระตือรือร้นไปไหนแล้ว เพราะว่าสภาพของเรามันจะอยู่ได้ก็แค่นี้ ถ้าเราจะวิ่งไปกว่านี้ก็ลำบาก... มีความสุขดี อยู่แบบพอดี อยู่แบบมีความสุขอยู่แบบพอดีมีเหตุผล ไม่เบียดเบียนตนและผู้อื่น อยู่แบบกลมกลืนธรรมชาตินี้พอแล้ว คือมันต้องเป็นอย่างนั้น”

เกษตรกรรายสุดท้ายที่คณะกองบรรณาธิการมีโอกาสได้พูดคุยด้วย อยู่ในพื้นที่โครงการพัฒนาลุ่มน้ำลำพะยังตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ประชิต ศรีเสน

❖ ประชิต ศรีเสนา เกษตรกร ตำบลสงเปลือย จังหวัดกาฬสินธุ์

ก่อนหน้านี้มีโครงการพัฒนาลุ่มน้ำลำพะยังตอนบนฯ ชาวบ้านในบริเวณนี้ล้วนมีปัญหาเรื่องการขาดแคลนน้ำ โดยเฉพาะในฤดูแล้ง ทรัพย์สินของประชิดก็เช่นกัน ก่อนหน้านี้ปลูกข้าวกับทำจักสานเลี้ยงชีพ เฉพาะการปลูกข้าวในนา ๑๑ ไร่ ได้ผลผลิตประมาณ ๒๐๐ ถึง แต่ตอนนี้ได้ถึง ๗๐๐ ถึง เมื่อมีน้ำอุดมสมบูรณ์ขึ้น ก็สามารถปลูกพืชได้หลากหลายขึ้น

“โครงการมาแล้วก็ขาดสระ น้ำก็สะอาดสบาย ตอนนี้ผมปลูกพืชฤดูแล้ง ๑๘ ไร่... ปลูกข้าวโพดหวานกับข้าวโพดเมล็ดพันธุ์ ถั่วลิสง ๖ ไร่ที่ทำอยู่ครับ ผมเพิ่งได้มาใช้น้ำป็นี่แหละครับ ถือว่าสบายขึ้นครับ”

เมื่อถามว่า รายได้จากพืชชนิดใดดีที่สุด ก็ได้รับคำตอบว่า ถั่วลิสง ถั่วปลง แล้วก็ข้าวโพด โดยถั่วลิสงนั้น เฉลี่ยเดือนละ ๓,๕๐๐ ถึง ๔,๐๐๐ บาท

“ตั้งแต่ได้เข้าโครงการมา ผมรู้สึกปลาบปลื้มในพระเดชพระคุณของพระองค์ท่านครับ ที่ได้นำโครงการมาให้ ผมจะทำให้ดีที่สุด”

ฟังคำพูดซื่อๆ อย่างนี้แล้ว คณะกองบรรณาธิการก็อดชื่นใจไม่ได้ และก็ทำให้ทวนนึกถึงคำพูดของ ลิขิต ที่บ้านปากช่อง ในพื้นที่โครงการพัฒนาลุ่มน้ำห้วยบางทราย (ตอนบน)ฯ ที่กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า

“ผมเทิดทูนพระองค์มากครับ ถ้าสมมติว่าผมไม่ได้เข้าโครงการนี้ ไม่ได้เอาแนวพระราชดำริมา ไม่รู้ผมจะยืนอยู่ตรงนี้ได้ไหม เพราะว่ามันล้งเลถอยหน้าถอยหลัง เห็นใครไปไหนก็ไป ไปแล้วมันไปไม่ได้ ผมไปมาเยอะไปแล้วมันไปไม่ได้... ใครจะทำอะไรก็แล้วแต่เรานึกซะว่าพระองค์ท่านว่าแล้วตามพระองค์ท่าน พอตามแล้วมันได้ผล ได้ผลทุกครั้งเลย...”

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยแท้ บัดนี้ ชาวอีสานจึงมีสุขกันถ้วนหน้า 🌸

น้ำหนาว

ธรรมชาติพัฒนา ชีวิตพัฒนา

ศุภรชต์ อินทรารุณ*

ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับราษฎรในพื้นที่โครงการฯ

น้ำหนาว หากมีใครสักคนเอ่ยชื่อนี้ขึ้นมา หลายคนที่ได้ฟังก็คงจะนึกถึงธรรมชาติที่สดสวย สายลมที่เย็นฉ่ำแห่งฤดูหนาว บรรยากาศที่สุดแสนโรแมนติก น้ำหนาวเป็นสถานที่หนึ่งในจังหวัดเพชรบูรณ์ที่หลายท่านที่ได้มีโอกาสเข้าไปเยือนแล้วจะประทับใจไม่รู้ลืม และอีกไม่ช้าไม่นานก็จะเป็นจุดหมายปลายทางของคนทำงานเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หลังจากการตรากตรำทำงานซึ่งจะช่วยเติมพลังให้กับชีวิตได้สดชื่นยิ่งขึ้น

น้ำหนาวอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติน้ำหนาวที่ยังคงผืนป่าอุดมสมบูรณ์ไว้เป็นอย่างดีแต่ยังมีอีกด้านหนึ่งของอำเภอน้ำหนาวที่ยังคงต้องมีการพัฒนาเพื่อให้ชีวิตคนและชีวิตป่ากลับคืนความสมบูรณ์อีกครั้ง

๔ ตำบลในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำหนาว อันประกอบด้วย ตำบลหลักด่าน ตำบลวังกลาง ตำบลน้ำหนาว และตำบลโคกมน ชีวิตของพี่น้องประชาชนกว่า ๑๘,๐๐๐ คน ยังคงดำรงชีวิตและประกอบอาชีพอยู่ด้วยความยากลำบาก ขาดความรู้และปัจจัยในการผลิตที่เหมาะสม สภาพป่าที่

* เจ้าหน้าที่กลุ่มประสานงานโครงการ ๓ สำนักงาน กปร.

สภาพพื้นที่ทั่ว ๆ ไปของโครงการฯ

เคยอุดมสมบูรณ์กลับกลายเป็นเนินเขาที่ขาด
แม้แต่ร่มเงาของต้นไม้สักต้น แต่เต็มไปด้วยผืน
ไร่ข้าวโพดสดลูกหูลูกตาและนับวันผืนป่าที่ยัง
คงอยู่ก็จะถูกเปลี่ยนแปลงไปสู่พื้นที่ทำกินของ
ผู้อาศัยในพื้นที่

จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ย่อม
ส่งผลกระทบถึงลุ่มน้ำน้ำหนาวที่จะเปลี่ยนไป
อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ตะกอนดินนํ้าร้อยละพัน
ต้นจะถูกชะล้างและพัดลงมาสู่พื้นที่เบื้องล่าง
สารเคมีที่ใช้ในการกำจัดศัตรูพืชจะไหลรวมลง
สู่แหล่งน้ำ ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำป่าสัก
สายน้ำที่หล่อเลี้ยงชีวิตผู้คนนับหมื่นนับแสนใน
จังหวัดเพชรบูรณ์ ก่อนจะไหลไปและถูกกักเก็บ
ที่เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ในจังหวัดลพบุรี

จากปัญหาข้างต้น หากปล่อยทิ้งไว้ความ
เสียหายก็จะยิ่งลุกลามและยากเกินที่จะแก้ไข
ดังนั้นการแก้ไขปัญหาจึงเริ่มต้นขึ้น จากการ
ประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีสัญจร ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่
๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ณ ศูนย์ศึกษาการ

การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ในการทำการเกษตรครัวเรือน

พัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ ที่นาย
รัฐมนตรีได้มีแนวคิดให้ขยายผลการพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำลำธารตามแนว
พระราชดำริที่ประสบความสำเร็จจากการศึกษา วิจัย ในพื้นที่ศูนย์ศึกษา
การพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ซึ่งมีลักษณะที่เป็นตัวแทนของพื้นที่ต้นน้ำลำธาร
ในพื้นที่ภาคเหนือ ไปขยายผลในพื้นที่ที่ยังประสบปัญหาเช่นเดียวกับพื้นที่
ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ ในระยะแรก

โครงการพัฒนาลุ่มน้ำ พัฒนาคุณภาพชีวิต ในพื้นที่ต้นน้ำน้ำหนาว จ.เพชรบูรณ์

การสำรวจแหล่งน้ำที่จะก่อสร้างฝายต้นน้ำลำธาร

สภาพร่องห้วยก่อนก่อสร้างฝายต้นน้ำลำธาร

การพัฒนาและฟื้นฟูป่า โดยการก่อสร้างฝายต้นน้ำ

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ จึงได้ร่วมกันวางแผนการทำงาน โดยเริ่มต้นจากการนำผู้นำชุมชน ประชาชนที่สนใจและตระหนักต่อปัญหาที่จะเกิดขึ้นในท้องถิ่นของตนเองเข้ามารับการฝึกอบรมความรู้ความเข้าใจ ในการฟื้นฟูป่าต้นน้ำลำธาร เช่น การจัดทำฝายต้นน้ำลำธาร (Check dam) การปลูกและบำรุงป่าอย่างถูกวิธี การป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดินด้วยการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ฯลฯ ซึ่งจากปี ๒๕๔๔ ที่เริ่มต้นโครงการพัฒนาลุ่มน้ำพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่ต้นน้ำน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ จนถึงวันนี้ มีฝายต้นน้ำทั้งสิ้น ๑๖๕ แห่ง ประกอบด้วย ฝายต้นน้ำแบบผสมผสาน จำนวน ๑๕๐ แห่ง ฝายต้นน้ำแบบกึ่งถาวร จำนวน ๑๐ แห่ง และฝายต้นน้ำแบบถาวร จำนวน ๕ แห่ง ซึ่งได้ช่วยในการชะลอ

การไหลของน้ำและดักตะกอนดินในช่วงฤดูฝน เพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่พื้นดินโดยรอบ ช่วยให้พืชพันธุ์และลูกไม้เจริญเติบโต อีกทั้งสามารถเก็บกักน้ำทำให้ลำห้วยมีการไหลของน้ำยาวนานยิ่งขึ้นและที่สำคัญมีราษฎรกว่า ๖๐๐ คนที่มีความพร้อมในการพัฒนาถิ่นฐานของน้ำหนาว ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ในขณะเดียวกัน พื้นที่ว่างเปล่าในบริเวณบ้านหลักด่าน ตำบลหลักด่าน จำนวนประมาณ ๒๐,๐๐๐ ไร่ ยังเป็นพื้นที่ที่ล้าตายน่าร่องในการ

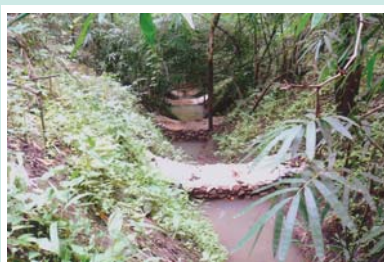
การก่อสร้างฝายต้นน้ำแบบกิ่งถาวร

การก่อสร้างฝายต้นน้ำแบบถาวร

ฝายต้นน้ำแบบผสมผสาน เพื่อชะลอการไหลของน้ำ

การก่อสร้างฝายต้นน้ำแบบผสมผสาน

ประโยชน์ของการก่อสร้างฝายต้นน้ำ

ฝายต้นน้ำเพื่อการเก็บกักน้ำไว้ใช้สอย

พื้นที่พื้นที่ต้นน้ำลำธารให้ผู้สนใจทั่วไปในพื้นที่ ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนา โดยมีเจ้าหน้าที่ จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ เข้ามา ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด จากการพัฒนาจนถึง วันนี้เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างเห็น ได้ชัด ลำห้วยใดในอดีตขาดน้ำในฤดูแล้ง บัดนี้ เริ่มมีน้ำไหลหล่อเลี้ยงอยู่ตลอดปี ส่งผลให้ ผืนป่าเกิดความชุ่มชื้นและค่อย ๆ ปรับตัวอยู่ อย่างต่อเนื่อง

นอกจากธรรมชาติในพื้นที่โครงการจะ เริ่มต้นปรับเปลี่ยนไปสู่สิ่งที่ดีขึ้นแล้ว ชีวิตความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนในอดีตทำกินด้วยการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งรายได้ก็ขึ้นอยู่กับความเสี่ยงต่อการขาดทุน อันเนื่องมาจากความผันผวนของราคาผลผลิต และต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ก็ได้รับการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิต จาก การปลูกพืชเดี่ยวมาเป็นการปลูกพืชเศรษฐกิจ ในลักษณะผสมผสาน เพื่อลดความเสี่ยงจากราคาผลผลิต ทั้งยังสามารถเก็บเกี่ยวได้ตลอดปี

และส่งเสริมให้เกษตรกรที่มีแนวคิดในการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตของตนเองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ด้วยการปลูกมะคาเดเมีย ร่วมกับ กาแฟสายพันธุ์อาราบิก้าและกล้วย เพื่อฟื้นฟูสภาพดินในพื้นที่ โดยได้รับการ สนับสนุนการปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดินจากสถานีพัฒนา ที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เข้ามาส่งเสริมและสอนให้เกษตรกรรู้จักถึงวิธีการทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด การป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดินที่ถูกต้อง ทำให้ปัจจุบันพี่น้องราษฎรหลายรายมีรายได้ที่สม่ำเสมอเพียงพอที่จะเลี้ยง ตนเอง ตลอดจนครอบครัวได้ตลอดปี ทั้งยังไม่ก่อให้เกิดปัญหาที่เกิดจากการทำลายธรรมชาติอีกด้วย

จากการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ กว่า ๕ ปี ทำให้พื้นที่อีก ด้านหนึ่งของน้ำหนาวได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้วยพระอัจฉริยภาพ ด้านการพัฒนาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทำให้ในวันนี้ชีวิตของป่า และชีวิตของคนบนพื้นที่น้ำหนาว ยังคงได้รับการพัฒนาจนเกิดชีวิตที่ดีขึ้น

สายน้ำจากต้นน้ำน้ำหนาวยังคงไหลเรื่อยและหล่อเลี้ยงชีวิตผู้คนอย่างมีรู้จักเห็นเด่นเห็น้อย ประจูดังน้ำพระราชหฤทัยที่ทรงเปี่ยม ด้วยพระเมตตาต่อพสกนิกรในพื้นที่ที่ทุกท่านต่างไกลให้ได้รับการ พัฒนาและมีความเป็นอยู่ที่สดใสสืบไป

สารนำรู้

พระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี

สมลักษณ์ วงศ์งามขำ*

1 เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๔๙ นี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดงานพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติฯ ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๙ ดังนี้

วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๙ เวลา ๑๗.๐๐ น. ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทาน ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย มีสมเด็จพระราชาคณะ พระราชาคณะ สวดพระพุทธมนต์ รวม ๒๕ รูป และพระราชอาคันตุกะถวายพระธรรมเทศนา ๑ รูป และมีการสดับปกรณ์พระบรมอัฐิสมเด็จพระบรมราชบุรพการี

วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๙ เวลา ๑๐.๐๐ น. พระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบรมราชบุรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า ณ พลับพลาพิธีพระที่นั่งอนันตสมาคม ต่อจากนั้น เสด็จออกมหาสมาคม ณ สีหบัญชร พระที่นั่งอนันตสมาคม รับการถวายพระพรชัยมงคล จากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร (ในนามพระบรมวงศานุวงศ์) นายกรัฐมนตรี (ในนามคณะรัฐมนตรี ข้าราชการ ทหาร พลเรือน และราษฎรทุกหมู่เหล่า) ประธานรัฐสภา (ในนามสมาชิกวุฒิสภา) และประธานศาลฎีกา (ในนามข้าราชการตุลาการ)

วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๙ เวลา ๑๗.๐๐ น. พระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย มีการสถาปนาสมณศักดิ์ เจริญพระพุทธมนต์ และเวียนเทียนสมโภชสิริราชสมบัติ

วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๙ เวลา ๑๓.๓๐ น. พิธีถวายพระพรชัยมงคล ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม ซึ่งมีสมเด็จพระราชาธิบดีและสมเด็จพระราชินีต่างประเทศ รวมทั้งผู้แทนพระองค์ของประเทศที่มีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุข รวม ๒๖ ประเทศ ในการนี้ มีพระประมุขต่างประเทศเสด็จพระราชดำเนินมาร่วมงานถึง ๑๓ ประเทศ พระองค์ที่อาวุโสสูงสุดคือ สมเด็จพระราชาธิบดีแห่งบรูไนดารุสซาลาม โดยนับจากจำนวนปีที่ทรงครองราชย์

เวลา ๑๗.๐๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระราชาธิบดี สมเด็จพระราชินี และพระราชวงศ์ต่างประเทศ เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรชบวนเรือพระราชพิธีที่ราชนาวิกสภา และทอดพระเนตรนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติที่หอประชุมกองทัพเรือ

วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๙ เวลา ๑๙.๓๐ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ถวายเลี้ยงพระกระยาหารค่ำแก่พระราชอาคันตุกะต่างประเทศที่เสด็จพระราชดำเนินมาในการฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ที่พระที่นั่งบรมราชสถิตยมโหฬาร ซึ่งเป็นพระที่นั่งส่วนต่อเติมใหม่ของหมู่พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท

นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ชาติไทย ที่ได้มีโอกาสเฉลิมฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ในครั้งนี้ 🇹🇭

* ผู้เชี่ยวชาญ ๑๐ สำนักราชเลขาธิการ

พระเกียรติเกริกไกร

I เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ นายพิชัย รัตตกุล ประธานโรตารี ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ นำบาทหลวง โด널ด์ เจ แฮร์ริงตัน (Reverend Donald J. Harrington) ประธานมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น รัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา พร้อมด้วยคณะเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายปริญญานิติศาสตร์ ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ณ ท้องพระโรง ศาลาเริง วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น เป็นมหาวิทยาลัยเอกชน ก่อตั้งเมื่อปี ๒๔๑๓ ที่รัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา มีสาขาตั้งอยู่ที่ กรุงโรมและสาธารณรัฐอิตาลี เปิดสอนตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ อนุปริญญา ปริญญาบัณฑิต มหาบัณฑิต และ ดุษฎีบัณฑิต เน้นการเรียนการสอนในสาขามนุษยศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นได้ตระหนักถึงพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจนานัปการมาโดยตลอดระยะเวลา ๖๐ ปี ได้เสด็จพระราชดำเนินไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ทรงช่วยเหลือราษฎรที่ยากไร้ โดยได้พระราชทานพระราชดำริในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ก่อให้เกิดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินumerous ทั้งทางด้านการเกษตรและการแพทย์ จนสามารถทำให้ราษฎรของพระองค์มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และทรงใช้พระปรีชาสามารถในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในประเทศได้อย่างสงบและสันติวิธี ทรงส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดี มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นจึงได้มีมติเป็นเอกฉันท์ขอพระราชทานทูลเกล้าฯ ถวายปริญญานิติศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี และทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ในปี ๒๕๕๐ เพื่อเฉลิมพระเกียรติให้จรรยาสายไปทั่วโลก 🙏

จากฎีกา สู่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ปริญญาวัฒน์ วิชาภากร*

ฎีกากับสถาบันพระมหากษัตริย์

ฎีกา หมายถึงคำร้องทุกข์ของประชาชนที่ยื่นถวายพระมหากษัตริย์ เป็นสิ่งบ่งชี้หนึ่งถึงความผูกพันใกล้ชิดระหว่างสถาบันกษัตริย์กับประชาชนที่มีมาช้านาน ความปรากฏชัดในคตินิยมของผู้ปกครองไทยที่เน้นคติปกครองด้วยหัวใจของบิดา ที่มีต่อบุตร ดังตัวอย่างสมัยสุโขทัย พ่อขุนรามคำแหง ได้ให้สิทธิประชาชนที่จะเข้าถึง ตัวผู้ปกครองแผ่นดิน (Right of access) ดังข้อความในศิลาจารึกว่า **มีการแขวน กระดิ่งไว้ที่ประตูวัง** เมื่อประชาชนเดือดร้อนก็จะมาสั่งกระดิ่ง และพ่อขุนรามคำแหง จะทำการไต่สวนข้อเท็จจริง ในสมัยรัชกาลที่ ๔ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทรงนำสถาบัน กษัตริย์ให้มีความใกล้ชิดประชาชนมากขึ้น จากการเสด็จ นอกพระราชวังและ เมืองหลวงบ่อยครั้ง ด้วยทรงห่วงใยในทุกข์สุขของประชาราษฎร์ อีกทั้งพระองค์ทรง เน้นว่าพระมหากษัตริย์เป็น **“อเนกนิกรสโมสรสมมุติ”** ตามแนวคิดเรื่องผู้ปกครอง ด้วยมหาชนสมมุติในพระพุทธศาสนา ดังพระราชดำรัสที่ว่า

*“พระเจ้าแผ่นดินคนทั้งปวงยกย่องตั้งไว้เป็นหนึ่ง
ใครมีทุกข์ร้อนถ้อยความประการใด ก็ยอมมาร้องให้ช่วย
ตั้งหนึ่งทารก เมื่อมีเหตุแล้วก็มาร้องหาบิดามารดา
เพราะฉะนั้น พระเจ้าแผ่นดินชื่อว่าคนทั้งปวงยกย่อง
ให้เป็นบิดาของตัว แล้วก็มี ความกรุณาแก่คนทั้งปวง
ตั้งหนึ่งบิดามารดา กรุณาแก่บุตรจริง ๆ โดยสุจริต”*

* เจ้าหน้าที่กลุ่มประสานงานโครงการ ๔ สำนักงาน กปร.

ในรัชสมัยปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงดำรงอยู่ในฐานะพระประมุขของชาติตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ที่สำคัญ พระองค์มิได้ทรงเป็นพระประมุขของประเทศโดยทางนิตินัยเท่านั้น แต่ได้ทรงวางแนวทาง “ทำราชการ” ด้วยการประยุกต์ผสมผสานบทบาทหน้าที่ของพระมหากษัตริย์ตามประเพณีการปกครองแต่โบราณให้สอดคล้องเหมาะสมกับระบอบการปกครองในยุคสมัยปัจจุบัน โดยทรงร่วมทุกข์ร่วมสุขกับคนไทยทั้งประเทศ ในฐานะธรรมิกราชา (พระเจ้าแผ่นดินที่ทรงธรรม) ทรงเสียสละอุทิศเวลาส่วนใหญ่ในการเสด็จฯ ไปในทุกแห่งหนในประเทศ เพื่อทรงทราบถึงปัญหาความทุกข์ยากของประชาชนโดยตรงอย่างใกล้ชิด พร้อมกับการพระราชทานโอกาส หนทาง เครื่องมือ แก่ทุกซีให้แก่ประชาชน สิ่งเหล่านี้จึงนำมาซึ่งพระบารมีคืออำนาจที่เกิดจากความดีของพระมหากษัตริย์ เป็นอำนาจที่จะคุ้มครองให้ผู้อื่นปลอดภัยได้ ประชาชนจึงหวังพึ่งในพระบารมี ผ่านทางการทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ใ้รับไว้ เพื่อพระราชทานความช่วยเหลือ มีทั้งเรื่องที่รับไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ และเรื่องที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สำนักราชเลขาธิการประมวลเรื่องราว ส่งผ่านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้ความช่วยเหลือ และขอพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัยตามแต่กรณี

พระราชภาระในประเด็นนี้เป็นไปตามที่ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ อดีตประธานองคมนตรี ได้เคยกล่าวไว้ว่า

“พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นผู้ทรงงานหนักมาก เพื่อราษฎรของพระองค์ แต่ยังมีงานที่ขึ้นไปถึงพระองค์อีกประการหนึ่ง ซึ่งมิได้ปรากฏในข่าวสารของสื่อมวลชนเลย งานนี้มีช่างงานเบาและเป็นงานที่มีมาตลอดปี

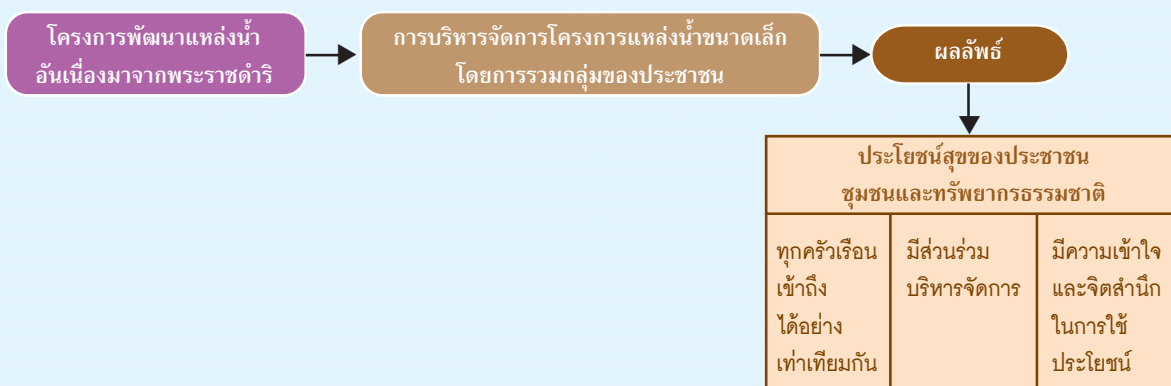
ไม่ขาดสาย เป็นงานที่ต้องมีพระราชดำริโดยสุขุมรอบคอบแล้ว จึงมีพระบรมราชวินิจฉัย งานนี้เกี่ยวกับชีวิตและอิสรภาพของราษฎรโดยตรง อีกทั้งเป็นงานที่เกี่ยวกับความสุขของบ้านเมือง งานนี้คืออะไร งานนี้คือฎีกานักโทษ และฎีการ้องทุกข์”

ฎีกากับการพระราชทานความช่วยเหลือ

เมื่อราษฎรถวายฎีกาเกี่ยวกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่หรือการประกอบอาชีพ สำนักพระราชเลขาธิการจะส่งเรื่องให้จังหวัดตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อน หากสามารถดำเนินการช่วยเหลือได้ ก็ให้จังหวัดดำเนินการแก้ไขปัญหาไป แต่หากไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ให้แจ้งข้อเท็จจริงมายังสำนักพระราชเลขาธิการ เมื่อสำนักพระราชเลขาธิการได้รับเรื่องแล้วจะแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) พิจารณาเสนอแนวทางโดยสำนักงาน กปร. จะประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ลงพื้นที่ ทำการสำรวจตรวจสอบสภาพปัญหา เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา และจัดทำรายงานเสนอไปยังสำนักพระราชเลขาธิการ เพื่อพิจารณานำความกราบบังคมทูลฯ หากมีพระบรมราชวินิจฉัยรับเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริแล้ว สำนักพระราชเลขาธิการก็จะแจ้งสำนักงาน กปร. เพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการเพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) ต่อไป

จากข้อมูลในช่วงปี ๒๕๔๒ ถึง ๒๕๔๘ พบว่า โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เกิดจากฎีกา กว่าร้อยละ ๙๐ เป็นโครงการด้านแหล่งน้ำ ซึ่งสะท้อนให้เห็นสภาพปัญหาของการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของราษฎรในชนบทเป็นอย่างดี ด้วยความสำคัญดังกล่าว สำนักงาน กปร. จึงได้วางกรอบแนวคิดในการบริหารจัดการโครงการพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดังแผนภูมิข้างล่างนี้

มีส่วนร่วม เข้าถึงได้ สู่ประโยชน์สุข

การดำเนินงานโครงการพัฒนาแหล่งน้ำที่เกิดจากฎีกาของประชาชน มีจุดเน้นเรื่องกระบวนการมีส่วนร่วมและการเข้าถึงได้อย่างเป็นธรรมของประชาชนเป็นประเด็นสำคัญ โดยจุดเริ่มของโครงการลักษณะนี้เกิดจาก “ปัญหา” ที่สะท้อนโดยตรงจากประชาชน การพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาหรือให้ความช่วยเหลือ ยึดหลักความเหมาะสมสอดคล้องกับภูมิสังคมของพื้นที่ กล่าวคือ เป็นโครงการขนาดเล็ก เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศและสอดคล้องกับแนวคิดหลักของชุมชน ตลอดจนประชาชนในชุมชนจะมีส่วนร่วมและสามารถเข้าถึงได้ในกระบวนการบริหารจัดการโครงการ ตั้งแต่ก่อนดำเนินงาน ระหว่างดำเนินงาน และหลังดำเนินงาน โดยมีหัวใจสำคัญอยู่ที่การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำและดูแลรักษาในรูปแบบของการรวมกลุ่มบริหารจัดการโครงการโดยประชาชนในพื้นที่

ผลจากการพัฒนาดังกล่าว ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะด้านแหล่งน้ำที่เกิดจากการสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นจริงจากประชาชน ด้วยการบริหารจัดการโดยประชาชนเอง ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นประโยชน์สุขของคน สังคมและประเทศ ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในที่สุด

❖ เยาวชนไทยสำนึกในพระบารมี ❖

“เยาวชนไทย สำนึกใน พระบารมี ๖๐ ปี ครองราชย์”

■ เนื่องในปี ๒๕๔๙ เป็นปีแห่งมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๙ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้มีการจัดโครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ภายใต้ชื่องาน **๖๐ ปี ครองราชย์ ประโยชน์สุข ประชาชน** เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้สาธารณชนได้รับทราบและมีส่วนร่วมในการน้อมนำแนวทางการพัฒนาตามแนวพระราชดำริไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต โดยกำหนดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย อาทิ การเผยแพร่แนวพระราชดำริในรูปของสารคดีเฉลิมพระเกียรติทางสถานีโทรทัศน์และวิทยุ การจัดพิมพ์หนังสือ การจัดนิทรรศการสัญจรและสื่อมวลชนสัญจรตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ และในการจัดโครงการเฉลิมพระเกียรติดังกล่าวได้มีการจัดกิจกรรมสำหรับเยาวชนในทั่วประเทศได้ร่วมเฉลิมพระเกียรติควบคู่กับการจัดนิทรรศการสัญจรโดยได้กำหนดให้มีการประกวดการกล่าวเฉลิมพระเกียรติของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศทั้งหมด ๕ ครั้ง ประกอบด้วย ๔ ภาคทั่วประเทศ และกรุงเทพมหานคร ในหัวข้อ “เยาวชนไทย

สำนึกในพระบารมี ๖๐ ปี ครองราชย์” เพื่อสรรหาตัวแทนของนักเรียนมาเข้าร่วมประกวดในระดับประเทศภายในงาน ๖๐ ปี ครองราชย์ ประโยชน์สุข ประชาชนชาวไทย ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศในแต่ละภาคจะได้รับพระราชทานถ้วยรางวัลจากสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อเป็นเกียรติสูงสุดสำหรับผู้ชนะการประกวดการกล่าวเฉลิมพระเกียรติในครั้งนี้

สำนักงาน กปร. ได้ดำเนินการจัดการประกวดการกล่าวเฉลิมพระเกียรติของนักเรียนมัธยมศึกษาในระดับภาค โดยครั้งแรกได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๔๘ ณ สวนหลวง ร.๙ กรุงเทพมหานคร ครั้งที่สองได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๔๙ ณ กองก้ำกับการสนับสนุนทางอากาศตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในโอกาสอันดีนี้จึงได้นำบทกล่าวเฉลิมพระเกียรติของนักเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดในครั้งที่ ๑ และ ๒ มาลงในฉบับนี้ และในฉบับต่อ ๆ ไป จะได้นำบทกล่าวเฉลิมพระเกียรติฯ จากผู้ชนะเลิศการประกวดในภาคอื่น ๆ มานำเสนอ ทั้งนี้ เพื่อเผยแพร่ถึงความสามารถของเยาวชนไทยที่ได้มีโอกาสแสดงความสามารถในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทยตลอดระยะเวลาถึง ๖๐ ปี แห่งการครองสิริราชสมบัติ โดยเยาวชนไทยที่ชนะเลิศการประกวดของกรุงเทพมหานครคนแรก คือ

นางสาวนาถธิดา คณานิธิกร จากโรงเรียนสายน้ำผึ้ง กรุงเทพมหานคร ผู้ได้รับรางวัลชนะเลิศ ในการประกวดการกล่าวเฉลิมพระเกียรติ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๘ ณ สวนหลวง ร.๙ ได้กล่าวเฉลิมพระเกียรติไว้ดังนี้

ผู้ใหญ่ในแว่นแคว้น	คือรา ชาแล
ผู้บำบัดทุกข์ปวงประชา	ช่วยเกื้อ
เป็นประมุขนครา	ในรัฐ
ทรงทศพิธธรรมเอื้อ	ราชฎีให้สวัสดิ์

คำประพันธ์ที่กล่าวมานี้ เป็นบทพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้วยทรงปรารถนาที่จะแสดงให้เห็นว่า **“พระราชาเป็นประมุขของประชาชน”** ทรงพรรณนาให้เห็นถึงพระราชกรณียกิจของพระราชาที่มี คือ สามารถปกครองแผ่นดินด้วยคุณธรรม บำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ราษฎรทั้งหลายอย่างทั่วถึง และพระราชาที่ทรงหมายถึง และถือเป็นแบบอย่างที่ดีที่สุดก็คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช นั่นเอง

นับเป็นความโชคดีของคนไทยทั้งหลาย ที่มีพระประมุขอันประเสริฐของชาติ เพียบพร้อมด้วยพระราชจริยาวัตรอันงดงาม ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจอันเป็นคุณประโยชน์ต่อมหาชนอย่างใหญ่หลวง ยากที่จะมีพระมหากษัตริย์ในโลกปัจจุบันเสมอเหมือน ทรงมุ่งมั่นพระราชหฤทัยอันแรงกล้าที่จะโอบอุ้มเอาพระราชหฤทัยดูแลทุกข์สุขของราษฎร ตั้งแต่ วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๙ โดยได้ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ในหนังสือเรื่อง เมื่อข้าพเจ้าจากสยามมาสู่สวีเดนแลนด์ ข้อความพระราชนิพนธ์นี้ประทับใจยิ่ง และกล่าวขานถึงไม่สิ้นสุดว่า

“ตามทางที่รถวิ่งผ่านมา ได้ยินเสียงใครคนหนึ่งร้องขึ้นมาดัง ๆ ว่า ‘อย่าละทิ้งประชาชน’ อยากจะร้องบอกเขาลงไปว่า ถ้าประชาชนไม่ ‘ทิ้ง’ ข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าจะ ‘ละทิ้ง’ ประชาชนได้อย่างไร”

ตลอดระยะเวลา ๖๐ ปี แห่งรัชสมัย พระราชปณิธานแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจากกระแสพระราชดำริอันเป็นปฐมบรมราชโองการว่า **“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”** ยังคงอยู่ในหัวใจของชาวไทยทั้งชาติ พสกนิกรต่างซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณ ด้วยพระปรีชาสามารถด้วยพระวิริยอุตสาหะช่วยเหลือราษฎรในทุกภูมิภาค โดยมีหลักสำคัญ คือ ใ้ราษฎรพออยู่พอกินและสามารถพึ่งตนเองได้ ด้วยเหตุนี้พระองค์ทรงคิดค้นโครงการในพระบรมราชานุเคราะห์ โครงการตามพระราชประสงค์ทุกโครงการ ล้วนมาจากน้ำพระราชหฤทัยอันบริสุทธิ์ ด้วยสายพระเนตรที่มองการณ์ไกลของพระองค์ ปัจจุบันมีโครงการกระจายไปทั่วประเทศไทย ก่อให้เกิดคุณอนันต์ต่อพสกนิกร มีส่วนสนับสนุนการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ ชีวิตความเป็นอยู่ อาทิ

ในด้านการเกษตร **โครงการทฤษฎีใหม่** ซึ่งเป็นโครงการที่นำเอาพื้นที่ซึ่งมีอยู่จำกัดมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ขณะเดียวกันก็มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี

โครงการหลวง เพื่อลดการทำลายทรัพยากรป่า กำจัดการปลูกฝิ่น

ซึ่งได้ผลดีโดยเฉพาะการกำจัดการปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืน อันเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างนานาชาติ จนได้รับการคัดเลือกตัดสินให้ได้รับรางวัลแมกไซไซ และจดทะเบียนเป็นมูลนิธิโครงการหลวง

ทรงศึกษาศักยภาพของ**หญ้าแฝก** ที่ช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน และอนุรักษ์ความชุ่มชื้นใต้ดินไว้ เพราะทรงตระหนักถึงความเสื่อมโทรมของดิน ซึ่งจะมีผลต่อพื้นที่ทางการเกษตร

มูลนิธิข้าวไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อต้องการยกระดับอนาคตข้าวและชาวนาไทยให้สามารถก้าวทันเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

พระองค์ยังทรงก่อตั้งบริษัท สุวรรณชาติ จำกัด ในพระบรมราชูปถัมภ์ขึ้น โดยพระราชทานนามร้านว่า **“ไกลเดิน เฟลซ”** ทำให้สามารถซื้อสินค้าดี มีคุณภาพ ราคายุติธรรม เพราะเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จากโครงการพระราชดำริ

นอกจากนี้ พระองค์ทรงห่วงใยสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่อาศัยใกล้แหล่งน้ำเน่าเสีย ได้พระราชทานพระราชดำริเรื่องการแก้ไขบำบัดน้ำเสียไว้ในลักษณะต่างกัน เช่น

การบำบัดน้ำเสียด้วยผักตบชวา การพัฒนาลุ่มน้ำป่าสัก โดยการสร้างเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ การบำบัดน้ำเสียโดยวิธีการเติมอากาศ ได้พระราชทานรูปแบบประดิษฐ์ที่เรียบง่ายประหยัด ซึ่งรู้จักกันดีว่า**กังหันน้ำชัยพัฒนา** นับเป็นเครื่องกลเติมอากาศเครื่องที่ ๙ ของโลกที่ได้รับสิทธิบัตร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตระหนักถึงปัญหาจราจรแออัด สำหรับผู้ต้องการข้าม ๒ ฟันแม่น้ำเจ้าพระยา จึงได้พระราชทานแนวพระราชดำริก่อสร้างโครงการสะพานพระราม ๘ เป็นสะพานซึ่งแบบอสมมาตร นอกจากนี้ยังวางแผนโครงข่ายเชื่อมโยงโครงการขนาดย่อย ๆ เป็นระบบ นี่คือที่มาของ **“โครงข่ายจตุรทิศ”** ช่วยให้การจราจรเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว เป็นการแก้ไขอย่างมี **“แผน”** และ **“สอดคล้องกัน”** ดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชประสงค์ไว้

ในด้านของการศึกษา มีการจัดตั้ง **โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน** ซึ่งรวบรวมความรู้ไว้ทุกแขนง มูลนิธิอานันทมหิดล พระองค์ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เพื่อสนับสนุนนักเรียนไทยผู้มีความสามารถทางวิชาการอย่างยอดเยี่ยม มีคุณธรรมสูง ได้มีโอกาสไปศึกษาวิทยาการจนถึงขั้นสูงสุดในต่างประเทศ เพื่อนำมาพัฒนาประเทศต่อไป

พระองค์เสด็จฯ เยี่ยมเยียนประชาชนในทุกถิ่นที่ แม้จะท้อถอยเพียงใดก็ตาม ในประเทศไทยไม่เคยมีพื้นที่ใดที่พระองค์ไม่เคยเสด็จพระราชดำเนินไปถึง น้ำพระราชหฤทัยของพระองค์ยากที่จะหาสิ่งใดมาเปรียบ

ที่ร้อยร่ำคำหยาตศรัศศตร์ศิลป์ มิอาจสิ้นหลากความคิดลิขิตไซ
ที่ร้อยกรองแม่ห้องเพราะเหมาะเท่าใด มิเทียบได้พระเมตตากุณาคุณ

สำหรับเยาวชนผู้ซึ่งเป็นอนาคตของชาติ พระองค์ทรงย้ำเสมอว่า เยาวชนจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่บริหารประเทศสืบต่อไป **ทรงแนะนำให้เยาวชนรู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น รู้ว่าสิ่งใดคือความดี สิ่งใดคือความเลื่อม** การพูดภาษาไทยให้ชัดเจน การรักษาศิลปวัฒนธรรมอันเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเป็นชาติ ดังที่พระองค์ทรงกล่าวไว้ในหนังสือคำพ่อสอนว่า

“การจะให้การศึกษาแก่เด็ก ต้องให้ตั้งแต่เกิดและเล็ก ๆ นอกจากจะเรียนความรู้แล้ว ยังต้องหัดทำงานและทำความดีด้วย”

นอกจากที่พระองค์ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทแล้ว พระจริยวัตรอันเป็นแบบอย่างที่ยาวชนควรจะน้อมนำมาปฏิบัติ คือความกตัญญู ภาพที่พสกนิกรชาวไทยเห็นครั้งที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระชนมายุอยู่ คือภาพที่พระองค์ทรงเข็นรถให้สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอฯ และมิกระแสรบสั่งว่า **“แม่ของเราทำไมต้องให้ผู้อื่นเข็น เราเข็นเองได้”**

ในฐานะที่ดิฉันเป็นเยาวชนไทยคนหนึ่ง ขอเชิญชวนประชาชนคนไทยร่วมร้อยดวงใจเป็นหนึ่งเดียว ดำเนินตามรอยพระยุคลบาท สืบสานพระราชประสงค์ให้บรรลุเป้าหมายในทุก ๆ ด้าน การดำเนินชีวิตด้วยความเรียบง่าย พอเพียง มีความสุขกับการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน รู้จักพัฒนาตนเองอยู่เสมอ สร้างแต่คุณงามความดีทั้งเพื่อตนเองและเพื่อประเทศชาติ ให้สมกับที่เราได้เกิดมาได้พระบรมโพธิสมภารบารมีแห่งพระราชวงศ์จักรี อันมีพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงเป็นพระประมุขสูงสุด และเป็นศูนย์รวมจิตใจคนไทยทั้งชาติ

พระเบ็รื่องปราดปรัชญาปัญญาเลิศ ธ ประเสริฐยิ่งสวรรคอันศักดิ์สิทธิ์
ประณตน์มอศิรพาทนาถบพิตร บุญฤทธิ์ดลพระองค์ทรงพระเจริญ

๓ สำหรับภาคกลางทางสำนักงาน กปร. ได้จัดการประกวดในวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙ ณ กองกำกับการสนับสนุนทางอากาศตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีนักเรียนเข้าร่วมประกวดทั้งสิ้น ๑๙ คน ซึ่งผู้ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ ได้แก่ นายพีระวัฒน์ อัฐนาค จากโรงเรียนพรหมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี ดังข้อความการกล่าวเฉลิมพระเกียรติฯ ว่า

พระหัตถ์ซ้าย
พระหัตถ์ขวา
พระบาทพระ
พระทัยพลี

พระโอบอุ้ม
พระสร้างชาติ
รอยงดงาม
เพื่อผองชน

คุ้มครองราชย์
สง่าศรี
พิมพ์ความดี
บนแผ่นดิน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงไพบูลย์ด้วยทศบารมี ๑๐ ประการ เป็นศาสดาที่เหนือกว่าศาสดาฉันใด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงไพบูลย์ด้วยทศพิธราชาธรรม ๑๐ ประการ เป็นกษัตริย์ที่เหนือกษัตริย์ฉันนั้น ดังพระปฐมบรมราชโองการที่ว่า **“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”** หนึ่งวันของพระองค์ไม่มีกลางคืน หนึ่งเดือนของพระองค์มีมากกว่า ๓๐ วัน หนึ่งปีของพระองค์ให้ผลยาวนานมากกว่า ๑๐๐ ปี หนึ่งชีวิตของพระองค์เพื่อคนกว่า ๖๐ ล้านชีวิต พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญพุทธกิจถึง ๔๕ ปี อำนวยสุขให้แก่คนทั้งโลกยาวนานนับพุทธันดร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงบำเพ็ญ

พระราชกรณียกิจ เป็นเวลานานถึง ๖๐ ปี อำนวยประโยชน์สุขแก่พสกนิกรชาวไทย ยาวไกลนับ
 นิรันดร ภาคเหนือทรงไป ภาคใต้ทรงถึง ภาคอีสานทรงเหยียบย่าง ภาคกลางทรงเยี่ยมเยียน นับเป็น
 บุญของแผ่นดินที่เรามีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงถึงพร้อมด้วยทศพิธราชธรรม ทรง
 ประกอบพระราชกรณียกิจเพื่อพสกนิกรชาวไทยเป็นเวลายาวนานนับตั้งแต่พระองค์ขึ้นครองราชย์

“ไม่มีประชาชาติใดในโลก จะเหน็ดเหนื่อยเท่ากับพระองค์
 ไม่มีประชาชาติใดในโลก จะนั่งอยู่ในหัวใจของประชาชนเท่ากับพระองค์”

พระองค์ทรงตระหนักว่าความทุกข์ของประชาชน คือความทุกข์ของ
 แผ่นดิน เพราะประชาชนคือเจ้าของแผ่นดินที่แท้จริง สถานที่แห่งใดมีความ
 ทุกข์พระองค์จะเสด็จฯ ไปดับทุกข์นั้น ประคองน้ำทิพย์คอยชะโลมปลอบใจ
 ประชาชน ดังนั้นเราชาวไทยทุกคนจึงต้องสำนึกในพระบารมีของพระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วยเหตุที่พระองค์ทรงถึงพร้อมด้วยหลักธรรมที่เรียกว่า
พระราชสังคหวัตถุ มี ๔ ประการ ดังนี้

๑. **สัสสมณะ** ทรงพระปรีชาฉลาดในการบำรุงพืชพันธุ์ธัญญาหาร
 จนได้รับยกย่องว่าเป็นกษัตริย์แห่งการเกษตร อุปรกรณ์ในการทำ
 เกษตรของพระองค์ คือ กล้องถ่ายรูป กล้องส่องทางไกล แผนที่
 วิทยุ และหยดพระเสโทที่ไหลอาบพระพักตร์ โดยมีพระปณฺฐานคัสู้ฟ้า
 พระบาทลุลยโคลน พระพักตร์กรำแดดฝน พระสูทนเพื่อเราชาวไทย

พระองค์เคยปรารภกับข้าราชการผู้ตามเสด็จว่า **“ถึงแม้จะมีพื้นที่มากมาย มีเมล็ดพืชพันธุ์ที่สมบูรณ์ ถ้าขาดน้ำอย่างเดียวการเกษตรก็สมบูรณ์ไม่ได้”** พระองค์ทรงชี้ให้ประชาชนเห็นคุณประโยชน์ของป่าจนได้รับยกย่องว่า **“พระผู้เบิกฟ้า ปั้นป่า พลิกดิน”** มีโครงการน้ำเพื่อชีวิต เพราะน้ำคือปัจจัยหลัก และปัจจัยแรกในการทำการเกษตร ดังคำที่กล่าวไว้ว่า

คลองขาดน้ำ	ธัญชาติ	ขาดพืชผล
ฟ้าขาดฝน	ธรรมชาติ	ขาดพสกนิกร
คนขาดเรียน	ประเทศชาติ	ขาดปัญญา
ดินขาดป่า	มนุษย์ชาติ	ขาดทั้งมวล

๒. **ปรีดิเมธะ** ทรงพระปรีชาฉลาดบำรุงข้าราชการ ทรงคัดเลือกคนดีมีคุณธรรมและความรู้ แต่งตั้งให้เป็นองคมนตรี เป็นที่ปรึกษาส่วนพระองค์ รวมทั้งพระราชทานรางวัลแก่คนไทยตัวอย่าง เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่พสกนิกรในการประกอบคุณงามความดีเพื่อประเทศชาติต่อไป

๓. **สัมมาปาสะ** ทรงพระปรีชาฉลาดในการผูกประสานปวงประชา พระเกียรติคุณของพระองค์แม้จะสูงส่งฟ้า แต่สองพระบาทกลับติดดิน ทรงรู้ทุกตารางนิ้วของพื้นที่ประเทศไทยว่าเป็นเช่นไรทรงรักและห่วงใยประชาชน ทรงผูกพันเป็นหนึ่งเดียวกับประชาชนเหนือกว่าผู้ใดในแผ่นดิน

๔. **วาชปิยะ** ทรงพระปรีชาฉลาดในการใช้วาจาที่ดูดีมีดั่งจะเห็นได้จากเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พระราชทานพระบรมราชโองการว่า

“อย่าเผชิญหน้ากัน แต่จงหันหน้าเข้าหากัน อย่าป็นเกลียวกัน แต่จงกลมเกลียวกัน การเผชิญหน้ากันไม่มีใครชนะ มีแต่แพ้ แพ้ด้วยกันทั้งสองฝ่าย ที่แพ้และเสียหายมากที่สุดคือประเทศชาติ”

พระราชสังคหัตถ์ ๔ ประการนี้ มีถึงพร้อมในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เยาวชนไทยทุกคนจะต้องสำนึกในพระบารมี และดำเนินรอยตามเบื้องพระยุคลบาทของพระองค์ ดังนี้

๑. **ชาญฉลาดในการเพิ่มผลผลิตให้กับตนเอง** โดยการขยันทำมาหากิน รู้จักใช้จ่ายอย่างเหมาะสม เก็บออมทรัพย์ให้สมควรตามอัตภาพของตนเองและครอบครัว ถือเป็น การดำเนินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทเรื่อง **“เศรษฐกิจพอเพียง”** ซึ่งจะช่วยสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสร้างความมั่นคงให้กับสังคมไทย

๒. **ชาญฉลาดในการพูดจาภาษาดอกไม้แก่กันและกัน** ระหว่างสวรรค์กับนรก น้ำผึ้งกับยาพิษ ไฟผิงกับไฟเผา เส้นแบ่งเหล่านี้ คือ คำพูด เพราะการพูดจาไพเราะน่าฟังย่อมเปิดประตูสวรรค์ มอบน้ำผึ้งให้แก่คนรอบข้าง จุดไฟผิงให้เกิดความอบอุ่นขึ้นในครอบครัวและสังคมไทย

๓. **เยาวชนไทยต้องมีความสามัคคี** ความสามัคคี คือ พลังอันตั้งมั่นที่สำคัญที่สุด เสาต้นเดียวมีอาจค่าสะพานให้มั่นคงได้ ทราญเม็ดเดียวมีอาจถมถนให้ราบเรียบได้ คนคนเดียวหรือจะสร้างแผ่นดินให้สงบสุขร่มเย็นได้ ดังนั้นความสามัคคีจึงเป็นตัวรังสรรค์ความสุขสงบให้เกิดขึ้นในสังคมไทยให้สมกับเป็นแผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง

๔. **เยาวชนไทยต้องมีสติในการดำเนินชีวิต** ชีวิตและกิเลสตัณหาล้วนเคียงคู่กัน ถ้าเยาวชนไม่รอบคอบในความคิด ไม่มีสติในการกระทำ ลุ่มหลงในกิเลสตัณหา อีกไม่นานความหายนะคงเข้าครอบงำประเทศไทยอย่างแน่นอน ด้วยเหตุนี้เราชาวไทยทุกคนจึงควรน้อมนำกระแสพระราชดำรัสหรือคำสอนของพ่อ มาปรับใช้ในวิถีประจำวันของตนเองเพื่อสร้างครอบครัวให้สงบสุข สร้างสังคมให้เข้มแข็ง และสร้างประเทศชาติให้ก้าวหน้าต่อไปอย่างมั่นคงและถาวร

๕. เยาวชนไทยต้องร่วมกันสร้างชาติให้ก้าวหน้า
มีคำกล่าวที่ว่า

องค์พระประมุข คือหัวใจของประเทศชาติ
พ่อค้ำนักธุรกิจ คือเส้นเลือดของประเทศชาติ
นักวิชาการ คือมันสมองของประเทศชาติ
เกษตรกร คือกระดูกสันหลังของประเทศชาติ
ประชาชนทั่วไป คือแขนขาของประเทศชาติ

ดังนั้น ทั้งจิตใจและร่างกาย จึงต้องประสานกัน
ให้เป็นหนึ่งเดียวเพื่อเตรียมต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรค
นอกจากนั้นยังต้องร่วมคิดร่วมสร้างสรรค์ พัฒนาประเทศ
ไทยให้ก้าวไกลสู่สากล ถ้าปฏิบัติได้ดังนี้จึงได้ชื่อว่าเป็นการ
ปฏิบัติบูชาต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยิ่งกว่าอามิส
บูชาใด ๆ ในโลก

กว่าครึ่งศตวรรษล่วงมาแล้ว ที่พระราชพิธีบรม
ราชาภิเษกได้ปรากฏชัดอยู่ในความทรงจำของพลสกนิกร
ถ้อยคำสรรเสริญความสง่างามแห่งพระบารมียังเป็นที
เล่าขานสืบมามีรู้คลาย ทุกกระแสพระราชดำรัสของพระองค์
มีแต่คำว่า “ประชาชน” และเพื่อ “ประชาชน” พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพ่อของแผ่นดิน เป็นศูนย์รวม
พลังใจของข้าแผ่นดินไทยทุกหมู่เหล่า สายสัมพันธ์อันอบอุ่น

และลึกซึ้งเช่นนี้ คงไม่มีปรากฏ ณ ที่ใดในโลกแล้วนอกจากเมืองไทย ต่อให้
อยู่ในทิพย์วิมานใด ก็ไม่อุ่นใจเหมือนอยู่บนแผ่นดินของพ่อหลวงแห่งนี้
พระองค์เป็นทั้งเจ้าฟ้า และเจ้าแผ่นดินที่ไพบูลย์ด้วยคุณธรรมนานัปการ
เนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ
ครบ ๖๐ ปี ในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๙ นับเป็นมหามงคลสมัยที่มีความ
สำคัญต่อประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่า และนำความปลาบปลื้มมาสู่
พลสกนิกรทั้งหลายทั้งปวงตราบนานเท่านาน

“สองพระกรรม
สองพระเนตร
สองพระหัตถ์
หนึ่งพระทัย

พระสดับ
พระดูแล
พระโอบอุ้ม
พระรักษาราชฎี

รับฟังเหตุ
คอยแก้ไข
คุ้มผองภัย
ชาติร่มเย็น”

บทกล่าวเฉลิมพระเกียรติของนักเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดการกล่าวเฉลิมพระเกียรติทั้ง ๒ บทนี้
นำมาซึ่งความรู้สึกซาบซึ้งสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีต่อพลสกนิกรชาวไทย
อย่างใหญ่หลวงยิ่งนัก ในครั้งต่อไปจะได้นำบทกล่าวเฉลิมพระเกียรติของนักเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศในเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ มาให้ท่านทั้งหลายได้รับทราบต่อไปในวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

นายสัตวแพทย์วิศุทธิ์ เอื้อกึ่งเพชร*

อาชีพการเลี้ยงสุกร เป็นอีกหนึ่งอาชีพที่เกษตรกรมีความสนใจเป็นอันดับต้น ๆ รองจากการเลี้ยงโค-กระบือ โดยเฉพาะเกษตรกรที่มีพื้นที่จำกัดและมีเวลาไม่มากนัก อาชีพการเลี้ยงสุกรต้องถือว่าเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่เกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมักจะขอรับการสนับสนุน จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร ซึ่งแต่เดิมศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ จะทำการส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงสุกรเฉพาะพันธุ์หมยซานเท่านั้น เนื่องจากเป็นสุกรที่เลี้ยงง่าย กินง่าย อยู่ง่าย ไม่ต้องการจัดการที่เป็นพิเศษ และที่สำคัญเป็นสุกรที่ให้ลูกดก สามารถขายลูกหมูเป็นรายได้ให้กับครอบครัวของเกษตรกรได้ แต่ข้อดีของการเลี้ยงสุกรหมยซานที่เกษตรกรสอบถามเสมอ คือเป็นสุกรที่เมื่อเลี้ยงให้โตจะมีไขมันมากและเนื้อน้อย และหากขายลูกหมูให้กับผู้ที่นำไปย่างหรือหัน มักพบการตำหนิในเรื่องใบหูที่ใหญ่เกินไป ทำให้หันยากและใบหูไหม้ง่าย

จากปัญหาที่เกษตรกรได้พบอยู่เป็นประจำ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ โดยงานศึกษาและพัฒนาด้านปศุสัตว์ จึงได้ริเริ่มการค้นคว้าวิจัยและปรับปรุงพัฒนาพันธุ์สุกร ให้ตรงตามความต้องการของเกษตรกรที่มาขอรับบริการ โดยตั้งเกณฑ์ในการพัฒนาคุณลักษณะของสุกรที่เกษตรกรมีความต้องการดังนี้คือ เลี้ยงง่าย โตเร็ว ปรับตัวเข้ากับสภาพการเลี้ยงของเกษตรกรได้ดี มีความทนทานต่อโรค ให้ลูกดก เลี้ยงลูกเก่ง ขนาดกระทัดรัด ใบหูไม่ใหญ่จนเกินไป และให้ปริมาณเนื้อแดงมากเมื่อนำไปขุน โดยได้วางแผนการพัฒนาสายพันธุ์ในโครงการพัฒนาสุกรสายพันธุ์ “ภูพาน” จากสุกร ๓ สายพันธุ์ ที่มีจุดเด่นของแต่ละสายพันธุ์ที่แตกต่างกัน คือ

สุกรพันธุ์หมยซาน : ให้ลูกดก เลี้ยงลูกเก่ง ปรับตัวเข้ากับสภาพการเลี้ยงของเกษตรกรได้ดี

สุกรพันธุ์พื้นเมืองสกลนคร : ขนาดลำตัวกระทัดรัด ทนต่อโรคระบาด ใบหูเล็ก

สุกรพันธุ์ร็อคเจอร์ซี่ : ลำตัวยาว ให้ปริมาณเนื้อแดงมากและไขมันต่ำ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ ได้เริ่มโครงการพัฒนาสุกรสายพันธุ์ “ภูพาน” เมื่อปี ๒๕๔๕ จนถึงปี ๒๕๔๙ สามารถผลิตสุกรในรุ่นชั่วอายุที่ ๔ ได้แล้ว ซึ่งจากผลการศึกษาการเจริญเติบโตและทดสอบเปอร์เซ็นต์ซากของสุกรภูพานชั่วอายุที่ ๒ พบได้ว่ามีแนวโน้มของความเป็นไปได้ดีที่จะสามารถพัฒนาสุกรสายพันธุ์ภูพาน ให้มีคุณลักษณะที่ตรงตามความต้องการของเกษตรกรได้ และคงเป็นสุกรสายเลือดอีสานพันธุ์แท้อีกสายพันธุ์หนึ่งที่นำมาส่งเสริมให้กับเกษตรกรโดยทั่วไป โดยเฉพาะเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้เลี้ยงกันอย่างแพร่หลายต่อไปในอนาคตอันใกล้อย่างแน่นอน 🐷

* หัวหน้างานศึกษาและพัฒนาด้านปศุสัตว์ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

พืชสมุนไพร

ที่ใช้ในโครงการสกัดน้ำมันหอมระเหย

พงษ์ศักดิ์ พลเสนา*

ปัจจุบันน้ำมันหอมระเหยจากพืชสมุนไพรมีบทบาทอย่างกว้างขวางในวงการอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมน้ำมันหอมระเหย เครื่องสำอาง ยาสูบ เบียร์ ยารักษาโรค และอาหารสำเร็จรูป ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่กล่าวมานี้หลายชนิดจำเป็นต้องปรับปรุงแต่งกลิ่น

การสกัดน้ำมันหอมระเหยจากพืช นอกจากจะได้น้ำมันหอมระเหย ที่มีคุณภาพดีกว่าสารสังเคราะห์แล้ว ยังเป็นการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรและพรรณไม้ป่าที่มีอย่างหลากหลายในประเทศให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

ในปีงบประมาณ ๒๕๔๖ สำนักงาน กปร. ได้สนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดซื้อเครื่องกลั่นน้ำมันหอมระเหย เพื่อให้ทดลองกลั่นน้ำมันหอมระเหยจากพืชสมุนไพรและพรรณไม้ป่า โดยเฉพาะชนิดที่ยังไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ในด้านนี้อย่างแพร่หลาย เช่น ว่านสาวหลง ว่านนางคำ เปราะหอม ดอกพะยอม ดอกลำดวน ดอกมะม่วงป่า ใบส่องฟ้าดง ใบกระวาน ไทล่เร็วหอม ใบและผลส้มมือ เป็นต้น

เครื่องกลั่นขนาดใหญ่

* นักวิชาการป่าไม้ ๔ ๖ หัวหน้างานสวนพฤกษศาสตร์ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคันทรงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ผลจากการทดลองในโครงการ จะทำให้ทราบว่าพืชชนิดใดมีศักยภาพสูงที่จะนำมาสกัดน้ำมันหอมระเหยในเชิงอุตสาหกรรมระดับชุมชน นอกจากนั้นยังจะได้ น้ำมันหอมระเหยสำหรับใช้ในกิจกรรมสุนทรบำบัดในอาคารอบสมุนไพรของสวน และสามารถจำหน่ายเป็นรายได้ช่องทางหนึ่ง

สมุนไพรที่ใช้

ใช้สมุนไพรรวม ๗ ชนิด ได้แก่ ใบหนาดใหญ่ ใบตะไคร้หอม ใบและผลมะกรูด ใบส้มป่อย ใบเปล้าใหญ่ หัวโพล และผงการบูร ซึ่งเป็นสูตรเพื่อส่งเสริมสุขภาพ บำรุงผิวพรรณ และทำให้ร่างกายสดชื่น ไม่ได้เน้นเพื่อรักษาโรค เนื่องจากอาคารอบสมุนไพรหลังนี้ไม่ใช่สถานพยาบาล

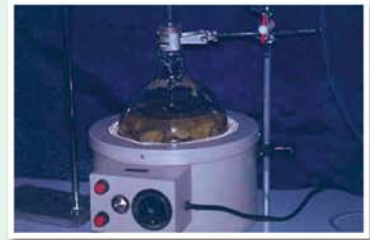
ส่วนห้องอบเดี่ยว นอกจากจะใช้สมุนไพรทั้ง ๗ ชนิดแล้ว จะมีสมุนไพรสูตรพิเศษให้เลือกใส่เพิ่มเติมตามความต้องการของผู้ใช้บริการ เช่น

สูตร ๑ แก้วคุดเมื่อย ใช้เถาเอ็นอ่อนและหัวโพล

สูตร ๒ บำรุงผิวพรรณ ใช้หัวขมิ้นชันและใบส้มป่อย

สูตร ๓ แต่งกลิ่นกายให้หอมสดชื่น ใช้ไหลเร่วหอม ว่านสาวหลง และหัวเปราะหอม

สูตร ๔ แก้วหัวคัดจุมก ใช้หัวว่านหอมแดงและหัวเปราะหอม

เครื่องกลั่นขนาดเล็ก

พะยอม

เปราะหอม

หนาดใหญ่

การสกัดน้ำมันหอมระเหย

ส่องฟ้าดวง

โครงการบริการอบสมุนไพร

สวนป่าสมุนไพรเขาหินซ้อน ได้เปิดบริการอบสมุนไพร ตั้งแต่วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๔๐ เพื่อบริการชุมชน ให้คนไทยหันมาสนใจและเห็นความสำคัญของสมุนไพรมากขึ้น และยังเป็นการฟื้นฟูวัฒนธรรมการดูแล รักษา และส่งเสริมสุขภาพแบบไทย ๆ ซึ่งเป็นวิธีการที่ประหยัด เรียบง่าย ดียวหาได้ไม่ท้องถิ่น ได้ผลดี และมีข้อมูลทางวิชาการรองรับ

ขมิ้นชัน

ว่านสาวหลง

การบูร

เถาเอ็นอ่อน

❖ อาคารอบสมุนไพรหลังเดิม

❖ มีผู้เข้าไปใช้บริการอย่างต่อเนื่อง

❖ เตาต้มสมุนไพรใช้ฟืนเป็นเชื้อเพลิง

❖ อาคารสมุนไพรหลังใหม่

อาคารอบสมุนไพรหลังเดิม

เป็นอาคารชั้นเดียว มีห้องอบเพียง ๒ ห้อง และมีห้องน้ำ-สุขา อีก ๒ ห้อง

อาคารอบสมุนไพรหลังใหม่

เป็นอาคาร ๒ ชั้น มีห้องอบ ๘ ห้อง แยกเป็นห้องอบชายเดี่ยว ๓ ห้อง ห้องอบชายรวม ๑ ห้อง ห้องอบหญิงเดี่ยว ๓ ห้อง และห้องอบหญิงรวม ๑ ห้อง ใช้ไฟฟ้าเป็นเชื้อเพลิง ได้รับงบประมาณสนับสนุน

จากสำนักงาน กปร. เป็นเงิน ๑,๘๐๐,๐๐๐ บาท และเงินบริจาคจากกองทุนเพื่อการพัฒนาศูนย์ (นิพนธ์ สุรพงษ์รักเจริญ อุบลรัตน์) ผ่าน นายเกรียงศักดิ์ หงส์โต ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ ในขณะนั้น เพื่อสมทบจัดซื้อหม้ออบสมุนไพรและตกแต่งภูมิทัศน์โดยรอบ เป็นเงิน ๖๐๕,๐๐๐ บาท

❖ สบู่เหลวขมิ้นชัน

ปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์รวม ๑๕ รายการ ได้แก่ แชมพูดอกอัญชัน แชมพูเทียนกิ่ง แชมพูมะระขี้นก แชมพูว่านหางจระเข้ ครีมนวดผมดอกอัญชัน ครีมนวดผมมะกรูด สบู่เหลวขมิ้นชัน สบู่เหลวบัวบก สบู่ก้อนว่านสาวหลง สบู่ก้อนว่านเปราะหอม ยาหม่องเสลดพังพอน ยาหม่องน้ำ น้ำมันไพล ยากันยุงตะไคร้หอม และยาอบสมุนไพร ในอนาคตจะผลิตผลิตภัณฑ์เพิ่มอีกหลายรายการ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการสกัดน้ำมันหอมระเหย

❖ แชมพูดอกอัญชัน

ผลิตภัณฑ์ของโครงการ จำหน่ายปลีกและส่งที่อาคารจำหน่ายผลิตภัณฑ์ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ จำหน่ายปลีกที่สหกรณ์เลมอนฟาร์มพัฒนา จำกัด และร้านไกลเดินเพลสทุกสาขา รายได้จากโครงการได้จัดส่งเป็นเงินรายได้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ สามารถเบิกจ่ายได้ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยเงินรายได้จากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. ๒๕๓๓ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับจ่ายเงินรายได้ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

❖ ยาหม่องเสลดพังพอน

โครงการนี้จึงเป็นโครงการที่ให้การศึกษากับการปลูก การเก็บเกี่ยว การแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการจำหน่ายสมุนไพรอย่างครบวงจร ซึ่งหน่วยงาน องค์กรชุมชน และเกษตรกรที่สนใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่อื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

❖ สบู่ก้อนว่านสาวหลง

ในปี ๒๕๔๘ งานสวนพฤกษศาสตร์ได้ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตน้ำมันไพลสู่กลุ่มเกษตรกรบ้านดอนขี้เหล็ก ตำบลเกาะขนุน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา และถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตแชมพูดอกอัญชันสู่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองแวน ตำบลหนองแวน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา หากมีกลุ่มเกษตรกรใดที่สนใจจะผลิตผลิตภัณฑ์เช่นเดียวกับเรา ทางเรายินดีถ่ายทอดให้

❖ ความเคลื่อนไหว ❖

สำนักงาน กปร. จัดการประชุมสัมมนาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินการสนับสนุน งบประมาณโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ สำนักงาน กปร. ได้จัดประชุมสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาแนวทางการดำเนินการสนับสนุนงบประมาณโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริอย่างมีประสิทธิภาพ” ให้กับเจ้าหน้าที่สำนักงาน กปร. และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก กปร. จำนวน ๗๐ หน่วยงาน และเจ้าหน้าที่จากสำนักงานงบประมาณ ณ โรงแรมรามารการ์เด็นส์ กรุงเทพฯ โดยมี นายสมพล พันธุ์ถณี เลขาธิการ กปร. เป็นประธานในการเปิดการประชุมสัมมนา

การประชุมสัมมนา ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ กปร. ได้รับทราบและเกิดความเข้าใจในการกรอกแบบคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณ กปร. ตรงตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน กปร. และเตรียมความพร้อมในการขอรับการจัดสรรเงินงวดจากสำนักงบประมาณ พร้อมทั้งได้เข้าใจขั้นตอนและวิธีการในการขอรับงบประมาณจากสำนักงบประมาณ นอกจากนี้ เพื่อให้การติดตามผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่รับการสนับสนุนงบประมาณ จาก กปร. เป็นไปอย่างครบถ้วน สมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพสูงสุด

ในการประชุมสัมมนา ได้มีการบรรยายในหัวข้อต่าง ๆ ประกอบด้วย การดำเนินงานเพื่อสนองพระราชดำริ โดย นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ รองเลขาธิการ กปร. เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และแบบคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณ กปร. แบบรายงานผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของสำนักงาน กปร. ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของสำนักงาน กปร. โดยผู้อำนวยการกองต่าง ๆ ของสำนักงาน กปร. รวมถึงขั้นตอนและวิธีการพิจารณาอนุมัติเงินงวดให้แก่หน่วยงานและปัญหาอุปสรรค แบบจัดทำแผนและรายงาน

ผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ โดย นายวิระ มานะตระกูล ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณส่วนราชการไม่สังกัด ๑ สำนักงบประมาณ และปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดย นายปกรณ์ สัตยวงษ์ รองเลขาธิการ กปร. คุณกานติ พรหมศิริ นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการ และ นางสาวศรีนิตย์ บุญทอง ที่ปรึกษาด้านการพัฒนา

จากการประชุมสัมมนา ในครั้งนี้ ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถกรอกแบบคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณ กปร. ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ตรงตามความต้องการของสำนักงาน กปร. และเข้าใจขั้นตอนและวิธีการขอรับงบประมาณจากสำนักงบประมาณ ทำให้การดำเนินงานสนองพระราชดำริเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนการติดตามผลการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสามารถปฏิบัติได้บรรลุวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้น 🙏

ความเคลื่อนไหว

สืบเนื่องรับ ทบส. ยื่นขอ
เยี่ยมชมโครงการเชื่อมแนวท่อประปา
ระหว่างวันที่ 23 กุมภาพันธ์ - วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2564
ดำเนินการโดย สำนักงานป.

สำนักงาน กปร. นำคณะสื่อมวลชนเยี่ยมชมโครงการเชื่อมแนวท่อ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดพิษณุโลก

เมื่อวันที่ ๒๓ - ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) นำโดยนายสมพล พันธุ์มณี เลขาธิการ กปร. นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการ นำคณะสื่อมวลชนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคกว่า ๖๐ คน เดินทางเยี่ยมชมโครงการเชื่อมแนวท่ออันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชดำริให้สร้างขึ้น เพื่อกักเก็บน้ำในลุ่มน้ำแควน้อย ที่มีขนาดความจุ ๗๖๙ ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อช่วยเหลือราษฎรในการบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำแควน้อยตอนล่างในเขตพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก และพิจิตร สนับสนุนพื้นที่เพาะปลูกในช่วงฤดูแล้ง ราษฎรในเขตพื้นที่โครงการมีน้ำใช้สำหรับอุปโภคบริโภค นอกจากนี้ยังสามารถเสริมสร้างอาชีพจากผลผลิตปลาในอ่างเก็บน้ำเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ราษฎรบริเวณรอบอ่าง และสองฝั่งแม่น้ำแควน้อย อีกทั้งยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนในจังหวัดพิษณุโลก และผู้สนใจทั่วไปอีกด้วย

วันแรก ของการเดินทาง คณะสื่อมวลชนเดินทางไปยังที่ทำการโครงการเชื่อมแนวท่ออันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อรับทราบถึง

วัตถุประสงค์ของการจัดสื่อมวลชน ตลอดจนการดำเนินงานและความก้าวหน้าของโครงการฯ ก่อนที่จะไปดูพื้นที่ดำเนินการจริง โดยจุดแรกก็นำคณะสื่อมวลชนเยี่ยมชมคือการก่อสร้างบริเวณหัวงานเชื่อมแนวท่ออุโมงค์ผันน้ำ จุดก่อสร้างแหล่งท่องเที่ยว เพื่อชมฐานรากของเขื่อนว่ามีความแข็งแรงและมีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างไร

ช่วงบ่าย คณะสื่อมวลชนเดินทางไปยังบ้านน้ำโจน อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก เพื่อเยี่ยมชมโครงการเศรษฐกิจพอเพียงบ้านน้ำโจน ตำบลคันไช้ อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก อาทิ การเลี้ยงโคขุน การทำการเกษตร พร้อมกับสัมภาษณ์ราษฎร จากนั้นก็ได้เดินทางไปยังโครงการหมู่บ้านหัตถอุตสาหกรรม โดยนำเศษซากไม้ ต่อไม้จากพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วมบริเวณพื้นที่ป่าเหนือโครงการเชื่อมแนวท่ออันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ยังใช้ประโยชน์ได้มาแกะสลัก เพื่อแปรสภาพเป็นเฟอร์นิเจอร์ และเครื่องใช้ต่าง ๆ โอกาสนี้ คณะสื่อมวลชนได้ร่วมทำบุญถวายสังฆทาน ณ วัดบ้านน้ำโจน เพื่อความเป็นสิริมงคล

วันที่สอง ของการเดินทาง คณะสื่อมวลชนเดินทางออกจากที่พักโรงแรมพิษณุโลกธานี ไปยังบ้านเกษตรกรพื้นที่คลองส่งน้ำสายใหญ่ ฝั่งซ้ายของเขื่อนนเรศวร ซึ่งเป็นบริเวณรอยต่อระหว่างพื้นที่การเกษตรที่ได้รับประโยชน์จากน้ำชลประทานของเขื่อนนเรศวร และพื้นที่ที่จะได้รับประโยชน์จากเขื่อนแควน้อยฯ ในอนาคต ณ ตำบลทับยายเชียง อำเภอพรหมพิราม ตำบลท้อแท้ ตำบลท่างาม อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก พร้อมกับสัมภาษณ์ราษฎรในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งพบว่าราษฎรสามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี จากนั้นได้เดินทางไปเยี่ยมชมฝายพญาแมนซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง และก่อนเสร็จสิ้นการดูงานในครั้งนี้ คณะสื่อมวลชนได้นมัสการพระพุทธชินราช ณ วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร ซึ่งเป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดพิษณุโลก ก่อนกลับกรุงเทพมหานคร 🙏

แบบสอบถามความคิดเห็น วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑. เพศ หญิง ชาย
๒. อายุ.....ปี ระดับการศึกษา.....
๓. หน่วยงาน หรือ ที่อยู่อาศัย สำนักงาน.....
บ้านเลขที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....
๔. ท่านเคยได้รับวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ไม่เคย เคยได้รับ
๕. ท่านได้รับวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริอย่างไร
 สำนักงาน กปร. จัดส่ง รับด้วยตนเอง
๖. ท่านได้รับประโยชน์จากวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริน้อยเพียงใด

ประโยชน์ที่ได้รับ	มากที่สุด	ดี	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	อย่างไรบ้าง
๖.๑ การรับรู้เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ	☐	☐	☐	☐	☐	_____
๖.๒ ความรู้จากคอลัมน์เทิดพระเกียรติ	☐	☐	☐	☐	☐	_____
๖.๓ ความรู้จากคอลัมน์บทความพิเศษ	☐	☐	☐	☐	☐	_____
๖.๔ ความรู้จากคอลัมน์แนะนำโครงการ	☐	☐	☐	☐	☐	_____
๖.๕ ความรู้จากคอลัมน์ประชาชนน้ำใส	☐	☐	☐	☐	☐	_____
๖.๖ ความรู้จากคอลัมน์ในความทรงจำ	☐	☐	☐	☐	☐	_____
๖.๗ ความรู้จากคอลัมน์ท่องเที่ยวเชิงพัฒนา	☐	☐	☐	☐	☐	_____
๖.๘ ความรู้จากคอลัมน์ขยายผลการพัฒนา	☐	☐	☐	☐	☐	_____
๖.๙ ความรู้จากคอลัมน์ผลงานวิจัย	☐	☐	☐	☐	☐	_____
๖.๑๐ ความรู้จากคอลัมน์สาระน่ารู้	☐	☐	☐	☐	☐	_____
๖.๑๑ ความรู้จากคอลัมน์พระเกียรติเกริกไกร	☐	☐	☐	☐	☐	_____
๖.๑๒ ความรู้จากคอลัมน์เยาวชนไทยสำนึกในพระบารมี	☐	☐	☐	☐	☐	_____
๖.๑๓ ความรู้จากคอลัมน์สมุนไพรในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	☐	☐	☐	☐	☐	_____
๖.๑๔ ความรู้จากคอลัมน์ความเคลื่อนไหว	☐	☐	☐	☐	☐	_____

๗. ท่านได้นำวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริไปใช้ประโยชน์อย่างไรบ้าง

๘. ท่านมีข้อเสนอแนะในการจัดวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเรื่องใดบ้าง

ขอขอบคุณที่กรุณาให้ความคิดเห็นอันมีค่าต่อวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กรุณาส่งกลับคืนมาที่ : สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตามที่อยู่ด้านหลัง หรือ โทรสาร : ๐ ๒๖๒๙ ๙๑๘๑, ๐ ๒๒๘๐ ๖๒๐๖
หรือตู้ ปณ. ๙ ปณฝ.ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๒

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ ๑/๒๕๓๗
ปณฝ.ทำเนียบรัฐบาล

กรุณาส่ง

ตู้ ปณ. ๙

ปณฝ.ทำเนียบรัฐบาล

กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๒

คณะที่ปรึกษา

นายสมพล เลขาธิการ กปร.	พันธุ่มณี แสนวิเศษ รองเลขาธิการ กปร.
นายปกรณ์ รองเลขาธิการ กปร.	สัตยวณิช
คุณกานตี ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการ	พรหมศิริ
นายสุวัฒน์ ที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการ	เทพอารักษ์

บรรณาธิการ

นางสาวศรีนิตย์ ที่ปรึกษาด้านการพัฒนา	บุญทอง

บรรณาธิการบริหาร

นายชัชชัย	ภูวิชยสัมฤทธิ์

คณะบรรณาธิการ

นายปวัตร์	นวมะรัตน์
นายประสาท	พาศิริ
นายนคร	ลำเภาทิพย์
นายนรินทร์	กาญจนาฤกษ์

กองบรรณาธิการ

นางศศิพร	ปาณิกบุตร
นางสาววิไล	หมอกอรุณ
นางสาวปิยวรรณ	เสรีชัยตระกูล
นางสาวณัฐฤดี	แสนทวิสุข
นางสาวพิมพ์จันทร์	บุตรเนียร

ฝ่ายศิลปกรรมและประสานการผลิต

นายสุทัศน์	โพธิศิริกุล

ฝ่ายภาพ

นายวิชาญ	ธีระสืบสกุล
นายทวีศักดิ์	แป้นคุ้มญาติ

ฝ่ายพิสูจน์อักษร

นางสาวสุธิดา	พรรณคงษ์
นางสาวมณฑิกา	โพธิ์ทอง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศ์
๒. เพื่อเผยแพร่พระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศ์ ที่ได้พระราชทานพระราชดำริด้านการพัฒนาประเทศให้บังเกิดความยั่งยืน
๓. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวพระราชดำริ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้แก่ประชาชน หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และสื่อมวลชนให้ได้รับทราบข้อมูลอย่างถูกต้องและกว้างขวางขึ้น

ดำเนินการโดย

กองประชาสัมพันธ์

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
 ๗๘ ทำเนียบรัฐบาล โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (เดิม) ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
 โทร. ๐ ๒๒๕๐ ๖๑๙๓-๑๙๙
 โทรสาร ๐ ๒๒๕๐ ๖๒๐๖, ๐ ๒๖๒๙ ๙๑๘๑
<http://www.rdpb.go.th>
 E-mail : pr@rdpb.go.th
 ตู้ ปณ. ๙ ปณฝ.ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๒

โบราณ

บทความ ข้อเขียนต่าง ๆ ในวารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน มิใช่เป็นความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

